

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

Paič

Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/21-123

Živahno na vodi in na kopnem

Športni praznik na Čatežu

ČATEŽ OB SAVI - Prizadevni člani kluba za nenavadne športe Extreme Zverina Team iz Brežic so v soboto pripravili pisan spored športnih prireditev, ki so se ves dan odvijale na Čatežu in v Velikih Malencah, kjer so nastopali odbojkarji na pesku. Rekreativci so se že zjutraj odšli podali s kajaki in kanuji na reko Krko, popoldne pa je šlo povsem zares. Na dvajsetmetrski montažni skakalnici so se najboljši slovenski snowboarderji pomerili v skokih v Savo. Strogi sodniki so ocenjevali izvedbo skoka, pri čemer je imel največjo težo pravilen pristonek na vodi in po dveh izvedenih serijah je bil vrstni red pri moških naslednji: 1. Dare Verstovšek (Sportway), 2. Martin Martinec (SBK Kranj), 3. Gorazd Kert (Spank); ženske: 1. Špela Lokar (SBK Kranj), 2. Anamarija Toth Pope (Extreme Zverina Team Brežice). V odbojki na mivki so pri moških zmagali igralci Arneta, 2. je bila Trata, 3. Novice Extreme; pri nežnejšem spolu pa so bile odbojkarice Maja boljše od Brestanice.
E. SEČEN

Konec upov za novomeško gimnazijo

Birokratska ignoranca spet ustavila obnovo

NOVO MESTO - Ko je že kazalo, da so se zadeve okoli obnove novomeške gimnazije uredile in da bo kljub zapletom in prekinitvi del gimnazija le nared do konca leta, je prišlo do novih zapletov. Gotovo je, da pouk v obnovljeni gimnaziji ne bo stekel v začetku prihodnjega leta.

Tako kot za vse dosedanje zaplete in težave je tudi za te zadnje kriva izključno država oziroma ministrstvo za šolstvo kot investitor. Gre za nerazumljivo ignoranco in aroganco obole državne birokracije, ki se obnaša, kot da je Novo mesto nekje na skrajnem jugu sveta. Najprej: do sedaj država Hrastu dolguje 170,4 milijona tolarjev za že opravljena dela; edini denar, ki ga je država doslej dala za obnovo novomeške gimnazije, je dvakrat po 4 milijone tolarjev, in to v lanskem letu. Letos še niti tolarja!

Pred nedavnim so končno podpisali aneks k osnovni pogodbi, ki se je več mesecev valjal po ministrstvu. Gre za 81 milijonov tolarjev, to je toliko, kot je stala statična sanacija gimnazijske stavbe, ki jo je Hrast izvajalca ZRMK iz Ljubljane, plačal že junija. Za razliko do končnega zneska za obnovo gimnazije - gre za okoli 150 milijonov tolarjev - pa so se sedaj na ministrstvu za šolstvo spomnili, da bodo objavili ponoven razpis za izvajalca.

"Tako mora ministrstvo najprej določiti, katera so ta dela, očitno pa se jim prav nič ne mudi z razpisom. Gre tako rekoč za vsa obrtniška dela, ki smo jih mi v glavnem že začeli izvajati in zanje nabavili material," pravi komercialni vodja Hrasta Janez Bele. "Poleg tega ne vemo, če bomo na ponovnem razpisu izbrani mi."
A. BARTELIJ

Napoved vroče sindikalne jeseni

Svobodni sindikati krepijo pritisk za obrambo delavskih pravic - Ropov zakon bi oropal delavce - Slovenska vlada izgubila socialni kompas - Miklič: "Ne bomo popuščali!"

NOVO MESTO - Svobodni sindikati napovedujejo delodajalcem in vladi vročo jesen. Sindikat SKEI pripravlja za 24. september protestni shod v Ljubljani, sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije pa zbira podpise za podporo stopnjevanju pristiska in organiziranje protestnih akcij.

"Vzrok za stopnjevanje pritiskov na delodajalce in na vlado je nepripravljenost za pogajanja o podpisu panožnih pogodb," pravi Jože Miklič, sekretar območnih organizacij Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko. Večina panožnih pogodb poteče konec septembra, namesto pogajanj o novih pa bi jih delodajalci kar ukinitili, češ da lahko uresničujejo minimalne pravice iz splošne kolektivne pogodbe. Pri tem najbolj vztrajajo delodajalske orga-

nizacije tekstilcev, usnarjev, lesarjev, gradbincev in trgovcev, pri kovinarjih, kjer panožna pogodba velja še leto dni, pa zahtevajo celo spremembo kolektivne pogodbe. "S tem bi bil sindikat izključen iz socialnega partnerstva, saj so običajno za sprejem takih aktov pristojni le direktorji."

Drugi razlog za stopnjevanje sindikalnega pritiska pa je namera vlade, da s spremembo zakona o zaposlovanju in z novimi zakoni s področja delovnih razmerij, po-

kojninskega in zdravstvenega zavarovanja drastično zmanjša pravice delavcev. "Predlog tako imenovanega Ropovega zakona je usmerjen na ropanje delavcev in kaže na to, da je slovenska vlada

• Za sindikate so nesprejemljive zahteve, da mora biti brezposelni delavec med 10. in 14. uro obvezno doma; da je lahko zdoma (dopust) le 14 dni na leto; da zakon poleg ustrezne zaposlitve uvaja tudi primernost ponujene zaposlitve, ki govori, da mora delavec sprejeti tudi delo z 2 stopnjama niželje zahtevnosti; da je za brezposelnega delavca primerna tudi zaposlitev, ki je oddaljena 2 uri vožnje, in pri tem niso izzete niti matere samohranilke. Vlada bi za pol zmanjšala čas prejetanja nadomestila za primer brezposelnosti in že tako nizko nadomestilo še znižala.

izgubila socialni kompas. Za preprečitev takega krčenja delavskih pravic bomo uporabili vsa sredstva sindikalnega boja!" napoveduje Miklič.
A. B.

LEP KONEC POLETJA - Letošnje poletje, ki je bilo precej mokro in kislo, se, kot bi se hotelo odkupiti, poslavlja z zelo lepimi in toplimi dnevi. Taki dnevi vabijo v naravo, še posebej k vodi. Posnetek je nastal v nedeljo v Žužemberku, ob sicer ne prav topli, a tam še čisti in vabljivi Krki pod pravilčno razvalino nekdanjega gradu. (Foto: A. B.)

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

- * Posredujemo pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi
- * Upravljamo s finančnim premoženjem
- * BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija) ☎ 068/342-410

STRELCI MORISA DRŽAVNI-PRVAKI

KOČEVSKA REKA - V soboto je bilo v Ljubljani 6. odprto državno prvenstvo v streljanju zračno vojaško puško 7,9 mm. Med 17 ekipami in 62 posamezniki so prvo mesto tesno, a povsem zaslužno osvojili strelci Morisa iz Kočevske Reke in tako postali letošnji državni prvaki. Ekipa v sestavi Bojan Bartol, Dušan Križman in Janez Markun je "nastreljala" 525 krogov, drugo je bilo Celje, tretja Ljubljana. Med posamezniki je bil Bartol na tretjem mestu. V ženski konkurenci je bila Stanika Kerp s 145 krogi tretja, Jasminka Kovač pa s 141 krogi četrta.

Berite danes

stran 3:

• Spori in očitki zaradi peskokopa

stran 5:

• Vikend raje podre, kot plača davek

stran 6:

• Smo se žrtvovali za nasprotnike?

stran 9:

• Več za svetovalce kot za projekte

stran 10:

• Neutrudno iskanje lepote in resnice

stran 14:

• Odgovori in popravki po 9. paragrafu

stran 18:

• Netopir, ki daje jamam nemška imena

stran 19:

• Luža, Lužarji in Lužarjev breg

STRAŠKA JESEN

STRAŽA - Turistično društvo Straža že enajsto leto zapored prireja Straško jesen. Osrednja prireditev bo v nedeljo, 14. septembra, ob pol treh popoldne, ko bo nastopil pihalni orkester Krških Zdravilišč. V povorki bodo sodelovali furmani, narodne noše, harmonikarji, čebelarji, vinogradniki, gasilci, padalci, raftarji, aktiv kmečkih žena, dijaki kmetijske šole in učenci vavtovski osnovne šole. Na ogled bo razstava "od zrna do kruha", v zabavnem delu prireditev bo bogat srečlov, za ples bo igral ansambel Zasavci. Iz Bršljina v Stražo bo v nedeljo ob pol enih in ob pol treh peljal muzejski vlak. V sklopu Straške jeseni bo danes, v četrtek, ob 19. uri v straški cerkvi nastopila harfistka Pavla Uršič.

Brez vas bi take Slovenije ne bilo

Nekdanje partizanske borbe iz Bele krajine in iz drugih krajev Slovenije je v Semiču pozdravil slovenski obrambni minister Tit Turnšek - Sprejeli protestno pismo

SEMIČ - Ob 55. obletnici ustanovitve Belokranjskega odreda - ustanovaljen je bil 26. junija 1942 na Mirni gori - so se v Semiču zbrali številni borci partizanskih odredov, ki imajo domicil v belokranjskih občinah. Skupnost borcev 15. divizije je na tem že 38. srečanju podelila posebno priznanja semiškemu županu Janku Bukovcu, semiški občini in osnovni šoli Semič, ki je po sklepu sveta občine dobila ime po Belokranjskem odredu. Posebno priznanje je dobil tudi Belokranjski odred, v njegovem imenu pa ga je sprejel njegov nekdanji komandant Slavko Pezdirc.

Slavnostni govornik na srečanju

je bil obrambni minister Tit Turnšek, ki je v svojem govoru poudaril predvsem pomen partizanskega boja med drugo svetovno vojno in njegov vpliv na poznejšo osamosvojitve Slovenije ter doprinos sodobne slovenske države k mednarodnemu miru in sožitju. Med drugim je tudi dejal: "V zgodovini vsake države, tudi slovenske, je vojska odigrala pomembno vlogo in jo igra tudi danes. Danes smo še posebej ponosni, da imamo lastno slovensko vojsko, katere tradicija izhaja iz narodnoosvobodilne vojne, vojsko, s katero republika Slovenija enakovredno sodeluje v mednarodnih mirovni-

operacijah in tako prispeva k miru in varnosti v svetu. Pa vendar, brez vas, spoštovane borke in borci, in vašega prispevka bi Slovenije, take, kot jo poznamo danes, ne imeli ne leta 1945 ne 1991."

Skupnost vojaškega šolstva NOV in POS je občini Semič podelila plaket vojaškega šolstva. Na območju te občine so med vojno delovale tri pomembne šole: oficirska šola glavnega štaba NOV in POS, podoficirska šola 7. korpusa in pevovodska šola glavnega štaba.

Ob lepem in toplim vremenu so nekdanji borci spremljali še

• Na srečanju je bilo sprejeto tudi protestno pismo proti združenju, ki je bilo pod nazivom Svobodni partizani ustanovljeno 21. avgusta 1997. Protestno pismo je ob številnih aplavzih odobravanja prebral general Lado Kocjan.

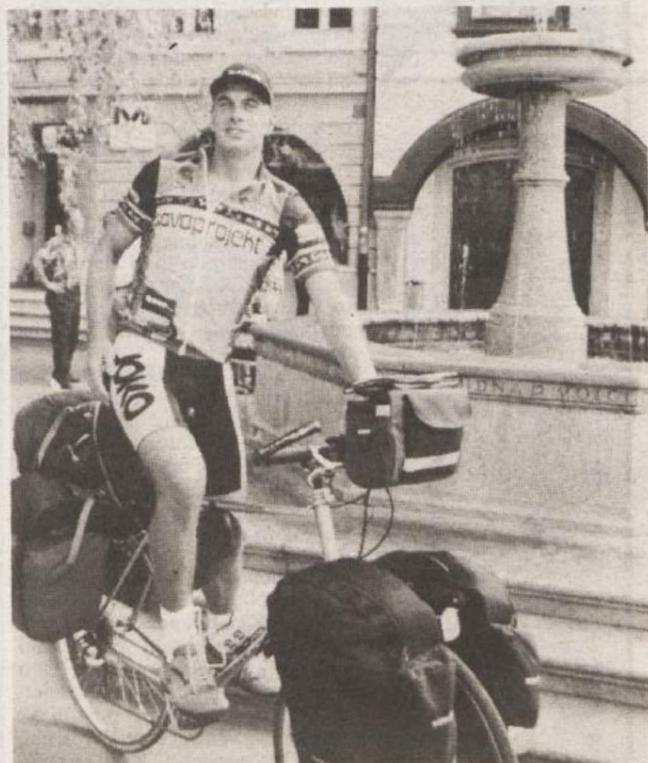
kulturni program, nato pa se povseselili na tovariškem srečanju.
T. J.

RIBIČ NAŠEL GRANATO

ŠMARČNA - Minuli petek, 5. septembra, se je na sevniški policijski postaji oglašil ribič, ki je prejšnji dan med ribolovom v Savi v bližini Šmarčne našel večjo granato. Pirotehnik je ugotovil, da izvira iz druge svetovne vojne.

Jutri bo še sončno vreme, v soboto padavine, v nedeljo pa spet izboljšanje vremena.

S KOLESOM OKOLI SVETA - Metličan Bojan Stezinar se je prejšnji petek takole odpravil s kolesom z novomeškega Glavnega trga na pot okoli sveta. Odpeljal se je proti Plitvicam, pot pa bo nadaljeval proti Dalmaciji, Makedoniji, Grčiji, Bližnjemu vzhodu, Indiji, Indoneziji, Avstraliji, kjer se namerava zadržati nekaj časa, potem pa se bo preko Južne in nato še Severne Amerike čez dve leti vrnil v Evropo. Na pot je vzel le najnujnejšo opremo. S poti pa se bo javljal tudi na Studiu D. Med glavnimi sponzorji so: podjetje Savaprojekt, Zadruga Hrast in tiskarna Vesel ter mnogi drugi. Do sedaj ni uspelo prekosariti te poti v enem kosu še nobenemu Slovincu, čeprav se jih je na pot podalo že kar nekaj. Bo to uspelo Stezinarju? Držimo pesti! (Foto: J. Domžl)

O školjki in biseru

Pravijo, da tista školjka, ki jo tujek najbolj tišči, ustvari najlepši biser. Tudi slovenski narod je bil med drugo svetovno vojno taka školjka. Obsojen na izumrtje, se je zviljal v predsmrtnih bolečinah in iz štiri leta trajajoče agonije se je porodil biser, ki mu pravimo pesmi upora. Te pesmi, ki jih je v jezi, žalosti, obupu, upanju, ljubezni, sovraštvu, predvsem pa v neizmernem trpljenju doma, v partizanskem boju, na fronti ali v taborišču skoval slovenski človek, so dragoceno, s katero se naš narod lahko postavi ob bok vsakemu drugemu kulturnemu narodu. Šele čas je s svojo patino dal poeziji upora zlahten lesk in potem, ko so se tisti, ki so jo poltrali z umetnim loščem, umaknili pravim strokovnjakom, je ta prav zablestela. Šele zdaj lahko preprosto rečemo, da bolečina, iz katere se je rodila, ni bila zaman.

Zdaj nam ta poezija daje samozavest, da lahko pogledamo v oči vsakomur, ki nam želi dobro, pa tudi tistemu, ki nam hoče slabo. Pesem jasno in nedvoumno govori o tistih, zaradi katerih je ta biser nastal, pa tudi o tem, kdo je bil tisti tujek, ki je najbolj boleče zarezal v tkivo slovenskega naroda. Štirje obsežni zvezki pesmi upora so za vse Slovence neizpodbiten dokument narodove preteklosti in ogromen kapital za bodočnost, ki nam bo, če ga bomo znali prav ceniti in uporabljati, služil še dolgo.
TONE JAKŠE

Človek zasebno in javno

Svetlejša ko je zvezda političnega, zabavnega in podobnega javnega življenja, bolj opazijo, kaj se dogaja z njo. Precejšen del javnosti je pripravljen veliko plačati medijem za udarno novico o zasebnih težavah in vsakršnih dogodkih, v katerih se znajdejo javnosti znani ljudje. Vprašanje je, kako daleč v državljansko zasebnost smejo poseči mediji, ki so pripravljene prodati javnosti ovirke iz zasebnosti tega ali onega izmed nas. Včasih pomagajo na tako vprašanje odgovoriti že sami ljudje, o katerih naj bi mediji poročali, saj se naravnost silijo v ospredje z obnašanjem, ki samo po sebi pritegne tudi poročevalska persna in televizijske kamere. Še ne pozabljen je lahko primer Helene Blagne, ki je svojo poroko, torej zasebno, če ne intimno zadevo, skušala povzdigniti na raven vseslovenskega dogodka, ki je nekatero navzoče dejansko ganil vsaj tako kot papežev obisk. Vendar ostaja vprašanje o tem, kako daleč v posameznikovo zasebnost sme poseči ljudska radovednost. Če bi vso zadevo prepustili čisti trgovini, potem bi veliko ljudi kmalu ostalo povsem brez zasebnosti. Nekaj takega se je zgodilo tudi z nedavno preminulo princeso Diano, ki so ji fotografi sledili na vsakem koraku. Komu ob tem primeru, ki odpira splošna vprašanja o nedotakljivosti človekove zasebnosti, očitati vsiljivost? Medijskim lastnikom, njihovim delavcem fotografom ali mogoče bralcem in bralkam, ki so hočejo imeti novico iz zasebnosti znanih ljudi?

MAJA ZAGMAJSTER, prodajalka iz Brežic: "Časopis bi bil manj zanimiv, če ne bi stikal za zasebnimi zadevami zvezdnikov in drugih javnosti znanih ljudi. Vendar si tudi javnosti znani ljudje zaslužijo vsaj nekaj zasebnosti. V primeru princese Diane je bilo medijsko zasledovanje že mučenje. Zvezdniki, politiki in podobni ljudje velikokrat dajo sami povod za to, da jih mediji opazijo."

MAGDA ŽIGANTE, upokojenka iz Krškega: "Mislim, da se paparazzi ne bi smeli vmešavati v vsako podrobnost iz zasebnosti znanih ljudi. Morda bi bilo celo prav, da bi takšno početje prepovedali, saj jim gre očitno le za zaslužek, marsikaj pa si tudi zamisljo. Gotovo del krivde za Dianino smrt nosijo tudi paparazzi."

ANICA ŽAGAR, upokojenka iz Čestnjic pri Trebelnem: "Čisto vse pri ljudeh ni tako, da bi cel svet moral vedeti za to. Drugače je, če kdo hoče, da se o njem piše vse. Vendar bi morali prej vedeti, komu to ustreza. Nekaterim res prav uga, če se o njih piše vse. Heleni Blagne, na primer, menda ni nikoli preveč popularnosti. Najbrž pa brskanje po zasebnosti ni bilo vseh pokojni princesi Diani."

DARJA ŠKRINJAR, dijakinja zdravstvene šole, doma iz Gabra v Beli krajini: "Mislim, da nekateri časopisi preveč vsiljivo zasledujejo zasebno življenje znanih osebnosti. Za Dianino smrt so posredno krivi vsi, fotografi, novinarji, uredniki, izdajatelji časopisov, pa tudi bralci, ki po njih segajo. Po mojem mnenju ima vsakdo pravico do zasebnega življenja, tudi zelo znane osebnosti."

OLGA ŠPRINGER, referentka za uvoz v semiški Iskri, doma iz Semiča: "Gotovo je, da imajo vsi, tudi svetovno znane osebnosti, pravico do zasebnega življenja. Res je, da objavljanje raznih afer povečuje prodajo časopisov, vendar bi morala obstajati meja, ki je ne bi smeli prekoračiti. Te meje pa naj ne bi določali zakoni, ampak bi jo moral po svoji lastni vesti začitati vsakdo od nas."

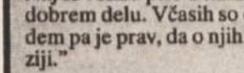
MARINKA VESEL, vodja obrtne zadruge Prevoz iz Ribnice: "Prav je, da mediji spremljajo življenje znanih osebnosti, vendar pri tem ne bi smeli vdirati v njihovo intimno življenje. Vsak človek ima namreč pravico do zasebnega življenja. V borbi za naklado in gledanost pa različne medijske hiše počnejo prav to. Gre za lov na denar, pri čemer novinarji pogosto le opravljajo svoje delo."

SLAVKA JAKOPIN, upokojenka iz Kočevja: "Mediji se preveč vtikajo v zasebno življenje znanih osebnosti. Tako kot kdorkoli drug, so tudi slavni ljudje upravičeni do vsaj nekaj zasebnosti, še posebej, kadar gre za njihovo intimno življenje. Mediji so prav to preveč vsiljivi. Razlog za tako početje medijev je seveda denar."

HELENA MRZLIKAR, svetovalka pri Kmetijskem zavodu Ljubljana, novomeški oddelek: "Znani ljudje vplivajo na naše življenje, zato želimo navadni ljudje o njih vedeti čimveč, pri tem pa smo odvisni od novinarjev. Vendar vsak človek ima pravico do zasebnosti. Kako bo novinar pisal o zasebnih zadevah znanih pa tudi manj znanih ljudi, pa je odvisno predvsem od njegove etike."

KAROLINA KOVAČIČ, upokojenka s Studenca: "Kar so pisali o princesi Diani, je nekaj res, nekaj pa gotovo ni res. Ne vem. Naj se veliko piše o takih, kot je bila mati Tereza, ampak o njenem dobrem delu. Včasih so časopisi kar preveč vsiljivi. Nekaterim ljudem pa je prav, da o njih na veliko pišejo časopisi in da so na televiziji."

Primer Čabranke se nikakor ne sme ponoviti

Obmejni župani podpisali listino o sodelovanju

ČABAR - Do nedavnega srečanja županov Osilnice, Loškega Potoka, Loške Doline in Čabra je prišlo na pobudo načelnika mestne uprave Čabar, saj razni problemi, ki nastajajo ob meji, tarejo Hrvate in Slovence. Zlasti pereče je prehajanje državne meje, saj je samo v občini Loški Potok najmanj šest naselij, ki so bila stoletja vezana na čabrsko in prezidsko področje. Sorodstvene in lastninske vezi so tako močne, da je sedanja meja zelo moteča za skladen razvoj delov obeh držav.

Na srečanju so sprejeli sklep o enotnih izhodiščih načrtovanja gospodarskega razvoja in rabe prostora v porečju Čabranke in zgornjega toka Kolpe. Seveda so spregovorili tudi o ohranjanju kulturne in naravne dediščine. Občine podpisnice se obvezujejo, da jo bodo načrtno varovale, ko bo šlo za posege v prostor. Pri gradnji malih elektrarn ne bo dovoljeno odvajanje vode iz sedanjih porečij, predvsem pa je nujno potrebno ohraniti minimalen pretok vode, česar do nedavnega niso upoštevali, in je zato v porečju Čabranke že večja škoda.

A. K.

CESTA IN POSTAJA

DOB PRI ŠENTVIDU - V Dobu pri Šentvidu naj bi že kmalu preplastili lokalno cesto skozi vas. K skupno 3 milijonom, kolikor bo veljala nujna posodobitev, bo občina Ivančna Gorica primaknila 800.000 tolarjev, preostalo bo zagotovila krajevna skupnost. Slednja trenutno tudi ureja avtobusno postajališče, katerega prostor je asfaltirala, potem ko je kupila ustrezno zemljišče.

Spominski dan v Mirni Peči

Namesto "zamrznjenega" občinskega praznika bo 20. septembra srečanje v Mirni Peči - Med gosti tudi Borut Pahor, predsednik ZLSD

NOVO MESTO - Narodni ponos, da je tudi Dolenjska takoj po fašističnem napadu aprila 1941 začela organizirati izviran upor proti okupatorjem in da je v vrstah OF prevzela svoj del nalog v enem izmed prvih gverilskih gibanj proti silam nacifašistične Osi v taktirni Evropi, je bil in ostal temelj naše osvoboditve in rojstva samostojne države. Prilehni poskusi strankarskih strasti skušajo vedno znova razvrednotiti pomen tega boja in njegovih pridobitev, a so vedno le v posmeh in sramoto svojih pobudnikov.

V prvi polovici julija 1941 je bil v Novem mestu ustanovljen okrožni odbor OF, ki je zavzeto širil svoje vrste. Še 19. in 20. julija je sprejel sklep o takojšnji organizaciji partizanske vojske. Še v istem mesecu 1941 je bilo osnovano partizansko tabornišče na Brezovi Rebrji za prve borbe iz novomeškega območja. Frata je postala njihov prvi večji dom. Po prvi novomeški partizanski četi, nastali 29. oktobra 1941, je bil v povojnih letih poimenovan novomeški občinski praznik.

V zadnjih letih je ta praznik "zamrznjen". Borci NOB se ga kljub temu spominjajo. Ponovno so pripravili srečanja v mestu ali na Rogu, tokrat pa se bodo udeležili snidenja

3. SREČANJE ČLANOV DRUŠTVA PLJUČNIH BOLNIKOV

NOVO MESTO - Društvo pljučnih bolnikov Slovenije obvešča vse svoje člane, da bo 3. srečanje članov v soboto, 13. septembra, s pričetkom ob 9.30, v Šport hotelu na Otočcu. Najprej bosta v strokovnem delu predstavila alergijske bolezni dihal Lilijana Piletič, dr. med., spec. int., in Štefan Spudič, dr. med., spec. ORL. Sledil bo občni zbor društva in krajši kulturni program. Popoldan bodo člani obiskali še Pleterje. Pokrovitelj srečanja je tovarna zdravil Krka.

Politični rafting SKD Novo mesto

Krščanski demokrati opozarjajo, da Dolenjska nazaduje in postaja nerazviti jug

ŽUŽEMBERK - Za uvod v politično jesen je občinski odbor SKD Novo mesto v nedeljo pripravil rafting po zgornjem toku Krke in piknik v Žužemberku. Pred piknikom sta predsednik občinskega odbora Lojze Turk in podpredsednik stranke Lojze Zupančič opozorila na glavne stvari, s katerimi se bodo ukvarjali v naslednjem obdobju.

"Gre za zastoj nekaterih začetih nujnih investicij na področju

POSVET SLOVENSКИH IN HRVAŠKIH POLICISTOV

GORJANCI - Tu so se 8. septembra dopoldne inšpektorji za mejo in komandirji UNZ Novo mesto srečali na delovnem posvetu s hrvaškimi kolegi. Razpravljali so o obmejnih problemih, vračanju in sprejemanju ilegalnih potnikov in pripravah na večje varovanje zelene meje. Delegacijo UNZ Novo mesto je vodil Franc Zorc. Po uradnem delu srečanja sta si delegaciji ogledali del zelene meje z obeh strani.

SREČANJE IZGNANCEV

STUDENEC - Tukajšnja krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije, ki jo vodi predsednik Jože Žibert, bo organizirala v nedeljo, 21. septembra, srečanje izgnancev v letih 1941-1945 z območja KO DIS Studenec. Tega dne ob 8. uri bo maša zadržnica v farni cerkvi na Studencu, ob 9. uri bodo odkrili spominsko obeležje umrlih v taboriščih, temu dogodku pa bo sledilo srečanje članov in gostov v dvorani pri Jančevih na Studencu. Tam bodo govorili med drugim o uresničevanju pravic izgnancev.

šolstva, kulture, športa in prometa, ki se financirajo tudi iz občinskega proračuna," sta povedala. Višolstvu je zanj najpomembnejša obnova novomeške gimnazije. "Sramota je, da se obnova tako zatika. Od vlade in ministrstva za šolstvo zahtevamo, da naredi vse, da bo pouk v gimnaziji stekel najkasneje februarja prihodnje leto." Na kulturnem področju največ pozornosti namenjajo obnovi in dozidavi novomeške študijske knjižnice, saj zaradi neizpolnjevanja vladnih obveznosti dela zamujajo. Vsa do sedaj opravljena dela je plačala občina, in če od države ne bo obljubljenega denarja, se bo delo ustavilo.

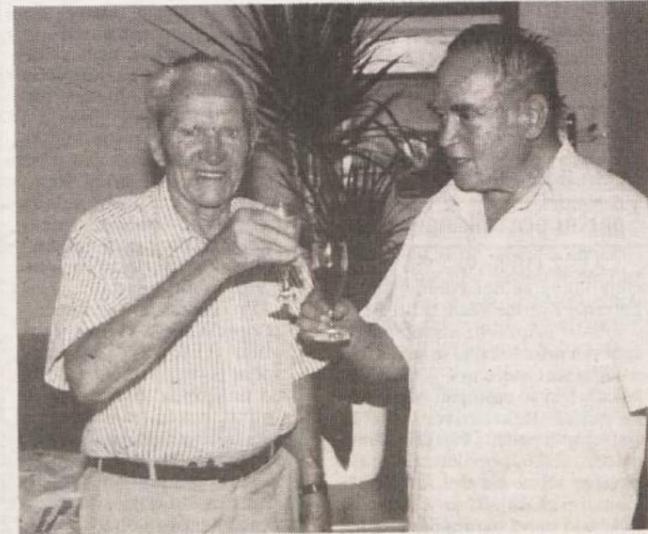
Prometne zagate v Novem mestu so vse večje. "Nujna je izgradnja severne obvoznice, za kar so pripravljene vsi projekti," pravijo. Po izjavi Lojzeta Zupančiča je novi minister za promet in zveze vsa sredstva usmeril v svojo Šta-

persko. "Če že ne bodo gradili dolenjske avtoceste, je treba rešiti vsaj problem prometa v Novem mestu. Novomeški krščanski demokrati podpiramo dejavnost občinskega sveta in uprave, da se pridobijo sredstva, za katere so

• **OO SKD Novo mesto se zavzema za pokritje velodroma v Češči vasi in ureditev večnamenske dvorane za šport, sejemske in kulturne dejavnosti ter družabnost.** "Zaradi neurejenih razmer v slovenskem kolesarstvu, nepodpiri nekaterih političnih strank in lokalnega gospodarstva ter zaradi določenih preostalih interesov je ta objekt ostal nedokončan. Ureditev takega objekta seveda presega lokalne interese in finančne možnosti novomeške občine, zato pozivamo vlado, naj pomaga to stvar dokončati." Nasploš so nezadovoljni z odnosom države do Dolenjske, ki postaja nerazviti slovenski jug.

sklenili dogovor s prejšnjo vlado. Sedanja se mora teh dogovorov držati!"

A. B.

GLONARJEVIH 80 LET - Prof. Jože Glonar, ugledni športnik in kulturnošportni delavec, nekdanji okrožni in okrajni šolski inšpektor, pedagoški svetovalec v Medobčinskem zavodu za prosvetno-pedagoško službo Novo mesto in v organizacijski enoti Zavoda Republike Slovenije za šolstvo ter predstojnik OE Zavoda RS za šolstvo Novo mesto, je 7. septembra dopolnil 80 let. Ob tem dogodku so mu čestitke in želje izrekli tudi v OE Zavoda RS za šolstvo. Na sliki: predstojnik OE Zavoda RS za šolstvo Novo mesto Jože Škufca nazdravlja jubilarntu Jožetu Glonarju.

Ljubljansko pismo

Brez utvar, da bo upokojenec kdaj res bolje

V beli knjigi odgovori o pokojninski reformi

LJUBLJANA - Gospodarske razmere niso rožnate, zato mnoge prejšnja "odrešujoča" misel: čimprej v pokoj. Če je možno, že danes, ne šele po uveljavitvi pokojninske reforme. In kaj nam ta reforma obeta?

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je do zdaj javnosti sporočilo le, da je cilj reforme prilagoditev sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja spremenjenim demografskim okoliščinam, vendar da bo taka reforma zagotavljala socialno varnost tako upokojenecem kot tistim, ki še delajo. Upokojenec naj bi še naprej nemoteno uživali pridobljene pravice.

Veljavni sistem naj bi dopolnili predvsem z naslednjimi ukrepi: s postopnim povečanjem dejanske upokojitvene starosti, kar naj bi dosegli s povečanjem zakonsko določenih minimalnih starostnih pogojev in z upoštevanjem starosti pri odmeri pokojnine bodisi z zmanjševanjem predčasno uveljavljenih pokojnin bodisi z nagrajevanjem odlozene upokojitve. Predvidevajo tudi spremembo načina odmere pokoj-

nine tako, da bi se spremenila lestvica za odmero pokojnin, izenačil odstotek za odmero pokojnin za moške in ženske ter podaljšalo obdobje, iz katerega se upošteva plače ali osnove za izračun pokojninske osnove. Spremenili naj bi tudi način usklajevanja pokojnin tako, da bi upoštevali gibanje cen in plač in drugih prejemkov. Obeta pa se tudi revizija invalidskega zavarovanja.

Pokojninska reforma bo jeseni nedvomno ena najbolj vročih tem - bolj vroča kot predsedniške volitve ali interpelacija proti vladi. Kajti ta reforma zanima vse prebivalstvo. Podaljšanje starostne meje se vem odmika. Ne moremo si tudi več delati utvar, da bodo v prihodnje pokojnine sploh kdaj realno večje. Dobro bo že, če bodo ostale na sedanji ravni.

Zanesljivo pa spremembe sedanje pokojninsko-invalidske zakonodaje ne bodo uveljavljene čez noč, saj še nikjer niso bile. Šlo bo postopoma. Kljub temu pa nekateri mislijo, da bi si do upokojitve (redne pokojnine) pomagali z dokupom let. Vendar "odkupljena leta" niso poceni. Ta mesec znaša leto dni odkupa 234.038 tolarjev.

In kdaj se bo ta reforma začela? Letošnji jesen bodo objavili belo knjigo o pokojninski reformi. Oktobra je predvidena mednarodna konferenca o pokojninski reformi, obenem pa bo potekala s socialnimi partnerji tudi razprava o beli knjigi. Državni zbor bo belo knjigo o pokojninski reformi sprejel v obravnavo ob koncu letošnjega oktobra.

Zatem pa bo, kar bo.

VINKO BLATNIK

Spori in očitki zaradi peskokopa

Denacionalizacijski upravičenci gmajne s peskokopom v Dolenjem Suhadolu zahtevajo od brusniške krajevne skupnosti večja vlaganje v Suhadol in plačilo peska

BRUSNICE - Zaradi peskokopa v Dolenjem Suhadolu je bilo zadnje čase izrečenih že precej hudih besed med nekaterimi člani t.i. vaške skupnosti Dolenji Suhadol in krajevno skupnostjo Brusnice. Denacionalizacijski upravičenci gmajne, kjer je tudi peskokop, namreč od brusniške krajevne skupnosti zahtevajo več denarja za Suhadol, sicer bo vaška skupnost zaračunavala pesek za potrebe krajevne skupnosti po 300 tolarjev kubik.

V znamenju tega spora je bil tudi petkov sestanek brusniškega sveta krajevne skupnosti, ki se ga je udeležil predsednik vaške skupnosti Dolenji Suhadol Srečko Paderšič. Predsednik sveta Anton Deželan in ostali člani sveta so bili ogorčeni nad izjavami Suhadolcev, češ da so jih vsa leta le izkoriščali in da so pesek iz "njihovega" peskokopa vozili tudi na zasebna dvorišča. Deželan je poudaril, da so izkoriščali peskokop le za potrebe krajevne skupnosti, v enajstih letih, kolikor časa je predsednik, pa je bilo veliko denarja vložnega v razvoj Gorenjega in Dolenjega Suhadola. Trenutno v teh dveh vaseh napeljujejo vodovod, za katerega sta veliko denarja vložila krajevna skupnost in občina. Krajski so oproščeni plačila vode, ki jim jo vozijo Komunalna in zasebniki, prav tako so oproščeni plačila vodovodnega priključka, kar bo zneslo okrog

74.000 tolarjev. Člani sveta so hoteli razjasniti, ali je vaška skupnost Dolenji Suhadol sploh pravna oseba. Izkazalo se je, da tu pravzaprav sploh ne gre za vaško, ampak za agrarno skupnost, ki jo lahko ustanovijo že trije kmetje. Predsednik vaške oz. agrarne skupnosti Dolenji Suhadol Srečko Paderšič je povedal, da je v njej sedaj združenih 13 denacionalizacijskih upravičencev od okoli 20. "Dejstvo je, da bo peskokop naš, in radi bi se dogovorili, kako bo vnaprej. Če bo krajevna skupnost vlagala v Suhadol, denarja za pesek ne bomo zahtevali," je poudarjal Paderšič. Člani pa so ga zavrnil, češ da ponujajo nekaj, česar še nimajo. Deželan ga je tudi vprašal, kdo bo potem skrbel za pot do peskokopa in za varnost.

Na koncu so sklenili, da bo krajevna skupnost nadaljevala z deli po zastavljenem planu, z vaško skupnostjo pa se bodo pogovarjali, ko bo jasno njihovo lastništvo. J. DORNIŽ

SREČANJE OBRTNIKOV V ŠKOCJANU - Minulo soboto so imeli v Škocjanu dve prireditvi, že dopoldan se je začelo srečanje pobratenih gasilskih društev, popoldan je bilo pred gasilskim domom 2. srečanje obrtnikov iz novomeške, šentjernejske in škocjanske občine. Srečanja se je udeležilo 450 obrtnikov in 200 njihovih družinskih članov. "Cilj srečanja je povezovanje med obrtniki in prijatelji. Ob tej priložnosti bomo tudi letos podelili priznanja in plakete za dolgoletno delo v obrti," je povedal predsednik novomeške območne obrtne zbornice Ivan Krajnc. Tokrat so v Škocjanu podelili 25 priznanj za 10 let dela v obrti, 19 bronastih plaket za 20 let, 15 srebrnih plaket za 25 let in 4 zlate plakete za 30 let dela v obrti. Zlato plaketo so prejeli: Alojz Gornik, avtoprevoznik, Ivan Kotar, avtotaksi, Slavko Kušljan, žagarstvo, in Ivan Selak, gostinstvo. (Foto: J. D.)

Sodobna telefonija v Straži

Digitalna telefonska centrala in kabelski prenosni sistem

STRAŽA - Telekom Slovenije je v Straži postavil novo sodobno digitalno telefonsko centralo in uredil digitalni kabelski prenosni sistem od Straže do Novega mesta. S tema objektoma, ki ju bodo slovesno vključili jutri popoldne, so nadomestili tehnološko zastarelo in po zmogljivosti slabšo opremo. Zmogljivost novih naprav močno presega dosedanje, nova tehnologija pa omogoča vrsto sodobnih storitev.

V Straži so prvo avtomatsko telefonsko centralo postavili pred 30-imi leti, nanjo pa so lahko priključili vsega 40 telefonov; kasneje so jo razširili na 100 priključkov, leta 1980 pa zamenjali z večjo s kapaciteto 400 priključkov, ki so jo zaradi velikih potreb do leta 1993 povečali na 1.400 priključkov; nanjo je bilo vključenih 1.127 telefonov, od tega kar 422 dvojčkov. Na območju te centralne je bilo nekaj manj kot 30 telefonov na 100 prebivalcev.

"Zaradi potreb po novih storitvah, boljšem servisiranju uporabnikov in splošne modernizacije

• Ob vključitvi digitalne telefonske centralne v Straži in digitalnega kabelskega prenosnega sistema od Straže do Novega mesta pripravljata Telekom za krajane Straže in okolice v njihovih prostorih v Straži jutri, v petek, 12. septembra, od 10. do 12. ure, in v nedeljo, 14. septembra, od 15. do 17. ure, dan odprtih vrat. Poleg predstavitev storitev bo moč v tem času kupiti sodobne telefonske aparate po konkurenčnih cenah. Ljudem pa bodo za pojasnila in odgovore na voljo strokovnjaki za telekomunikacijske storitve in omrežja.

telekomunikacijskega omrežja smo v skladu z letošnjim načrtom tudi v Straži zamenjali tehnološko zastarelo telefonsko centralo z novo digitalno in vzpostavili digitalne zveze med Stražo in Novim mestom," pravijo na novomeški enoti Telekom. Vse to bo v kratkem omogočilo tudi na območju Straže vključevanje ISDN priključkov.

Nova centrala in medkrajevne povezave so stale 37,3 milijona tolarjev, gradnja okoli 100 novih priključkov v krajevnom omrežju v prihodnjih mesecih pa bo stala več kot 17 milijonov tolarjev. S temi novimi priključki bo na tem območju prišlo 32,4 telefona na

100 prebivalcev.

Novomeška poslovna enota Telekomu gradi in vzdržuje telekomunikacijske objekte v 10 občinah na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju. Na tem območju je 55.175 telefonskih priključkov, na 100 prebivalcev pa pride 31,4 telefonskega priključka. Letos bodo za razširitev zmogljivosti porabili več kot 1,1 milijarde tolarjev in v omrežje vključili novih 5.300 telefonskih priključkov, tako da bo ob koncu leta prišlo 32,7 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev. A. B.

45 let na strehi

Rudi Pirnar - krovec, ki pokriva s slamo

ŠENTJERNEJ - Danes so slamnate strehe redkost, še bolj redki pa so kroveci, ki še znajo streho prekriti s slamo. Eden redkih med njimi, ki to še zna in tudi opravlja, je Rudi Pirnar z Dolnje Prekope. Kako se streho prekrije s slamo, je pokazal tudi na nedavnem jernejevem v Šentjernej. Mnogi so si z zanimanjem ogledovali spretnega in večšega mojstra. "Danes s slamo kritih streh skoraj ni več, le redki si jo še zaželjajo, predvsem so to premožnejši ljudje, medtem ko je bila včasih to kritina revnejših," pravi Rudi in doda, da on ne pozna nobenega krovca več.

Rudija je naučil te obrti njegov oče in že kot mlad fantič je skupaj z njim prekrival takrat še številne strehe. "Že 45 let sem na strehi, zadnjih dvajset let pa imam zaradi opuščanja slamnatih streh vse manj dela," pravi 60-letni Rudi. Lani je prekrival staro hišo na Vrhniku po zahtevah spomeniškega varstva, pred kratkim pa je prekrival celo na Hrvaškem. Obiskovalcem jernejevga je povedal, da za pokrivanje ni dobra vsakršna slama, ampak le ržena, ki mora biti omlačena na poseben način, tako da niso poškodovana stebila. Slamo so potem počesali še s posebnimi glavniki in jo zvezali v škopu. J. D.

KROVEC PRI DELU - Rudi pravi, da se bo s krovstvom ukvarjal, dokler mu bo dopuščala zdravje.

VABILO NA ATLETSKI MITING

DOLENJSKE TOPLICE - Prizadnevni atletski delavci v Dolenjskih Toplicah bodo ob 30-letnici atletike v tem kraju pripravili v sredo, 17. septembra, ob 14. uri skalalni atletski miting na novem skakališču pri osnovni šoli. Atletski program bo predvidoma trajal pet ur.

Starši naj počakajo na odločbe

Na občini sprejemajo le popolne vloge za znižano plačilo vrta, z odločbami o dohodnini obih staršev - Rok za zadnjo oddajo še ni določen - Akontacije, nato poračuni

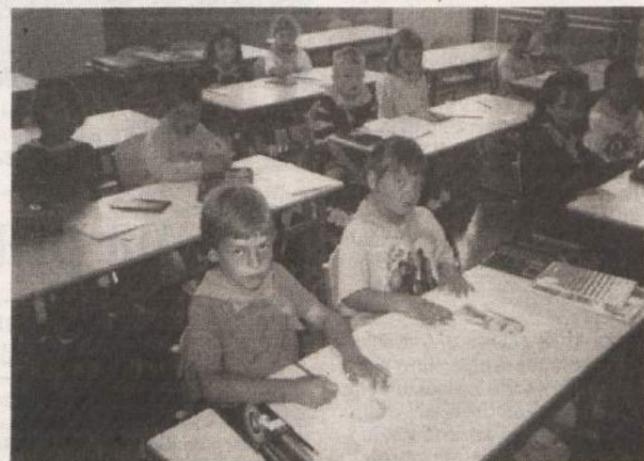
NOVO MESTO - Mnogi starši, ki imajo otroke v vrtcih, se v teh dneh sprašujejo, kaj naj storijo, ker še niso dobili odločb o dohodnini, ki jih potrebujejo pri uveljavljanju znižanja plačila vrta. Na pristojnem novomeškem sekretariatu nam je sekretarka Vera Vesely povedala, naj starši počakajo na odločbe o dohodnini, saj vlog, kjer ima odločbo le eden od staršev, ne sprejemajo. "Ko bodo na novomeškem davčnem uradu izdali med 80 in 90 odst. vseh odločb, bomo določili zadnji rok za oddajo vlog in o tem starše obvestili preko medijev," je pojasnila.

Do obračuna realnega plačila bodo staršem otrok, ki so vrtec obiskovali že minulo šolsko leto, zaračunali akontacije, vse na novo sprejete otroke pa bodo razvrstili v četrti, najpogostejši plačilni razred, potem pa bodo naredili poračun. "Na obvestila o višini plačila se starši lahko pritožijo v roku 30 dni. Njihove pritožbe bo obravnavala posebna komisija, na odločbo komisije se lahko pritožijo še županu, če pa še vedno ne bodo zadovoljni, lahko sprožijo upravni spor na okrajnem sodišču," je razložila Veselyjeva. Lani

• Pred kratkim je izšel tudi pravilnik o varstvu predšolskih in šolskih otrok na domu; gre za organizirano občasno varstvo na domu, ki je pri nas še novost. Varstvo bo organiziral vrtec, ki bo imel seznanj varuhov, starši pa bodo med njimi lahko izbrali, komu bodo zaupali otroka. Ceno varstva bo določal svet vrta.

so prejeli 300 pritožb staršev, med njimi je bilo največ staršev samostojnih podjetnikov.

Na pritožbe podjetnikov iz cele Slovenije pa je ustavno sodišče letos junija razveljavilo tiste člene pravilnika o plačilu staršev, ki določajo avtomatično razvrstitev samostojnih podjetnikov oz. staršev z večjim premoženjem v 6.

PODGRAJSKI ŠOLARJI V NOVIH PROSTORI - Štiriletna osnovna šola v Podgradu je podružnica stopiške osnovne šole, ki jo v letošnjem letu obiskuje 70 šolskih in predšolskih otrok, prav letos pa je dočakala obnovo stavbe in prostorov. Pridobili so tri nove učilnice, novo kuhinjo z jedilnico in telovadnico. Najbolj so bili veseli na novo pridobljenih prostorov seveda otroci, ki jim ne bo več treba obiskovati šolo v popoldanskem času in malicati v učilnicah. Za učitelje te šole pa so se z letošnjim šolskim letom uresničile sanje, da bi poučevali samo v dopoldanskem času. (J. Hartman)

plačilni razred. Kljub temu bodo občine do 31. decembra tem staršem obračunavale stroške vrta po starem, po novem pa od 1. januarja 1998. Plačila vrta pa so oproščeni starši, ki prejemo denarni dodatek. Lani je bilo v novomeški občini od 2204 staršev, ki so oddali vlogo za znižano plačilo vrta, oproščenih plačila 64 staršev. Prispevek staršev bo ostal isti do sprejetja novih ekonomskih cen, ki jih sprejme občinski svet.

Z zakonom o vrtcih je bila lani sprejeta tudi novost, da vrtci poleg dnevnih programov ponujajo tudi poldnevne, prinesel pa je tudi postopno zmanjševanje otrok v oddelkih. V 1. skupini, kjer so otroci od 1. do 3. leta starosti, bo le 12 otrok, letos še 14, in v 2. skupini otrok starih od 3. do 7. let 22, letos še 24. S tem pa zakon določa tudi hkratno prisotnost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja. "To pomeni, da bi morali v vrtcih v novomeški občini tako zaposliti še 23 varuhinj, problem pa je, ker Ministrstvo za finance za to še nima zagotovljenega denarja," pravi Veselyjeva. J. DORNIŽ

Vera Vesely

TONSON

šola tujih jezikov

Pričeli smo z vpisom v začetne in nadaljevalne tečaje AN., NEM., ITAL., FRA. in ŠPA. jezika, za otroke, mladino in odrasle.

Učenje angleščine za otroke od 6. let dalje! NOVO! Italijanščina tudi za učence višjih razredov. Vsi tečajji bodo na OŠ Grm. Za informacije in vpis pokličite vsak delovni dan od 8. do 15. ure.

VARNOST - Z začetkom pouka so vključili tudi dva nova semaforja na Seidlovi cesti pred gimnazijo oziroma osnovno šolo. S tem se je varnost na tem cestno in šolsko zelo prometnem delu mesta gotovo izboljšala. Prve dni pa je bilo videti, kako nekateri ljudje vozijo "na pamet". Ker semaforja do sedaj nista bila vključena, vozniki nanju niso bili pozorni in nekateri so se tako tudi ob rdeči luči mirno zapeljali naprej.

SMIHEL - Varnostno pa so gotovo najbolj ogroženi učenci, ki hodijo v smihelsko osnovno šolo, zlasti tisti, ki prihajajo iz Regrče vasi in gornjega dela Šmihela. Tam ni pločnikov in morajo v šolo in domov hoditi po ozkih, nepreglednih in prometnih cestah. Tako je tudi glede tega smihelska šola, največja v občini, na najslabšem.

GAZVODA - Nova podružnica SLS Trdinov vrh - Hmeljnik ima tudi dva podpredsednika - enega iz Gabrja, drugega iz Brusnic. Oba se pišeta Gazvoda in obema je ime Martin. Tako ni vrag, da ne bi pregazila vode in prišla na sestanke na Otočec, kjer je doma predsednik Beg. Za martinovo bo moral pa predsednik pribegniti v Podgorje.

PODJETNIK - Na srečanju obrtnikov v Škocjanu je podjetnik iz Šentjerneja prišel po bloke za malico zase in za svojo zaposleno. Ker je bil seznanjen s prijaviteljem narejen vnaprej, je možak, ki je izdajal bone, vprašal podjetnika po njegovem in priimku njegove delavke. Zase je vedel, kako se piše, za pri sebi zaposleni žensko pa je nekaj časa napenjal možgane, potem pa obupal. Nekako se je spomnil imena, priimek pa... Kdo bi nosil v glavi take malenkosti!

Ena gospa je rekla, da se slovenska vlada zagrizeno bori proti ostankom Avstro-Ogrske. V Novem mestu je to gimnazijska stavba.

Suhokranjski drobiž

POSKRBLJENO ZA VARNOST - Kot vsa leta doslej je tudi letos posebej poskrbljeno za varno pot v šolo naših najmlajših. Celo cestne oznake so bile pravčasno preprekane, opazna pa je tudi povečana prisotnost policistov postaje Dolenjske Toplice na kritičnih mestih v Žužemberku in na Dvoru.

JUTRI V ŽUŽEMBERŠKEM GRADU - Jutri, 12. septembra, bo ob 20. uri v okviru poletnih grajskih prireditev v gradu Žužemberk "Večer slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi", ki jo bo izvedla skupina Prima iz Hinj pod vodstvom Aleša Makovca.

SPOMIN NA 1. SVETOVNO VOJNO - V Mačkovcu stoji kapelica, ki jo je po končani prvi svetovni vojni in po končanem ujetništvu v Rusiji postavil Anton Miklič. Miklič je bil mobiliziran in na prvi fronti pri Galiciji tudi ranjen, ko so ga zajeli Rusi in odpeljali v Sibirijo. Domači tri leta niso vedeli zanj, končno pa so izvedeli, da je živ. Domov se je vračal leto dni in postavil kapelico v spomin na gorje, ki ga je preстал, in v zahvalo, da je ostal živ. Sin Franc Miklič in vsi domači skrbijo, da kapelica ne bi propadla, in so jo te dni temeljito prenovili. (Foto: S. M.)

KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA

NOVO MESTO - V okviru novomeških poletnih večerov bo v soboto, 13. septembra, ob 19.30 na dvorišču grškega gradu, v primeru dežja pa v Kulturnem centru Janeza Trdine, koncert pihalnega orkestra Krkinih Zdravilišč iz Straže, dirigiral bo Miro Saje. Prodaja vstopnic bo v četrtek, 11., in petek, 12. septembra, od 9. do 15. ure v pisarni Kulturnega centra Janeza Trdine in eno uro pred koncertom na dvorišču grškega gradu ali pri blagajni v Kulturnem centru. Rezervacije po telefonu: 322-371 ali 21-447, fax: 21-448.

Novo v zibelki našega gasilstva

Najstarejše gasilsko društvo v Sloveniji povečuje svoj vozni park - Lado nivo, ki jo je podaril metliški Zdravstveni dom, bodo uporabili za intervencijsko vozilo

METLIKA - Avtomobil, ki so ga bili metliški gasilci zelo veseli, čeprav je star že enajst let, so sami tudi obnovili in mu ob gasilskem domu postavili lesen nadstrešek. Pri obnovi so največ prispevali Slavo Črnič, ki je vozilo prebarval, in Toni, ki je barve daroval. Obnovo je sponzorirala novomeška obrtna zadruga Hrast, alarmna svetila pa je prispeval novomeški zdravstveni dom.

Okroglo obletnico svoje ustanovitve - čez dve leti bodo proslavili 130 letnico obstoja - bodo metliški gasilci dočakali dobro opremljeni, saj imajo zdaj v svojem parku kar sedem vozil. Toliko jih niti ne potrebujejo, zato razmišljajo, da bi del svojega parka odstopili okoliškim gasilskim društvom, ki so slabše opremljena. Zdaj imajo dve moderni kombinirani vozila, od katerih je eno opremljeno tudi z visokotlačno brizgalno. Ta močno prihrani količino potrebne tekočine in zmanjšuje škodo, ki nastaja pri gašenju. Tudi osebna gasilna oprema v avtomobilih je za njene nosilce varnejša in udobnejša. Denar zanjo so zbrali s prostovoljnimi prispevki.

V prostovoljnem gasilskem društvu Metlika se hitro prilagajajo tehničnemu napredku. Tudi pri njih sirena, ki se je včasih oglašala ob vsakem manjšem požaru, zdaj ne vznemirja več širše javnosti. Dvanajst prostovoljcev ima stalno pri sebi pozivnike, preko katerih dobijo signal, kdaj in kje je potrebno posredovanje. Sirena se bo odslej oglašala le ob nevarnosti, na katero je potrebno opozoriti širši krog ljudi.

Za hitre posege bi v društvu potrebovali še manjše, hitro intervencijsko vozilo z visokotlačno brizgalno, s katerim bi lahko hitro posredovali pri požarih v stanovanjih in ob prometnih nesrečah, ki so pogosto tudi take, da zahtevajo posredovanje gasilcev. Ko

rati obletnica obstoja gasilstva na Slovenskem, upajo, da se jim bo ta želja uresničila. Takrat pa v svojem domu verjetno ne bodo več sami, saj ga namerava za svoje potrebe nadzidati ministrstvo za obrambo.

T. J.

bodo čez dve leti praznovali 130-letnico svojega obstoja, ki bo hk-

TERENSKO VOZILO - Poveljnik metliških gasilcev Pavel Lipej ob terenskem vozilu, ki ga je podaril metliški zdravstveni dom, obnovili in opremili pa gasilci sami. (Foto: T. Jakše)

ZIK na pragu nove kulturne sezone

Katalog izobraževalne in kulturne ponudbe za to sezono že v javnosti - Nekaj zanimivih novosti - Le še do jutri je čas za prijavo - Akcija za nov projektor

ČRNOMELJ - Te dni je lahko že večina zainteresiranih v Beli krajini prejela v roke lično brošurico z naslovom Katalog izobraževalne in kulturne ponudbe 1977-1998. Katalog s programom izobraževalne ponudbe je za to sezono, tako kot že leta prej, izdal Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj, v njegovem zavihku pa je letos prvič tudi zložen list z letošnjo kulturno ponudbo v Beli krajini.

Prav na ta novost je direktorica črnomaljskega ZIK-a Nada Žagar najprej opozorila: "Kulturni program je predstavljen le v glavnih obrisih, kajti odvisni smo od gostovanj gledaliških in glasbenih skupin iz vse Slovenije, bo pa kulturna sezona še precej bogatejša, o njej pa bomo javnost sproti obveščali. Poleg tradicionalnih prireditev, ki bodo vsekakor tudi v tej sezoni, bi rada posebej opozorila na akcijo za novi kino projektor, ki jo nameravamo pričeti v novembru. Še prej, v oktobru, bo teden vseživljenjskega učenja, kjer je poudarek na tem, da se človek nikoli ne preneha učiti, ne glede na starost."

Izobraževalni program je v glavnem že dobro utečen in preizkušen, saj je večina dejavnosti potekala že v prejšnjih sezonah, prav tako je z ljudmi, ki bodo posamezne dejavnosti vodili. Kakšen bo letošnji vpis pa je odvisno od interesa ljudi, precej pa tudi od finančnih zmožnosti,

tako posameznikov kot podjetij. "Naša finančna plat je prepuščena predvsem trgu," pravi Nada

MED NAJSTAREJŠIMI - V ospredju je črnomaljski kinoprojektor, eden od najstarejših v Sloveniji. Nada Žagar (v ozadju) pripravlja akcijo za nakup novega. (Foto: T. Jakše)

DRŽAVNO TEKMOVANJE ORAČEV

ČRNOMELJ - 12. in 13. septembra bo na posestvu Lokve pri Črnomlju državno tekmovanje oračev. Dva najboljša orača s tega tekmovanja se bosta udeležila svetovnega tekmovanja. V petek bo tekmovalni dan s pripravami trajal od 8. do približno 19. ure, v soboto pa od 7. do 15. ure. Tekmovanje bodo oba dneva popestrile tudi spremljevalne prireditve. Tako bo v petek ob 10. uri na posestvu Lokve predstavitev in demonstracija kmetijske mehanizacije, ob 11. uri pa predstavitev hibridov koruze. V soboto bo ob 10. uri razstava živine in kmečkih orodij, ob 13. uri pa tekmovanje v striženju ovac.

STROKOVNI IZLET V JUŽNO FRANCIJO

Društvo rejcev drobnice iz Bele krajine poziva svoje člane, naj se prijavi za udeležbo na strokovni ekskurziji v južno Francijo, ki bo od 26. do 30. oktobra. Prijavijo naj se najpozneje do 1. oktobra pri kmetijski svetovalni službi Sežana, tel. (067) 73-484. Tam bodo dobili tudi vse potrebne informacije. Cena potovanja je 20.000 SIT ob vpisu in 1000 francoskih frankov ob začetku potovanja.

GASILCI Z ŽIVCI

METLIKA - Hitro terensko vozilo, kot je lada niva, ki so jo metliški gasilci nedavno dobili v dar od tamkajšnje zdravstvene doma, gasilcem kar prav prišlo, saj je le srečno naključje, da so bili ob zadnjih letošnjih alarmih v metliški okolici neverjetno hitro na kraju požara. Vsakič jih je namreč dosegel alarmni klic, ko so bili zbrani iz čisto drugih razlogov. Dovoz s težkimi gasilskimi avtomobili je od gasilskega doma pri avtobusni postaji na glavno cesto tako zapleten, da bi ga po ljudski govoric lahko označili da "je speljan okoli ... v žep". Zlobneži bi lako rekli, da zato, da se tudi tisti najbolj zaspani gasilci lahko postavijo ob glavno cesto in počakajo, da intervencijsko vozilo prituli do njih. Lada niva jo bo zdaj ob hujski sili ubrala kar čez drn in strm, optimisti pa ugibajo, ali bo potem, ko bo gasilni dom nadzidalo ministrstvo za obrambo, morda le kaj boljše.

T. J.

SREČANJE ČRNOMALJSKIH VINOGRADNIKOV

ČRNOMELJ - Vsakoletno srečanje članov Društva vinogradnikov Črnomelj bo v soboto, 13. septembra, ob 15. uri v jurjevanjski dragi, kjer bo tudi zaključek državnega prvenstva v oranju. Na srečanju bo dr. Mitja Kocjančič predaval o pripravah na trgatve, predstavniki Vinske kleti Metlika pa bodo člane seznanili z letošnjim odkupom in odkupnimi cenami grozdja. Na zabavi, ki bo sledila, bo igral ansambel Henček.

ČRNOMALJSKI KEGLJAČI BREZ KEGLJIŠČA

ČRNOMELJ - Kegljachi črnomaljskega Rudarja so ostali brez kegljišča v Kanižarici, ker jim ga je ob zadnji ujmi zalila voda. Tako bodo drugoligaši drugi del tekmovanja kot domačini igrali v Novem mestu, pri Vodnjaku.

S KOLESI NA MIRNO GORO

ČRNOMELJ - Kolesarska sekcija Potepuh Wind surfing kluba Črnomelj vabi ljubitelje kolesarstva na 2. tradicionalni vzpon "S kolesi na Mirno goro", ki bo v nedeljo, 14. septembra, ob 10. uri izpred tovarne Danfoss v Črnomlju. Vzpon je dolg 18 kilometrov, potrebno pa bo premagati višinsko razliko 835 metrov. Udeleženci vzpona bodo razdeljeni v pet kategorij, štartnina pa znaša 1.000 tolarjev.

DOLENJSKI LIST vaša četrtkov prijatelj

Začenja se vroča semiška jesen

Okoli odloka o Krupi še nekaj nejasnosti - Tudi glede cest bo treba še razmisliti in se poenotiti - Belokranjski vodovod odvisen od sprejetja državnega sporazuma

SEMIČ - 27. seja semiškega občinskega sveta naznanja vročo jesen. Pa ne toliko zaradi vročih tem, ki bi jih na seji obravnavali svetniki, pač pa jim bo gotovo postalo vroče zaradi obilice dela, ki so si ga zastavili.

Osnutek Odloka o razglasitvi reke Krupe za naravno znamenitost je bil ob upoštevanju večine predlogov prizadetih krajanov na seji sprejet, s tem da se bo treba s krajinami še dogovoriti o natančni razmejitvi in morebitni delitvi parcel, ki mejijo na zemljišče ob reki, ki naj bi ga varoval omenjeni odlok. Doseženi dogovor naj bi upoštevali v amandmajih ob sprejemanju odloka.

Zanimiva je bila tudi razprava o izgradnji cest v semiški občini. Kaže, da prevladujeta dve možnosti. Po prvi naj bi odprli čimveč gradbišč in tako prometu omogočili bližnjico z gorjanske ceste oziroma z načrtovane avtoceste preko semiškega konca do Črnomlja in naprej do viniškega mejnega prehoda, po drugi pa

prevladuje bojazen pred vsemi nadlogami, ki bi jih v ta sorazmerno mirni in neokrnjeni del Slovenije prinesel tranzitni promet. Bojazen, da bi semiška dolina z izgradnjo boljših cestnih povezav s sosednjimi občinami postala koridor za težki promet, ki bi koristil predvsem drugim, Semičanom pa povzročal glavobol zaradi onesnaževanja okolja ter drugih nevarnosti, ki jih prinaša tak promet, niti niso iz trte zvite. Seveda pa bi bilo dobro najti srednjo pot, saj slabe prometne infrastrukture v občini ne morejo reševati sami, torej je precej odvisno od republiške pomoči oziroma od tega, da se vsaj povezava z Jugorjem razglasi za republiško cesto. Tako nekako so razglabljali na seji sveta, ob tem pa postaja čedalje bolj jasno, da brez

Poleg prometne infrastrukture semiške občinske svetnike še najbolj skrbi izgradnja vodovoda, saj je po sili razmer Semič postal ključna točka v napajanju Bele krajine s pitno vodo. Ob tem pa je treba vedeti, da je še precej višje ležečih semiških vasi brez vode ali je napeljava z zajetji vred zastarela. Da izgradnja napreduje po načrtih, je svetnik informiral župan Janko Bukovec, zraven pa jih še povabil k reševanju nekaterih problemov na terenu. V gradivu, ki so ga svetniki prejeli, je tudi zapisal, da je uresničitev izgradnje belokranjskega vodovoda odvisna predvsem od sprejema državnega proračuna.

dolgoročnejšega infrastrukturnega občinskega načrta, vpetega v republiške okvire, ne bo šlo. Semiški konec se pred ostalim svetom ne sme in ne more zapirati. T. JAKŠE

Semiške tropine

KAM OBESITI NAPIS - Vodstvo semiškega občinskega sveta je že nekajkrat zahtevalo, da bi na občinsko stavbo namestili tudi tablo z napisom, da je tu tudi sedež občinskega sveta. Ker za to do sedaj ni bilo razumevanja, je eden od svetnikov predlagal zaslonno rešitev: tablo naj bi namestili kar na gasilni dom, kjer ima svet svoje seje. Človek bi semiškim svetnikom res privoščil, da na svojo tablo ne bodo čakali toliko časa, kot so na lastno občino.

NE GRE BREZ ROMOV - Pri koncu seje semiškega občinskega sveta, ki je bila prejšnji teden, se je eden od občinskih svetnikov spomnil tudi, da bi morali storiti nekaj glede romskih psov, ki nadlegujejo mimoideče, ko hočejo po cesti skozi romska naselja. A so bili svetniki po dolgotrajni seji že utrujeni in se jim ni dalo ubadati še s tem problemom. "Šunko jim vrzi, pa bodo dali mir," je v šali dejal eden, drugi pa je olajšano vzdihnil: "Pa smo le spet pri Romih. Sem se že bal, da bo ta seja minila brez njih!" In dobre volje so se razšli.

NA KOLO ZA ZDRAVJE IN NAGRADE

KOSTEL - V soboto, 13. septembra, ob 11. uri bo pri Lovskem domu v Banjaloki štart 5. kostelske kolesariade. To bo vožnja z gorskimi kolesi. Udeleženci bodo razvrščeni v skupine do 30 let starosti in v skupino nad 30 let. Pravico do vožnje imajo le polnoletne osebe, mladoletniki pa le v spremstvu staršev. Vsi bodo vozili na lastno odgovornost, med obvezno opremo kolesarja pa sodi tudi čelada. Zmagovalec bo prejel pokal, najboljši trije pa še denarne nagrade. Vsi udeleženci bodo prejeli unikatni spominek in spominsko majico. Štartnina je 1500 tolarjev. Tekmovanje bo ob vsakem vremenu. Organizator tekmovanja je Turistično športno društvo Kostel.

IZPOLNJENA ZAobljuba - Ženske s Sel pri Vrčicah so se zaobljubile, da bodo, če se bodo njihova moške vrnili iz taborišča na Rabu, postavile kapelico. Vrnili so se, a poveljni čas uresničitvi zaobljube ni bil naklonjen. Danica Vlahovič iz Chicaga, rojena Križan, s Sel pri Vrčicah, je zdaj omogočila izgradnjo Marijine kapelice v vasi in s tem izpolnila željo svoje pokojne matere in sosed. V nedeljo je kapelico blagoslovil semiški kaplan Roman Poljak. Med sovaščani in prijatelji pred kapelico stoji tudi trindevetdesletni Janko Jakša, bivši internanec, ki je odstopil zemljišče za kapelico. (Foto: T. Jakše)

Ribnica pripravljena na devetletko

Šolski minister dr. Slavko Gaber je odprl prenovljeno najstarejšo šolsko stavbo v ribniški občini - Investicij še ni konec - Želja po srednji šoli - Minister ne obljublja

RIBNICA - Po štirih dneh pouka v novem šolskem letu so minuli petek dopoldan v Ribnici tudi uradno odprli po letu dni del pred nedavnim prenovljeno najstarejšo šolsko stavbo na Ribniškem. Stavbo nekdanje deške šole, ki letos slavi 90-letnico obstoja, je po krajšem kulturnem programu svečano odprl minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber.

Ribniška osnovna šola dr. Franceta Prešerna je ena največjih šol v Sloveniji. V treh stavbah centralne šole v Ribnici in podružničnih šolah v Dolenji vasi in Sušju jo letos obiskuje 1111 otrok. Vendar na šoli niso imeli prostorskih težav in jih tudi v prihodnje ne bodo, saj, kot je povedala ravnateljica Andreja Šulentič, so z obnovitvijo šolskega poslopja, v katerem od ukinitve osnovne šole s prilagojenim program Jože Petek poteka pouk za učence prvih in drugih razredov redne šole, zadostili prostorskim pogojem za uvedbo načrtovane devetletke. Dodala pa je, da s tem še niso postorili vsega, saj jih čakajo še predvsem obnova leta 1969 z občinskim samoprispevkom zgrajene nove šolske stavbe, pridobitev in ureditev športnih objektov ter še v letošnjem letu nujna sanacija podružnične šole v Dolenji vasi zaradi izmerjenih previsokih koncentracij radona.

Celotna prenova šole je skupaj z opremo stala 80 milijonov tolarjev in je bila letos največja naložba v ribniški občini. Polovico denarja je zagotovila občina, 20 milijonov tolarjev država, preostanek pa je še vedno nepokrit. Ribniški župan Jože Tanko je zato izrazil upanje, da bo država prispevala tudi preostali potrebni denar, hkrati pa je razkril željo Ribničanov, da bi lahko svojim otrokom omogočili nadaljevanje šolanja v domačem kraju. Minister dr. Gaber ni ničesar obljubil ne glede denarja ne želje, da bi Ribnici v bližnji bodočnosti uspelo priti v mrežo srednjih šol, vendar je o ribniškem šolstvu spregovoril s spoštovanjem in naklonjenostjo. Šolstvo na Ribniškem ima namreč

že 600-letno tradicijo, ki jo na OŠ dr. Franceta Prešerna negujejo tudi z ohranjanjem vpisovanja odličnikov v t.i. Zlato knjigo, v katero se je nekoč vpisal tudi pesnik France Prešeren, letos pa so vanjo vpisali 21 učencev.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PODPRESKA SE LE PREBUJA

PODPRESKA - Letos so gasilci in nekateri krajinj polepšali zunanost gasilskega doma v Podpreski, v katerem je večja dvorana z odrom, ki je nekoč že služil živahni kulturni dejavnosti. Zadnjih nekaj let dvorana sameva, pobudo, da bi se vendar kaj dogajalo na področju kulture, je dal občinski svetnik Milan Poje, ki je od občinskega sveta poverjen, da skrbi za šport in kulturne dejavnosti v vsej občini. Trenutno pripravljajo zabavno prireditev (skeči in igrice).

A. K.

IDEOLOŠKO NEOBRAVANA ŠOLA - Ob otvoritvi šole v Ribnici je minister dr. Gaber poudaril, da potrebujemo šolo, v kateri se bomo prepoznali vsi državljani in državljanke, torej takšno, ki se ne bo nagibala k nobeni politični opciji oziroma ne bo ideološko obarvana, kot bi to danes nekateri želeli. (Foto: M. L.-S.)

NOGOMETNI TURNIR

LOŠKI POTOK - Tradicionalni turnir v malem nogometu, ki ga vsaj enkrat letno organizira gostilna Pri Kapcu, bo 13. in 14. septembra na igrišču pri osnovni šoli Dr. Antona Debeljaka na Hribu. Pokrovitelj turnirja je tokrat občina Loški Potok. Omeniti velja bogate denarne nagrade, pokale za prve tri ekipe, pokal za najboljšega strelca in praktične nagrade do šestega mesta. Prijavnina znaša 9000 tolarjev, vse druge informacije na tel.: (061) 867-031. Vplačilo je možno ob samem žrebanju, ki bo 11. septembra ob 20. uri v omenjeni gostilni.

LETOS POSODOBLJENE LE POL CESTE?

LOŠKI POTOK - Pred dobrimi tremi desetletji zgrajena gozdna cesta iz Loškega Potoka do Markovca v Loški Dolini je zelo pomembna prometna povezava. Žal pa je postala za vse gostejši promet preozka in nevarna in je često slabo vzdrževana. Tako je bila preteklo leto spremenjena iz gozdne v občinsko in je za letos občina Loški Potok za rekonstrukcijo namenila 65 milijonov za dobre 4,5 km cestišča, ki spada v potoško občino. Gradnjo in rekonstrukcijo izvaja cestno podjetje Novo mesto in glede na težavnost terena, dela kar dobro napredujejo. Vprašljivo pa je, ali bo mogoče še letos položiti tudi 5 m širok asfalt ali pa bo potrebno počakati na denar prihodnjega proračuna. Tudi če bo, to ne bo imelo pravega pomena, ker sosednja občina Loška Dolina, ki ima približno prav toliko svojega cestišča, letos namenja denar v druge namene in se bo gradnja njihovega dela verjetno začela šele prihodnje leto.

A. K.

Slovo harmonikarja

TURJAK - Na nedavnem petem srečanju harmonikarjev na Turjaku se je poslovil od javnih nastopov s harmoniko starosta harmonikarjev KUD Marij Kogoj - Alojz Centa.

Alojz je bil rojen leta 1925 v vasi Škamevec, ki je med Robom in Turjakom. Pri stricu se je učil za čevljarja, v partizanih pa je rad poprijel za harmoniko, ki se je učil še kot otrok, in to naskrivaj. Po vojni je najprej delal v družbeni čevljarški delavnici, nato pa je začel na svoje, ob tem pa ni nikoli pozabil na harmoniko. Tudi do dva meseca naprej je bil rezerviran za igranje po ohceti. "Moja družina je rasla, potreben je bil denar, zato mi žena ni nikoli branila iti igrat. Žena pa nikoli ni bila tako zaspana, da me ne bi pričakala budna in me vprašala, če sem kaj zaslužil, in nato prešela denar, ki sem ga imel v žepu", se spominja Alojz. Igral je tudi na veselicah, ker na katerih še ni bilo ozvočenja, je moral dobro vleči meh, da se je kaj slišalo. Alojz je bil ustanovni član KUD Marij Kogoj na Turjaku. Tam je bil najprej igralec in je tudi v igrah včasih igral na harmoniko, ko so pred 20 leti ustanovili pevski zbor, pa je bil tudi pevec.

Upokojil se je že pred 25 leti, invalidsko. Težave je imel in jih še ima s hrbtenico

V SLOVO - Alojz Centa, starosta turjaških harmonikarjev, je te dni dal slovo javnim nastopom na odrih. KUD Marij Kogoj mu je ob slovesu podelil priznanje in "za spomin in v slovo" uokvirjeno fotografijo, na kateri je upodobljen v svojih najboljših letih. (Foto: J. Primc)

in želodcem. "Redek je šuštar, ki nima teh težav," pravi.

Gostovanjem s harmoniko in petjem se je odpovedal, ker je star že 73 let in težko hodi okoli. Prsti so od rvmeh že sključeni in po nerodnosti zadenejo napačno tipko na klavirski harmoniki. "Ne pritisnejo več ta pravega gumba," pravi. Harmoniko vzame v roke le včasih, ko gresta z ženo na izlet z upokojenci.

J. PRIMC

ODSTRANILI "ČLOVEŠKO VEST"

ZAMOSTEC - Prizadevni člani prostovoljnega gasilskega društva Zamostec pri Sodražici, največ mladi, so se v soboto udeležili očiščevalne akcije gozdne jase pri Novi Štifi. S traktorjem so iz globine izvlekli več deset ton pločevine, ki so dolga leta (ne)znanci odlagali v gozd. Gre za eno največjih divjih odlagališč v občini. Pločevino bo prevzela Komunala, gasilci bodo za prizadevnost od občine dobili nekaj denarja. Sprašujejo pa se, kako v prihodnje preprečiti "cvetenje" divjih odlagališč.

DEPONIJA KAMENJA NA TRAVI

TRAVA - Z gradbišča ceste Hrib - meja z Loško Dolino vozijo odvečno kamenje v 15 km oddaljeno Travo in ga deponirajo v delno opuščeno peskokopu. Čemu to početje, ki je povrh verjetno precej drago, ne vedo povedati niti domačini. Kljub temu nam je uspelo zvedeti, da bo kamen rabil za sanacijo regionalne ceste, ki jo plazoviti teren izpodjeda na več mestih in morda še najbolj tik nad mejnim prehodom Podplanina. Ta predel republiške ceste v dolžini okrog 4 km je tako poškodovan, da je že nekaj let zaprt za ves tovorni promet in povzroča, sicer maloštevilnim prebivalcem veliko gospodarsko škodo in druge probleme. Sicer je treba pozdraviti te priprave, sodeč po tem, kako take sanacije potekajo, pa bo steklo še veliko vode, preden bo ta del ceste urenjen.

A. K.

• Umrl je tretji dan po poroki. Ni dolgo trpel. (Jurij)

"Ribniški ponos" bo še deležen pozornosti

Dokončane in načrtovane investicije v šolstvo

RIBNICA - V zadnjih treh letih je občina ob pomoči države za šolstvo za "ribniški ponos" namenila okoli 130 milijonov tolarjev. Obnovili so fasado podružnične šole v Sušju in streho na šoli v Dolenji vasi, za kar so porabili 7,5 milijona tolarjev, ter opraviili nujna obnovitvena dela na razpadajočem objektu v Kolodvorski ulici, v katero ga naj bi se preselila ribniška glasbena šola. Občina je za to stavbo že porabila 25 milijonov tolarjev, toliko pa pričakujejo, da bo prispevala tudi država, ki dolguje občini še okoli 110 milijonov za šolo v Sodražici. Sodraško šolo urejajo že skoraj 10 let in občina je svoj del obveznosti izpolnila že leta 1994, medtem ko je ministrstvo za šolstvo iz sredstev za demografsko ogrožene do sedaj zanj prispevalo le 6,3 milijona tolarjev.

Za največjo letošnjo naložbo v ribniški občini - obnovo stavbe nekdanje deške šole - je občina zagotovila 40 milijonov tolarjev oziroma skupaj z ministrstvom za šolstvo za zdaj le 60 od skupno 80 milijonov, kolikor je obnova stala. Prav tako s pomočjo ministrstva jim je letos uspelo zaključiti tudi prvo fazo prenove pokritega bazena v Športnem centru, za kar so porabili 22 milijonov tolarjev. Ob naštetih dosežkih jim zato kot prednostne naloge na področju šolstva ostaja predvsem dokončanje šole v Sodražici, dokončanje stavbe, v kateri naj bi bila glasbena šola, preureditev športne dvorane in izgradnja igrišča ob šoli v Sušju. Samo za športne objekte bodo potrebovali približno 55 milijonov tolarjev.

M. L.-S.

Dobrepoljski krompirčki

JUTRI TEMELJNI KAMEN - Temeljni kamen za dozidavo šole na Vidmu bodo položili jutri, 12. septembra, ob 18. uri.

PROJEKT ZA MRLIŠKI VEŽICI - Občina Dobrepolje je izbrala kot najprimernejši idejni projekt mrliških vežic na Vidmu projekt arhitekta Gorazda Cibica iz Novega mesta. Letos predvideni denar je bil oziroma bo porabljen za dokup zemljišča in načrte za vežici, preostanek pa v prihodnjem letu za zidavo. Pričakujejo, da bosta vežici dokončani do vseh svetih prihodnje leto in da se bo s tem uresničila želja tistim Dobrepoljcem, ki bi radi ležali v njiju.

TURISTIČNI PROSPEKT DOBREPOLJA - Občina Dobrepolje in turistično društvo Dobrepolje sta založila turistični prospekt Dobrepolje in Strug, ki je izšel te dni. V njem so predstavljene umetnine bratov Kralj, baročni oltar iz Ponikev (ki je bil že na razstavi v Parizu), cerkev na Vidmu, tri gozdišča, planinska kočna na Kamen Vrhu, jahanje in vožnja s konji in narava, ki je lepa in neokrnjena.

DOSEŽENEGA NI MOČ OHRANJATI - Minister za kulturo Jožef Školč se je minuli petek v Ribnici pogovarjal s predstavniki občine in Miklove hiše o kulturi v ribniški občini. Skupna ugotovitev je bila, da vse od zloma ribniškega gospodarstva v občini ne dosežajo več visoke ravni kulturne ponudbe iz nekdanjih "zlatih časov Rika in sponzorstva". Vendar pa se, kot je dejal župan Jože Tanko, kulturnim programom Miklove hiše ne odpovedujejo, čeprav se srečujejo z velikimi problemi na področju financiranja, predvsem zaradi t.i. "modela indeksacije baznega sistema". Minister Školč je poudaril, da velja začasnno ostati pri načinu financiranja, ki ga imamo. "Ker je prioritetna področja kulture, ki jih določijo občine, ponavadi več, kot sta jih sposobni financirati državni in občinski proračuni, je dolžnost ministrstva, da priskoči na pomoč najprej tistim občinam, ki namenjajo denar za kulturo mimo obveznega programa," je dejal Školč. Kot neuteleljive je zavrnil predlog, da bi si Ribnica pridobila muzej s posebnim statusom zaradi suhorobarstva kot posebnosti v slovenskem prostoru. (Foto: M. L.-S.)

Vikend raje podre, kot plača davek

Petkratno povečanje davka od premoženja razburja lastnike počitniških hišic

VELIKE LAŠČE, DOBREPOLJE - Minuli teden so začeli v občini Velike Lašče dobivati položnice za plačilo povišanega davka lastniki počitniških hišic (vikendov) v tej občini.

Z mirnim glasom, čeprav očitno razburjen in prizadet, je lastnik počitniške hišice iz Perhajevega povedal, da je prejel položnico, s katero naj bi občini nakazal za 6,5 m x 6,5 m veliko počitniško hišico kar 58.000 tolarjev. Kot upokojelec si takega, izdatka ne more privoščiti, je pribil in dodal, da zato hišico raje podre.

Na občini župana, ki se mu je želel pritožiti, ni bilo. Uslužbenci so prizadetemu povedali, kdaj ima župan uradne ure, v pogovoru z njim pa so še ugotovili, da lastnik vikenda nima urejenih še vseh lastniških razmerij za zemljo, na kateri počitniška hišica stoji, in da je tako rekoč investitor na skupni

zemlji itd. Pri občinskih uslužbencih sem zvedel, da gre v tem primeru za davek od premoženja, ki ga je občina za vikende oz. počitniške hišice v okviru veljavnih republiških predpisov letos zvišala za petkrat. Tako je bil doslej povprečni vikend v občini obdaven z okoli 10.000 tolarji na leto, zdaj pa je davek petkrat višji. Davka na stanovanjske hiše in poslovne objekte v občini ni.

Očitno po podobnih pritožbah zaradi povišanega davka v občini Velike Lašče te dni še več, saj so lastniki vikendov položnice komaj dobili. Kako se bo zadeva okoli

vikendov in davka razpletla, še ni znano.

J. PRIMC

• Dobrepoljski župan Anton Jakopič je povedal, da pri njih lahko vikende grade le na za to določenih območjih. Zato ni možno, da bi vikende "prekrstili" v stanovanjske hiše, kar ponekod počno. Tudi v dobrepoljski občini pa bi nekateri radi gradili vikende v naseljih, kar ni dovoljeno, ali pa posamezniki celo sredi gozda, češ da žele živeti v samoti in miru. V občini za postavljanje vikendov niso niti zainteresirani, ker lastnik vikend postavi, potem pa zahteva, naj mu občina zgradi cesto, vodovod, napelje elektriko, telefon itd.

Upanje, tudi če ne bo seznama

V KS Dob pri Šentvidu ustanovljajo agrarne skupnosti - Za nadaljevanja postopka bi morali predložiti spisek imen nekdanjih lastnikov, ki pa ga v arhivih ni

DOB PRI ŠENTVIDU - V istoimenski krajevni skupnosti si prizadevajo ustanoviti agrarne skupnosti. Ali se bodo tovrstne pobude porazgubile med uradnimi predpisi tako, kot ponikne po vsaki poplavi narasla voda Šentpavelščice v za to pripravljene požiralnike?

Tisti, ki v Dobu pri Šentvidu delajo vse potrebno za vzpostavitev agrarnih skupnosti, se nadejajo uspeha, čeprav so zadeve zdaj običajne nekje na pol poti. Potem ko so že postorili nekaj za ustanovitev, je upravna enota za nadaljevanje postopka zahtevala seznam imen nekdanjih lastnikov zemljišč na območju nastajajoče skupnosti. Tega spiska pa ni, pravijo pobudniki iz Doba, čeprav so ga iskali v več uradnih arhivih.

Če v predpisanih 30 dneh ne bodo odkrili omenjenega seznama, to še ne bo pomenilo konca nastajajoče agrarne skupnosti, vsekakor pa se bodo stvari zapletle in zlasti zavlekle.

Poleg agrarne skupnosti v Dobu, ki bi po besedah ustanoviteljev obsegala kakih 30 arov, naj bi v krajevni skupnosti zaživeli še agrarna skupnost Hrastov Dol, kjer se govori o približno 3 ha zemlje, in agrarna skupnost Lu-

• V Dobu pri Šentvidu sta športno in gasilsko društvo že uredili igrišče na takratni vaški gmajni, ki je bila predtem zapuščen. Te površine so namenjene športu tudi zdaj; v teh dneh jih spet nekoliko urejajo, in sicer istočasno, ko gradbeniki čistijo breg in strugo bližnjega potoka Šentpavelščica.

Čarjev Kal v približno enaki velikosti. V Dobu in Hrastovem Dolu bi pridobljena zemljišča skupnost namenila za športno dejavnost. L. M.

Iščejo pot k družinskemu zdravju

Trebanjsko društvo za zdravje in sožitje v družinah želi zdravo občino z dobrimi medčloveškimi odnosi - Od šolskega družinskega dneva do predzakonskih priprav

TREBNJE - Društvo za zdravje in sožitje v družinah Trebnje je v nedeljo pripravilo na Vrhtrebnjem svoj občni zbor in srečanje družin. Medtem ko je na občnem zboru ocenilo svoje delo v zadnjem letu dni, se poravnalo z Zakonom o družinah in začrtalo delo za prihodnost, je s sproščenim družabnim srečanjem družin izkazalo simbolično zahvalo vsem svojim delovnim prostovoljcem.

Društvo po besedah predsednika Milana Rmana in tajnice Marinke Sila že od leta 1992 organizira družinski dan. Gre za naravoslovni dan za osmošolce, ki daje poseben poudarek družini in v katerem sodelujejo različne strokovne in vzgojne družbene ustanove, katerih posebna skrb je že sicer namenjena družini.

Nekaj tistega, kar sporoča omejnjeni družinski dan, je čutili tudi v razširjenem programu priprav na zakon in družino, ki ga je zasnovalo društvo. "Omejenje priprave izvajajo strokovnjaki iz domačega okolja. Prepričani smo, da je tako prav. Ti bolje poznajo tukajšnje okolje. Gre tudi za to,

da se bodoči zakonci na teh pripravah prvič srečajo z različnimi ustanovami iz tukajšnjega okolja, na katere se bodo pozneje v zakonu lahko obračali za nasvete, pomoč. Ta naš način dela je očitno odmeven, saj je pred časom pritegnil tudi zanimanje takratnega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja," je povedala Marinka Sila.

Korak naprej od teh priprav je šola za starše, ki jo društvo namenja družinam v nastajanju, kar pomeni, naj bi bili njeni slušatelji starši pred rojstvom prvega otroka. Društvo je po besedah tajnice razvilo to svojo šolo iz nekdanje materske šole, ki je bila v dispanzerju za ženske v zdravstvenem domu.

Četrta tema, ki se ji društvo temeljito posveča, je vsakoletni seminar v Stični "Sto domačih zdravil za lepše družinsko življenje". Stiško druženje sooblikujejo starši skupaj z otroki, vodi pa ga dr. Jože Ramovš, ki je po Rmanovih besedah sicer veliko prispeval k vsebinski podobi društva.

• Trebanjsko društvo organizira tudi raziskovalni tabor za nadarjene učence. "V okviru tega so večeri za starše in otroke. Tabore pripravljamo z mislijo, naj bi sedanjim učencem ostali kot bodoči strokovnjaki doma, v svoji občini," je povedala Marinka Sila.

V društvu, v katerem člani delajo v celoti prostovoljno, doživljajo kot izziv sebi dejstvo, da je v družbi žal še dosti odprtih vprašanj.

Trebanjska občina je v okviru nacionalne mreže zdravih mest pred leti zasnovala svoj program Trebnje - zdrava občina in občina dobrih medčloveških odnosov. Taka trebanjska odločitev je prispevala tudi k nastanku Društva za zdravje in sožitje v družinah.

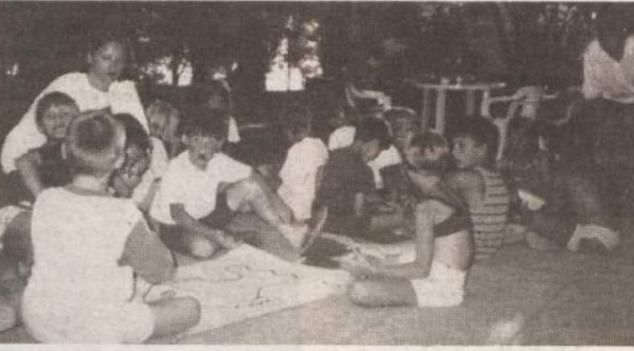
Vsa ta prizadevanja bi bila brez denarja obsojena na neuspeh, zato v občinskem proračunu namenjajo nekaj denarja za omejnjeni trebanjski občinski program in po tej poti dobi del denarja tudi društvo. M. LUZAR

Trebanjski rokometiši na Cipru

TREBNJE - Na povabilo rokometne zveze Cipra se je rokometni klub Trebnje udeležil rokometnega turnirja Ciper 1997, na katerem je sodelovalo 11 ekip iz 9 držav. Na tekmovanju od 1. do 6. septembra so nastopali še Grki z 2 ekipama (ena od ekip je bila desetkratni grški prvak), Romuni z 2, Ciprčani, Rusi, Italijani, Libanonci, Ukrajinci, Izraelci. Ekipa RK Trebnje je na poti v polfinalne premagala v 4 tekmah vse nasprotnike ter pri tem pokazala hiter in sodoben rokomet in presenetila z dobro obrambo. V polfinalu so se Trebanjci pomerili z Rusi, vendar so kljub stalnemu vodstvu - tudi za 6 golov - tekmo na koncu izgubili z razliko 2 golov. Vsi v dvorani, tako publika kot delegat, sodniki in trenerji drugih ekip so ugotovili, da je bila Slovenija na tekmi močno oškodovana, saj je statistika pokazala neverjetne razlike v izključitvah in sedemmetrovkah. Žal se je bilo potrebno sprijazni-

ti z dejstvom, da so Rusi morali zmagati. RK Trebnje je igral za 3. mesto in premagal Grke, na turnirju pa je zmagala ekipa Ukrajincev. Na zaključku je prejela ekipa RK Trebnje dva velika pokala, vratar Mustafa Torlo pa je bil proglašen za najboljšega vratarja in je prejel pokal. Organizator je že povabil Trebanjce na turnir naslednje leto. Člani rokometnega kluba so stikali mnoge prijateljske vezi z ekipami drugih držav in so v lepi luči predstavili ne le slovenski rokomet, pač pa tudi Slovenijo, saj so vsem ekipam in organizatorjem podelili knjige iz naših krajev. Ob prihodu na turnir je bila tam Slovenija neznana dežela, z vsako trebanjsko zmago pa je med navzočimi raslo zanimanje za našo državo.

Organizatorji so dobro in strokovno pripravili tekmovanje in so ekipam zagotovili v sicer izredni ciprski vročini najboljše pogoje za delo. DUŠAN MEŽNARŠIČ

RK POČITNICE OTROKOM - Območni odbor Rdečega križa Trebnje je organiziral v avgustu letovanje 71 otrok iz trebanjske občine na Debelem rtiču. Otroci so imeli omenjene vsebinsko zelo bogate počitnice, saj so organizatorji pripravili zanje poleg kopanja tudi praktične delavnice, izlete v ladjo v Piran in pohode v bližnjo okolico zdravilišča. Letovali so predvsem otroci iz socialno ogroženih družin, zato organizatorji upajo, da bodo trebanjski občinski svetniki znali poiskati denar za kritje dela stroškov omejenega letovanja. V Trebanjskem območnem odboru RK v zvezi z otroškimi počitnicami posebej pohvalijo humano dejanje dr. Franca Žnidaršiča, trebanjskega poslanca v državnem zboru, ki je plačal za enega otroka stroške omejenega letovanja. (OO RK Trebnje)

GUBČEVA BRIGADA - "V imenu sovjetske ali katere druge revolucije nismo nikomur skrivili lasu na glavi," je rekel Lado Ambrožič-Novljan (na sliki ob mikrofону). (Foto: L. M.)

"Raje peči, kot drva sekati"

Društvo kmetič Blanca - "Veliko tega so nas naučile mame" - Predavanja in strokovne predstavitve

BLANCA - Deluje 8 let, povezuje kakšnih 30 članic in zagotavlja veliko dobrot na praznično mizo. To so le nekateri podatki o Društvu kmetič Blanca. Društvo nastopa v javnosti kar pogosto in tako so njene članice sodelovale z izdelki ob modni reviji tekstilne šole na sevniskem gradu, na ptujski prireditvi, kjer je sevniška zveza kmetič tudi s podporo Blančank dosegla dobre uvrstitve, in drugje.

Kruh več vrst, potice, vse tisto pečivo in drugo, kar pripravljajo članice društva, so delali že prejšnji rodovi blanških gospodinj. "To se podeduje od staršev. Če nas mame ne bi učile, me ne bi znale," so ponosno povedale živahne kmetice. Če je peka na začetku mogoče pomenila tej ali oni današnji blanški gospodinj odedičeno delo, jo imajo danes očitno rade. Kajti več na enkrat jih je v smehu povedalo: "Raje kruh

peči, kot drva sekati." Čeprav seveda ne gre brez drv, saj so članice društva povedale, da je pravi prostor za pečenje kruha krušna peč. In kako vedo, kdaj je peč ravno prav vroča za kruh? "Noter pomoliš glavo ali roko, pa veš," so zaupale ena za drugo.

Tisto, kar jih kot društvo drži pokonci, je gotovo veselje do dela, ki ga opravljajo kot članice. Poleg tega je v društvu članarina in ob tej denar, če ga kaj zaslužijo s prodajo izdelkov. Kadar začasno zmanjka prireditev, predvsem pa v zimskem zatišju, se članice izza krušnih peči podajo še kam. Tako v društvu poslušajo predavanja, bodisi zdravstvena bodisi na druge teme iz vsakdana. Ker se nimajo za vsevedne, rade prisluhnejo tudi strokovni besedi o pečenju vsega, kar pripravljajo tudi same. M. LUZAR

DRUŠTVO KMETIČ BLANCA - "Ko je treba, stopimo vse skupaj. Pomagamo pa, kadar so v kraju in okolici kakšne akcije, kjer je treba pripraviti za na mizo." Tako so povedale tiste od članic Društva kmetič Blanca, ki jih je pred časom ujel fotoaparati na blanškem praznovanju. (Foto: L. M.)

Smo se žrtvovali za nasprotnike?

Na Trebelnem ob 55-letnici Gubčeve brigade - Navzoče pozdravil župan Alojzij Metelko - Lado Ambrožič-Novljan: Slovenija potrebuje bogat narod, ne le nekaj bogatašev

TREBELNO - Trebanjski območni odbor Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije in odbor skupnosti borcev IV. SNOUB Matija Gubec sta ob spominskem dnevu zveze borcev občine Trebnje in ob 55-letnici Gubčeve brigade pripravila v soboto na Trebelnem pri spomeniku svečanost. Zbrane je pozdravil trebanjski župan Alojzij Metelko in je položil venec k spomeniku padlim in umrlim borcem. Slavnostni govornik je bil Lado Ambrožič-Novljan.

Novljan je v odgovor tistim, ki pravijo, da "smo se borili za revolucijo in ustvarili državljansko vojno", rekel: "Ali mislijo, da smo zastavili in žrtvovali svoja življenja zato, da bomo potem sadove boja dali drugim, nasprotnikom?!" Poudaril je, da so se partizani borili proti predvojni družbeni nenakosti v Jugoslaviji.

Ambrožič je obžaloval, da "so razgrabili družbeno lastnino", ki po njegovem pripada slovenskega narodu. Po njegovem bi bilo narobe, če bi Slovenija imela bogatih samo nekaj posameznikov; imeti mora bogat narod.

Govornik je predlagal slovenskim oblastem ter javnosti spremembo zakonov o denacionalizaciji in lastninjenju in izrekel željo, naj na Slovenskem gospodarijo Slovenci. Slovincem se ne spodobijo klečeplaziti pred Evropo, pri čemer naj imajo v mislih, da je t.i. kultivirani evropski Zahod v preteklosti prišel k nam, da bi nas

okrožje v celoti naklonjeno partizanstvu. Udeležence svečanosti je pozdravil tudi Avgust Gregorič, direktor podjetja Greda, ki je lani dala domicil Gubčevi brigadi. Na slovesnosti, ki jo je obiskalo veliko število nekdanjih partizanov in drugih udeležencev, so bili tudi praporščaki Slovenske vojske. V kulturnem programu, ki ga je zasnoval Stane Peček, so sodelovali mokronoški pevci in mirnske pevke z recitalom partizanskih pesmi. Nastopil je tudi trebanjski občinski pihalni orkester pod vodstvom prof. Igorja Teršarja. M. LUZAR

Lado Ambrožič-Novljan je obširno opisal tudi vlogo Gubčeve brigade in označil partizanski odpor kot utiranje poti do današnje Slovenije. Po njegovem je bila Gubčeva brigada jedro odpora. Dejal je tudi, da je bilo v času vojne takratno širše novomeško

• Ob proslavi 55-letnice Gubčeve brigade na Trebelnem so sprejeli nekatera stališča. Tako so zapisali, da je v celotnem povojnem obdobju in tudi zdaj v samostojni Sloveniji organizacija ZZB in udeležencev NOB delovala uspešno pri zaščiti interesov svojih članov in vseh državljanov Republike Slovenije, kar se kaže v doseženem gospodarskem, socialnem in drugem razvoju države. Uatsnovitev lažne organizacije "Združenja svobodnih partizanov" učinkuje zato kot razbijanje enotnosti med borkami, borci in drugimi udeleženci osvobodilnega boja. "Gre za nadvse nemoralno, razbijalsko dejavnost pešičice ljudi, ki zdaj, po dolgem času mirnega in svobodnega življenja, trkajo na svoje prsi in poveljujejo svoj 'prispevek' v NOB, ki pa je bil dejansko nebitven za odpor proti fašizmu in za svobodo slovenskega naroda, nekateri pa so celo aktivno sodelovali z okupatorjem oziroma so v sedanjem trenutku sprejeli njegovo ideologijo."

Krjavljeve iskrice

TEKMA - Na nedeljski nogometni tekmi suhi-debeli bodo v ekipi suhih igrali tisti, ki tehtajo manj kot 70 kg, medtem ko bodo ekipi debelih sestavljali igralci nad 110 kg. Pred velikim športnim dogodkom je v Dobu in okolici čutili pomanjkanje suhih. Debelih je dovolj, kot pravijo organizatorji, in bi jih lahko še komu posodili. Dob je že zajela mrzlica pred nedeljskim tekmovanjem. Navijači posebej težko čakajo, da bo športno majico in hlače spet oblekel dobski župan. Zanj tudi točno vedo, na kateri strani igrišča bo nastopil, čeprav ne vedo, ali tehta samo 110 kilogramov.

BANČNI AVTOMAT - Bančni avtomat na Ploščadi Osvo bodilne fronte v Ivančini Gorici je dobil od svoje postavitve do danes precej prask. Mogoče je tako zaznamovan zaradi napisa na bližnjih vhodnih vratih banke. Na vratih namreč piše Western Union in ob tem je mogoče kak lokalni kavboj pomislil, da je v Teksasu in da praska in drgne po bančnem avtomatu, da bi mu slednji dal denar.

NAJ JO UREJA DRŽAVA - V Dobu pri Šentvidu še ne vedo, ali bo tamkajšnja agrarna skupnost dobila od države nekaj 10 kvadratnih metrov zemlje v Dobovski hosti, kjer stoji kapelica. Domačini pravijo, naj kapelico hodijo v Dob urejati kar državni uradniki, če tistega zemljišča ne bo dobila agrarna skupnost. Ko bi sodili po tem, kako slabe so v Sloveniji nekatere ceste pod državno oskrbo, je jasno, da bi državna skrb kapelici prinesla več škode kot koristi.

Trebanjske iveri

KRUHA PROSIL - Po proslavi Gubčeve brigade na Trebelnem so se udeleženci malo okrepčali pri bližnji koči. Tam je za krajši čas zmanjkalo kruha. Tako je brez kruha ostal tudi Jože Tomažin. Nekdanji upravnik KPD Dob je zato povprašal med mizami, ali je kaj kruha. Ena izmed navzočih pevk, pred katere oči se je to zgodilo, je v pregovorni pevski hudomušnosti rekla: "Nič mi ni žal, da sem danes prišla na Trebelno. Če ne zaradi drugega, sem tukaj vesela zato, ker sem doživela, da upokojeni upravnik KPD Dob na Trebelnem kruha prosi."

PREPOVEDANO - Pri vasi Brezje pri Trebelnem je v peskopu zapornica, ki preprečuje dostop do peščne stene. Če zaradi te ovire težko kaj odvažajo iz peskopopa, pa menda veliko lažje kaj pripeljejo tja. Vsaj smeti, ki so ob zapornici, kažejo, da je res tako.

TOČNO V PETEK - V petek, 12. septembra, v soboto, 13., in v nedeljo, 14., bodo na mokronoškem koncu govorili o kulturni in zgodovinski podobi tukajšnje Žalostne gore. Za to priložnost so vabili napovedali tudi zanimivo predavanje. Stane Peček si je izmed datumov na vabilu zapomnil petek, in tako se je svečanega dogodka na Žalostni gori udeležil skupaj z ženo točno v petek, vendar teden dni prezgodaj.

OBNAVLJAJO CERKEV

DOB PRI ŠENTVIDU - V tukajšnji cerkvi sv. Petra obnavljajo notranje poslikave, potem ko so jo pred letom dni opremili z novimi klopmi in oltarjem. Objekt so že polepšali tudi z zastekljenim prostorom za mašne plašče.

Sevniški paberki

MISS, DRUGO, ALI NIČESAR? - V Sevnici so pred časom izbirali miss. Kot pristojni izboru letopisce, so tudi v Sevnici dogodek popestrili z glasbo. Vendar je bila muzika po mnenju nekaterih meščanov preglasna in predolga v noč. Ogorčeni opazovalci, med katerimi je bilo tudi nekaj zavistnih bivših lepotic, so poklicali ustrezne redarske službe za delanje javnega reda in miru. Take javne redarske službe pa se najbolj ne podajo s tako prijetnim dogodkom, kot je gledanje cveta predstavnic ženskega spola. Očitno si Sevnica ne zna odgovoriti, ali naj bo vesela vse bolj redkih zabavnih dogodkov ali naj se zaziblje v sladki dremez spalnega naselja.

PREKRŠKI - Sevnici, ki štejejo drobne prekrške mestne mularije in malo manj mladih krajanov, menijo, da se število tvrstnih malih hudobij množi. Čudna je oblast, ki nima posluha za tako statistiko, še bolj je čudna, če res misli v Sevnici odpraviti sodnika za prekrške.

Kostanjevica bo kulturni spomenik

Z razglasitvijo Kostanjevice za kulturni in zgodovinski spomenik bodo domačini kandidirali za državni denar, hkrati pa morajo ohranjati varstveni režim in razvojne usmeritve

KOSTANJEVICA - Kostanjevica na Krki, najstarejše mesto na Dolenjskem in najmanjše mesto v Sloveniji, bo kmalu razglašena za kulturni in zgodovinski spomenik. S tem bo zagotovljeno ohranjanje zgodovinskih, kulturnih, estetskih in naravnih vrednot, zagotovljen pa bo tudi usklajen razvoj mesta.

Stavbni fond Kostanjevice je namreč razen nekaj izjem rezultat prezidav v 19. stoletju, ko se je oblikovalo tudi tako imenovano kostanjeviško predmestje na desnem bregu Krke vzdolž Ljubljanske ceste. Odlok seveda prinaša nekatere omejitve: varstveni re-

žim in razvojne usmeritve. Tako bo moral vsak lastnik upoštevati zgodovinsko danost in jo čim bolj ohranjati, kar je bilo sicer določeno že v ureditvenem načrtu Kostanjevice, ki je bil sprejet konec leta 1994.

Zaradi prazgodovinskih, antičnih in srednjeveških arhitekturnih in drobnih najdb sta arheološki spomenik celotni otok in dno reke Krke okrog otoka, med arhitekturne in umetnostne spomenike pa spada 9 zgradb: cerkvi sv. Jakoba in sv. Mikavža, poslopje

župnišča in Lamutovega likovnega salona, kostanjeviški grad, stanovanjski hiši na Ulici talcev 9 (zgrajena leta 1878) in Oražnovi 2 (rojstna hiša dr. Ivana Oražna, zgrajena leta 1831), stanovanjska objekta na Ulici talcev 2 (v celoti ohranjena arhitektura iz druge polovice 19. stoletja) in Oražnovi ulici 24 (hiša furlanskega mojstra Vincenca Bertolija, oblikovana v slogu podeželske vile iz poznohi-

• **Odlok o razglasitvi za kulturni spomenik je prvi pogoj za državno proračunsko pomoč (razpis je običajno julija v Delu). Predvidevno je tudi, da bo v procesu spreminjanja davka na premoženje sprejet sklep o oprostitvi davka na premoženje za lastnike objektov, ki so razglašeni za spomenik, stanovanjski sklad RS pa že sedaj predvideva, da je pri konkuriranju za stanovanjske kredite, ki izhajajo iz obnove stanovanj oziroma hiš na podlagi gradbenih dovoljenj, upoštevati z odlokom zaščitene objekte kot prednost pri odobritvi stanovanjskega kredita.**

storičnega obdobja), kapelica na Ulici talcev, ki je bila pozidana konec 19. stoletja, in lesena mostova.

T. GAZVODA

GORELAJE ČAROVNICA - Za to je poskrbel najstarejši Trškogorec Žani Levičar.

Pojdite na pot zdravja

Pot, dolga dobrih 3 kilometre, vam lahko poleg zdravja in užitkov v čisti naravi prinese tudi majico

KRŠKO - Prejšnji teden so v Krškem pri podjetju Kostak svečano odprli pot zdravja Zlapovec - Krško. Otvoritev je bila še posebej zanimiva zato, ker si je bilo mogoče ogledati prikaz sežiga čarovnice, čarovnico pa je "podkuril" najstarejši Trškogorec Žani Levičar. Krško je bilo namreč v 17. in 18. stoletju žrtev tegob tistega časa, krivdo za mnoge sreče pa so pripisovali ženskam, celo ženam najuglednejših meščanov, ki so jih sežigali na gmadi prav tam, kjer se prične pot zdravja. Na te dogodke iz preteklosti od prejšnjega petka spominja tudi spominska tabla.

Sicer pa je ob poti zdravja, ki je dolga nekaj manj kot 3.400 metrov in ima le 70 metrov višinske razlike, veliko zanimivosti. Potok Zlapovec na primer, ki je nekoč razmejeval krško in leskovoško župnijo ter šolske okolišje obeh šol, sedaj pa se, pokrit pod cesto in stadionom Matije Gubca, izliva v Savo. Na poti je tudi manjši izvir - studenec, ki so ga uporabljali prebivalci Trške gore. Tam so zajemali vodo in jo v brenatah nosili domov ali pa vozili v

sodih, če so potrebovali večje količine vode. Možno se je ustaviti tudi v okrepevalnici Unetič, kjer lahko tudi potrdite kartonček o opravljenem obisku, saj večkratni obisk poti najbolj vztrajnim prinaša spominsko majico oziroma priponko Dren.

Če se odpravite naprej in sledite kažipotom, vidite Turnski studenec, ki je naslonjen pod vzpetino turnske graščine. Na tistem mestu so grajski napajali živino, pitno vodo pa so zajemali iz vodnjaka na grajskem dvorišču. Levičarjeva in Puntarjeva domačija objemata pot, ki pride od križišča pred grajskim studencem in povezuje Rostoharjevo ulico s Cesto na Trško Goro.

Pot zdravja ni zahtevna, pripravljali odbor, ki je pripravil tudi lično zloženko, pa občane obvešča tudi o številnih prednostih hoje. Ne le da krepi mišice in nožne sklepe, vpliva tudi na srčnožilni in dihalni sistem, kar vpliva na ugodno počutje. In kar ni nepomembno: v eni uri počasne hoje po ravnem lahko izgubimo 50 do 150 kalorij, pri hoji navkreber pa tudi 400 kalorij v eni uri.

SKULPTURE MATJAŽA POČIVAVŠKA

KOSTANJEVICA - Jutri ob 19. uri bodo v tukajšnji cerkvi Galerije Božidar Jakac odprli razstavo skulptur akademskega kiparja Matjaža Počivavška. Kiparja bo predstavil dr. Andrej Smrekar, direktor Narodne galerije.

PIVKA SE PREDSTAVLJA

KOSTANJEVICA NA KRKI - Pivka, perutninski kombinat, bo danes 11. uri v Kmečkem hramu v Kostanjevici predstavilo podjetje in prodajni program. Predstavitve bodo popestrili z vožnjo s čolni okrog mesta.

JAMARJI PRAZNUJEJO

KOSTANJEVICA - Ob 60-letnici odkritja Kostanjeviške jame Klub jamarjev Kostanjevica organizira v soboto, 13. septembra, ob 17. uri svečano spominsko slovesnost, ki bo pred Kostanjeviško jamo. Po prireditvi bo organiziran ogled jame, sledil pa bo družabni večer z diaprojeksijo novoodkritih delov jame.

OKO Z LIKOVNO KOLONIJO - Društvo likovnikov v Krškem Oko in Zveza kulturnih organizacij Krško sta pripravila v soboto skupinsko razstavo likovnih del udeležencev letošnje septembrske likovne kolonije Ribnik 1977. Barbara Rupel, kustosinja galerije Božidar Jakac v Kostanjevici, je pohvalila udeležence kolonije za na splošno zelo visoko raven ustvarjanja. Navzoče ob otvoritvi, s katere je tudi posnetek, je pozdravil tudi krški župan Danilo Siter. V kulturnem programu sta nastopili citrarka Jasmina Levičar in plesalka Vesna Vučajnik. (Foto: L. M.)

DELIKATESA NA DERŽIČEVEM - Te dni je začela v Brežicah poslovati obnovljena delikatesa v hiši Marjana Deržiča. Delikateso na Deržičevem, kot jo poznajo domačini, je opremilo in najelo brežiško podjetje VINO. Pred dnevi je Karl Recer, Vinov direktor, predstavil s sodelavci lokal. Delikateso je blagoslovil Milan Kšela, župnik in dekan v Brežicah. (Foto: L. M.)

KONJEREJSKO DRUŠTVO RAZVILO PRAPOR - Posavsko konjersko društvo Krško-Brežice-Sevnica je skupaj s kmetijsko svetovalno službo Krško na sejmišču in hipodromu Brege pri Krškem v nedeljo pripravilo dan posavske konjereje. Ob tej priložnosti je dobilo tudi prapor. Na prireditvi so predstavniki društva in tudi predstavniki ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo napovedali boljše čase konjereji, ki v Posavju dokazano ima svoje mesto. Po razvitju in blagoslovu prapora se je prireditev nadaljevala s tekmovalnimi in družabnimi dogodki. (Foto: L. M.)

PAHOR V KRŠKI OBČINI

KRŠKO - Jutri bo na obisku v krški občini Borut Pahor, predsednik Združene liste socialnih demokratov. Ob 9. uri bo na Senovem začel pogovor s predstavniki rudnika in krajevne skupnosti o prihodnosti območja, ob 11. uri se bo v Brestanici po ogledu Muzeja političnih zapornikov, izgnancev in internirancev srečal s predstavniki izgnancev. Popoldne se bo srečal s člani stranke na Trški Gori nad Krškim.

Iz ostrostrelcev v čistilce narave

LD Artiče v soboto in nedeljo odvažala nakopičeno navlako iz lovišča pri Dolenji vasi - V zakupu 8 hektarov - Napovedali okroglo mizo o sobivanju v naravi

ARTIČE - Če so lovci v mnogih očeh zgolj zasledovalci in pokončevalci divjadi, pa zelena bratovščina z akcijami dokazuje tudi nasprotno, namreč, da lovcom ne gre za uničevanje, ampak za varovanje narave. Ena takih akcij je bilo sobotno in nedeljsko pospravljanje nakopičene navlake, ki ga je organizirala lovška družina Artiče.

Lovci so odvažali odpadke s črnega smetišča, ki nastaja že vr-

KMALU KONEC VLAGE?

BREŽICE - V brežiškem gradu, kjer deluje Posavski muzej, se stalno srečujejo s preveliko vlago zidov in s tem prostorov. Zdaj bodo skušali to težavo odpraviti s toplovodnimi cevmi, ki jih bodo vgradili v stene. S takim reševanjem bodo poskusili v malem auditoriju in dveh skladiščih pod njim, pozneje pa še v drugih grajskih prostorih, če se bo poizkus obnesel. V Posavskem muzeju upajo, da bodo z omenjenim načinom odpravili tudi prekomerno vlago v viteški dvorani. Z vgrajenimi cevmi bodo ogrevali prostore, in kot rečeno, naj bi z njimi odpravili tudi odvečno vlago.

V času od 28. avgusta do 5. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Andreja Žuraj iz Sevnice - Jerico, Ivanka Cirnski s Cirknika - Majo, Nataša Čizmek iz Glibokega - Špelo, Irena Erjavec iz Brezja - Manjo, Jerneja Filipič z Bojsnega - Evo, Džavida Sinanović iz Sevnice - Aldina, Mirica Pešič iz Brezine - Sašo, Mojca Balon z Drenovca - Marijo, Marija dr. Humek-Petelinc z Malega Obreža - Miha.

Čestitamo!

Ivan Omerzu

Omerzu skupaj z lovskimi kolegi upa, da na omenjenem prostoru ne bo nastalo novo smetišče, saj mislijo artiški lovci tu urediti remizo.

V LD Artiče, ki vključuje 50 članov, mora vsak lovec opraviti letno 60 do 70 ur prostovoljnega dela.

L. M.

LES RAZSTAVLJA

ČATEŽ OB SAVI - Danes ob 19. uri bodo na Čatežu odprli razstavo domačega slikarja Franca Lesa. Slikar in gostilničar Les bo razstavljal v svoji gostilni. Slikati je začel šele pred 4 leti, ko se je upokojil.

ZAŠČITA VITEŠKE DVORANE

BREŽICE - Posavski muzej Brežice naj bi se v kratkem lotil opravi, povezanih s poznejšim popravilom viteške dvorane. Tako naj bi letos natančno ugotovili dejansko stanje dvorane in s tem njeno ogroženost. Če bodo v muzeju uspeli, bodo verjetno letos z nekaterimi ukrepi zavarovali pred nadaljnjim propadanjem freske v omenjeni dvorani. Muzej za naslednje leto prijavlja na ministrstvu za kulturo program statične sanacije viteške dvorane, še naprej misli urejati depoje, ob tem pa bo povečal svojo pedagoško dejavnost, ker ima pedagoškega vodjo.

Novo v Brežicah

ALTERNATIVA ALTERNATIVE - Včasih, tega je že dolgo, so Čateško noč prirejale Terme Čatež, ali kot se jim je takrat reklo, Čateške toplisce same. Ko pa so njihovim ljudem pošle moči in ideje, je organizacijo te najbolj obiskane prireditve v brežiški občini prevzelo Turistično društvo Čatež ob Savi in jo preselilo iz toplice bliže središču naselja, na prostor pod savskim mostom. Toda letos so odpovedali tudi ti in tako je Čatež ostal brez svoje znamenite noči. Noč na Čatežu, katere priča smo bili pretekli konec tedna, je bila namreč le neke vrste alternativa alternativne Čateške noči, zato tudi ni prevzela njene imena, predsednik čateškega turističnega društva Vlado Deržič pa je pred dnevi že izjavil, da bo človeka, zadolženega za zabavne prireditve, kmalu zamenjal in da bo "prava" Čateška noč prihodnje leto spet na sporedu.

BITI MORAMO VEDNO PRVI! - To je geslo poslovnežev čateških Term, s katerim se radi pohvalijo ob vsaki novi pridobitvi, pozabljajo pa, da je treba vse novosti tudi primerno vzdrževati. Res je, bili so prvi, ki so sledili svetovnemu športnemu hitu, odbojki na mivki, in uredili zanjo potrebno igrišče. Danes imajo igrišče za beach volley, kot se priljubljeno igri reče, že skoraj vsaka vas in gostilna, le v Čateških toplinah se igrišče vse bolj spreminja v navaden, zanemaren peskovnik, podoben tistemu v brežiškem Irlju. Robovi igrišča so postali nekako zamegljeni, neprepoznavni, namesto odbojarske mreže pa drogova povezuje le napeta vrva, ki so jo zabave željni kopalci napeli kar sami. Klavarno.

NE LEVO, NE DESNO, PO SREDINI! - Na mirnem Mostecu, naselju med Brežicami in Dobovo, vre. Za zdaj še tiho in pod pokrovom, vendar vre! Samo vprašanje časa je še, kdaj bo pokrov odletel in bo para jeze opekla vse tiste, ki si upajo javno zagovarjati tezo, da bi morala bodoča avtocesta med Krško vasjo in Obrežjem potekati po levem bregu Save. Ne, na Mostecu tega ne bodo dovolili. Nekeč, pred mnogimi leti, so Čatežanom že popustili, ko ti niso hoteli imeti korita reke Save tik pod svojim gričevjem. "Če ceste nečej po lepni Čatežani, je tudi mi ne maramo," pravijo. Kaže torej, da je edina za obe strani sprejemljiva trasa bodoče avtoceste nekje vmes, na reki Savi torej.

Za razmah podjetništva in več ljudi

Na Slemih odprli že drugi letos asfaltirani cestni odsek - Promembna pridobitev v Crpov vključene KS Sv. Gregor - Slavnostni gost sekretar Franc But

RIBNICA - V navzočnosti državnega poslanca Benjamina Henigmana, ribniškega župana in številnih krajanov ter delavcev ribniške občine, je državni sekretar za kmetijstvo mag. Franc But minulo soboto na Pugledu na Slemenih svečano odprl novo zgrajeno cestno omrežje Perovo - Vintarji. Gre za 1.300 metrov asfaltirane ceste, za katero je občina odštela 14 milijonov tolarjev in je za krajevno skupnost Sv. Gregor velikega pomena.

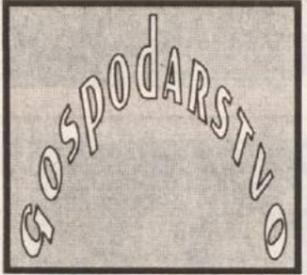

OTVORITEV CESTE PEROVO-VINTARJI - Cesto je odprl državni sekretar za kmetijstvo mag. Franc But (v ozadju ob ribniškem županu), blagoslovil pa župnik s Sv. Gregorja Ludvik Šivic (Foto: M. L.-S.)

Da bi poudarili pomen, ki ga ima nova pridobitev za prebivalce Slemen, so otvoritev ceste uvrstili v sklop prireditev doma in v tujini dobro znanega ribniškega semnja. Kot je poudaril župan Jože Tanko, so v zadnjih treh letih uredili več kot 4 kilometre cest ter s tem prebivalcem demografsko ogrožene KS Sv. Gregor izboljšali medsebojno povezavo in poveza-vo z občinskim središčem. Ker so letos na Slemenih uredili kar dva cestna odseka: Mlake - Žimarice in Perovo - Vintarji, je sekretar But dejal, da ga to še posebno veseli predvsem zato, ker gre za ceste na demografsko ogroženem območju, kjer so se ljudje že leta 1993 odločili, da se bodo lotili celovite ureditve podeželja. Dodal je, da bo zato tudi to najnovejšo pridobitev prebivalcev najlepšega predela ribniške občine finančno podprlo ministrstvo za kmetijstvo.

Benjamin Henigman je dejal, da država še vedno namenja premalo denarja za razvoj podeželja, in zato pohvalil ribniški občinski svet, da se je odločil za asfaltiranje. Izrazil je upanje, da bo asfalt pripomogel tudi k razvoju podjetništva v teh krajih, ki so ga prav slabe cestne povezave do sedaj omenogale, ter da se bo število prebivalcev začelo večati.

M. LESKOVŠEK-SVETE

V BELI KRAJINI NAJVIŠJA IN NAJNIŽJA BREZPOSELNIŠTVO

NOVO MESTO - Po največjih podatkih republiškega zavoda za zaposlovanje, OE Novo mesto, je v dolenski regiji v podjetjih in drugih organizacijah zaposlenih 30.683 oseb. Samozaposlenih oseb je 6.181, zaposlenih pri samozaposlenih 3.846, kmetov 3.507. Konec junija je bilo na zavodu prijavljenih 5.752 brezposelnih, kar je 8,7 odst. manj kot v decembru lanskega leta in 4,8 odst. več kot v juniju leta 1996. Stopnja registrirane brezposelnosti je v maju znašala 12,5 odst. (lani 13,1 odst.), najvišja je bila v upravni enoti Črnomelj - kar 17,8 odst., najnižja pa v Metliki - 10,2 odst.

Brezplodno nekajletno prizadevanje

Vaške in agrarne skupnosti še vedno brez vrnjenih pašnikov in gozdov - Predlog zakona razbija centralizem - Loški Potok vzorčni primer urejanja, pravi Rudi Šimac

LOŠKI POTOK - Kljub nekajletnemu prizadevanju, da bi vaške ali agrarne skupnosti dobile nazaj pašnike in gozdove, se zadeva ni premaknila iz mrtvega teka. O tem so v sredo, 3. septembra, razpravljali predstavniki občine, krajevne skupnosti, vaških odborov, posveta pa se je udeležil tudi predsednik Agrarnih skupnosti Slovenije Rudi Šimac.

"Petletno prizadevanje in sprejemanje nesprejemljivih zakonov o vračanju ni pripeljalo nikamor. Tokrat je bil sprejet četrti predlog zakona, ki se v osnovi v veliki meri opira ravno na primere kočevskega območja in Loškega Potoka. Tak, kot je, v dobršni meri razbija državni centralizem. Temeljna bitka je dobljena s tem, da zakon podaljšuje roke zahtevkov do 30.

junija 1999. leta. V Sloveniji je še najmanj 500 do 600 primerov, kjer postopek ali zahtevki sploh še ni stekel. Prepričan sem, da je občina Loški Potok lahko vzorec ostalim, ki se ubadajo s temi problemi," je uvodoma dejal Rudi Šimac.

S predlaganim je soglašal tudi župan Janez Novak in podprl predlog, o imenovanju delegacije,

ki bi z Rudijem Šimcem na čelu zahtevala sprejem pri ministru za kmetijstvo, saj je zbrana že vsa dokumentacija, ki je potrebna za izvedbo denacionalizacijskega postopka.

Zapisati velja tudi nekaj razmišljanj predsednika agrarne skupnosti Podpreska Alojza Pantarja: "Pričakovati je, da bo nekaj lastnikov ali upravičencev, ki imajo svoje deleže še iz predvojnih dni, zahtevalo, da se njihovi deleži vrnejo v njihovo last, kar bi pomenilo razkol v agrarni ali vaški skupnosti. Agrarna zemljišča predstavlja več manjših ali večjih parcel in bi bila vsaka delitev med posameznike nemogoča. Vedeti je namreč treba, da v agrarno skupnost ne spadajo samo zemlja in gozdovi, ampak tudi vaške poti, napajališča, gramoznice, skladišča, spominska znamenja in kape-lice."

A. KOŠMERL

Dolenjka vlaga v obnovo

V torek so v Straži odprli prenovljen market z bifejem, pred kratkim salon pohištva na Ljubljanski cesti

NOVO MESTO - Trgovsko podjetje Dolenjka je v torek odprlo prenovljeni market in bife v Straži, ki so ju po 27-letih prvič prenovili in povečali prodajne prostore za okrog 70 m². V kratkem bodo v marketu Dolenjske pekarnice uredile še priložno pekarno. To pa ni edina pridobitev Dolenjke, v letošnjem letu so že odprli nekaj prenovljenih trgovin, pred kratkim pa celo nov salon pohištva in opreme na Ljubljanski cesti, poleg BTC-ja v Novem mestu.

"Letos smo prenovili market in bife v Šentjerneju, ponovno smo odprli kuhinjo pri marketu v Bršljinu, potem smo uredili in odprli Jatin diskont na Čardaku v Črnomlju, uredili hladilne in klimatske naprave v samopostrežbi Pod lipo v Črnomlju," je povedal direktor Dolenjske Maksimilijan Jakopin. Letos nameravajo še preurediti ogrevanje v marketu na ljubljanski, kjer bodo od premoga prešli na plinsko ogrevanje, prekrili bodo streho na delu upravne zgradbe na Glavnem trgu in v samopostrežbi preuredili prostore delikatose za nov prodajni program. V letošnjem letu nameravajo za investicije nameniti 160 milijonov tolarjev lastnih sredstev. Zaradi trgovin, ki jih bodo mo-

PRENOVLJENA DOLENJKINA TRGOVINA V STRAŽI - V Straži so v torek popoldne odprli prenovljeno Dolenjsko trgovino z bifejem. Trgovino so zgradili leta 1970 in jo letos prvič prenovili. Prenova je stala 50 milijonov tolarjev, v straški trgovini bo poslej ponudba boljše in pestrejša, posebej delikatese in zamrznjene hrane. Dolenjske pekarnice bodo čez čas v trgovini uredile še priložno pekarno. Računajo, da bodo imeli v trgovini 15 milijonov tolarjev prometa na mesec. Če pa bo vsaj pol toliko ljudi, kot jih je bilo na otvoritvi, bo promet še veliko večji. (Foto: A. B.)

ASFALTIRANJE IN TLAKOVANJE DVORIŠČ, PARKIRIŠČ, CEST. Mob. 0609/628-140

BORZNI KOMENTAR

Padci delnic samo začasni

Kaže, da so tečaji najbolj prometnih delnic prejšnji teden dosegli začasni minimum. S Krko se je na primer trgovalo pod 23.500, z Lekom pod 33.500, Petrolom pod 23.500, Mercatorjem pod 5.700, Kolinsko pod 2.200 in SKB banko pod 2.500 tolarjev. Na teh ravneh so nekateri investitorji tečaje že ocenili kot dovolj privlačne, da so se lotili nekoliko obsežnejših nakupov, zaradi česar so se ti kmalu spet dvignili pri Krki nad 24.000, Leku nad 34.000, Petrolu nad 24.000 in Mercatorju celo nad 6.000 tolarjev. Nespremenjeni pa so ostali pri SKB in Kolinski. Zdi se, da se je na teh tečajih oblikovalo začasno ravnovesje, ki pa zaradi relativno majhnega dnevnega prometa verjetno ne bo dolgo zdržalo.

Kljub dokaj nezanimivemu trgovanju se je vzporedno nabralo nekaj obzorznih novic, ki jih je tudi vredno omeniti. Delnice poslovnega sistema Dadas so doživele nov udarec. Odbor za sprejem vrednostnih papirjev in članov na borzo jih je izključil iz kotacije B in jih prestavil na manj ugleden trg OTC. Ukrep, če nanj ne bo pritožb, začne veljati 16. septembra. Vzrok za to sankcijo

je kršitev obveznosti poročanja in seznanjanja javnosti s pomembnimi poslovnimi dogodki v družbi, kar je dolžnost vseh podjetij, katerih delnice so uvrščene v borzno kotacijo A ali B.

Medijsko odmevna novica o slabših polletnih rezultatih SKB banke je dobila tudi odgovor njenega vodstva. Iz njega je mogoče razbrati, da gre pri polletni bilanci zgolj za različno dinamiko poslovnih dogodkov, pri čemer je bil lanski polletni rezultat nadpovprečno dober, letošnji pa še vedno dober. Na letni ravni naj bi se stvari uravnotežile. Tudi slabši rezultat Kolinske naj bi bil zgolj začasen.

Nekoliko je presenetila ponovna rast cene Mercatorjevih delnic, in sicer nad 6.000 tolarjev. Večina borznikov je mnenja, da gre nekoliko večje nakupe teh delnic, ki jih je opravila predvsem ena borzna hiša, pripisati temu, da Mercator posredno ponovno kupuje svoje delnice za sklad lastnih delnic. Če to drži, bo njihova cena še rastle.

IZTOK PLUT

Dolenjska borzoposredniška družba, d.o.o.

Glavni trg 10, Novo mesto
Tel. 068/323-553, 323-554, fax 323-552

NOVE NIŽJE CENE

KIA
sephia 5v, 1,5 ccm
17.890 DEM

akcija
KIA PRIDE
od **11.990 DEM**

KREDIT + 5,5%

STARO ZA NOVO

NAJUGODNEJŠI kombi v Evropi - 19.890 DEM

AK TRADE
PODBEVŠKOVA 9, NOVO MESTO
Tel.: 068/342-444, 21-400 od 8. - 18. ure,
sobota od 9. do 12. ure

K NAM PRIHAJA

VOLKSWAGEN KARAVANA

VW KARAVANA danes, v četrtek, 11. 9. 1997, v NOVEM MESTU na NOVEM TRGU od 10. - 18. ure.

- Zabavni program
- Nagradne igre
 - križarjenje z ladjo za 2 osebi
 - kolo
 - priložnostne nagrade
- Preizkušnje vožnje z 10 registriranimi Volkswagnovimi avtomobili

Skratka, doživetje za vso družino!

Volkswagen - ko veš, kaj imaš.

Avtohiša Berus
Novo mesto
Tel: 068 / 342 - 360, 25 - 098

JELOVICA
Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064)61-30, FAX: 634-261

na MOS (hala J) v **GELJU**
od 12. do 21. septembra
in na prodajnih mestih
JELOVICE v Sloveniji:

NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel./fax: 068/323-444,
METLIKA, Cesta XV. brigade, tel./fax: 068/58-716,
BREŽICE, Aškerčeva 1, tel./fax: 0608/62-926,
JAKAELEKTRO Radeče, BAVEX Trebnje,
KERA TRADE Zagorje ob Savi, MK TRGOIMPEX Kočevje

DODATNI SEJAJNI POPUST

30%

ZA OKNA, VRATA, SENČILA, STANOVANJSKE HIŠE, PRENOVO OKEN IN VRAT IN MONTAŽNE STENE

Več za svetovalce kot za projekte

Kmetijski minister Ciril Smrkolj odpri 4. zadržni sejem na Grabnu

GRABEN PRI NOVEMU MESTU - Že 4. zadržni sejem po vrsti, ki ga je tudi letos pripravil Mercator - Kmetijska zadruga Krka, je slovesno odprl minister za kmetijstvo Ciril Smrkolj. Na otvoritvi je poudaril, da je predvsem od nas samih odvisno, kako se bomo pogovarjali v Bruslju. "Tudi Evropa namreč ocenjuje, da ni najpomembnejša funkcija kmetijstva pridelava hrane, ampak vzdrževanje podeželja, za kar se moramo zavzemati tudi mi," je poudaril minister Smrkolj.

Uro pred otvoritvijo je ministru v predavalnici na Grabnu direktor KZ Krka Branko Premelč predstavil novomeško zadrugo, ki zdaj šteje 370 članov in je daleč največja v Sloveniji. Najbolj jo tarejo posledice denacionalizacije, s katero je zadruga izgubila okrog 1500 ha kmetijskih površin. "Veliko bi nam pomenilo, če bi vsaj tisto, kar se še rešiti da, hitreje reševali, namreč: sredi denacionaliziranih pašnikov in polj nam ostajajo sušilnice, hlevi, predelovalni obrati, ki jih ne moremo več uporabljati za te namene, prav tako pa se jih tudi ne da preurediti za kaj drugega," je povedal Premelč. Poudaril je še, da je splošni problem zadržništva v tem, da so člani ubožani in da združevanje revnih ne prinaša bogatih.

Minister Smrkolj je poudaril,

da je naš vstop v Evropo pogojen z lastninjenjem oz. privatizacijo, s tem pa bodo dane tudi osnove za

nadaljnje gospodarjenje. Poudaril je, da je večina slovenskih zadrug le posredniških, kar dve tretjini pa jih ne posluje v skladu z zakonom o zadržništvu. Teh ministrstvo ne bo podpiralo. "Težave v zadržništvu so predvsem zaradi slabe povezave med zadrugami, svetovalnimi službami in občino. Prob-

• V najrazličnejših svetovalnih službah kmetijstva dela pri nas 2.600 ljudi. Za delovanje porabi jo precej več denarja (9 milijard tolarjev), kot ga je namenjenega za ukrepe v kmetijstvu (7 milijard tolarjev). Minister se zavzema, da bi bilo to razmerje takšno, kot je v Češti, kjer največ 30 odst. denarja namenijo za službe, od 70 do 80 odst. pa za podporo kmetijstvu. Poleg tega je bilo v Sloveniji v zadnjih petih letih namenjenega več denarja za projekte kot pa za izvajanje projektov.

lemi so tudi na področju veterine in zaradi neučinkovitega nadzora na meji," je poudaril Smrkolj.

J. DORNIŽ

Ciril Smrkolj

Izbor sort žita še bogatejši

Sortiment pred bližnjo jesensko setvijo

Med ozimnimi pšenicami po površini še vedno vodi sorta marja, sledi ji ana, kot nekoliko ranjša sorta, z nizko slamo in kvalitetnim zrnjem. Med že uveljavljenimi sortami resnicami sta pinka in soissons. Pinka je zelo rana, za intenzivno pridelovalce, slabše prenaša dolge, snežene zime. Soissons na našem območju ne rodi najboljše. Resnice so primerne zlasti za območja, kjer dela škodo divjad. Med nosilnimi sortami sta še dve nekoliko pozni po zrelosti, justus in še poznejši profit. Zlasti profit je rodna sorta, z visokim deležem beljakovin, visoko slamo, obe z nižjo normo setve, to je 220 kg na 1 ha, medtem ko pri drugih poprečno posejemo 300 kg semena.

Na pohodu so novejšje, mlade sorte, obetavne po pridelku in kakovosti. Demetra je sorta, podobna ani. Tri lepe sorte osijske se selekcije so uspešno prestale uradna preskušanja: krona, lara in lena. Po pridelku se je najbolj izkazala prav krona v Brežicah, medtem ko v Novem mestu ni nobena izstopala, lenta je dala celo najnižji pridelok. Med najboljšimi je bila srpanjka, tudi že v uveljavljenju, pa že lani priporočena resnica mihela in letos priporočena edina slovenska sorta rezeka, dobra po pridelku in količini beljakovin.

Kot najboljša je bila v Novem mestu letos tina, vendar bodo z

njo šele začeli semenariti, tako da bo seme na voljo šele v prihodnjem letu, prav tako obetavni anita in murka.

Med ječmeni se priporočajo šestredni plasant, gotic in copia. Med dvoredci pa rex, alpha in astrid, kot tudi nova zelo rodna sorta mihael. Sploh pa so bili letos rodnejši dvoredci, ki dajo tudi lepše in bolj kleno zrnje.

Za območja, ki so manj rodna, sušna, s kislimi tlemi, v bližini gozda, pa se raje odločimo za rž ali tritikalo. Pri rži bomo lahko izbrali med sortami danko, eho - kurz in marderjem. Najvišjo slamo da danko, najmanj na 1 ha posejemo marderja (80 do 100 kg), medtem ko prvih dveh 160 do 180 kg na hektar.

Na voljo bosta tudi dve priporočeni sorti tritikale: clerical in almo, vendar je slednja nekoliko rodnejša.

Biološke pridelovalce bo gotovo razveselila pira, stara zvrst pšenice, ki jo bo moč pri nas tudi kupiti; na voljo bo sorta ostro. Na 1 ha priporočamo 160 do 250 kg semena v plevah. Pira dobro prenaša pozne setve, slabo pripravljeno zemljišče, dolge in hladne zime. Primerna je za kvalitetno dietetično prehrano ljudi.

Inž. MARJETA UHAN

BUČE VZNEMIRILE LJUDI IN STROKO

Pridelovanje buč in pridobivanje bučnega olja na Dolenjskem sicer nima večje tradicije, kar pa ne pomeni, da se v iskanju alternativnih možnosti v kmetijstvu ne bi kdaj v prihodnosti poskusili tudi s to poljščino. Vseeno je zanimivo, da se je v Pomurju, kjer pridelujejo več buč, letos pojavil nenaden ožig buč, ki je zelo vznemiril pridelovalce. Listi pa tudi stebela buč propadejo v zelo kratkem času, v dveh do treh dneh. Agronomska stroka še nima odgovora, zakaj se to dogaja. Sumi, da gre za virusno bolezen, ki jo povzroča virus zucchini, možno pa je tudi, da gre za zelo intenziven bakterijski ožig. Laboratorijska raziskava je v teku.

• Najbolje znamo tisto, česar nas niso učili. (Vauvenargues)

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Na ponedeljkovi trznici so branjevke ponujale: endivijo in radič po 200 tolarjev kilogram, fižol v zrnju po 500, stročji fižol po 200, paradiznik po 100 do 150, korenje in kolerabo po 150 do 200, rdečo peso in črno redkev po 200, zelje po 80 do 100, ohrovt po 200, bučke po 200, kumare po 100, čebulo po 160 do 200, papriko po 120, krompir po 50 do 60, jabolka po 120 do 150, slive po 160, breskve po 250, maline po 150, košarico, jagode po 250 košarico, grozde po 250 do 300, orehe po 1200, ocvirke po 500, sirček po 400, pol litra pregrete smetane po 700, jajca po 25 do 30 in med po 700 tolarjev kozarec.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 75 do tri mesece starih in 145 starejših prašičev. Prvih so prodali 45 po 390 do 400, drugih pa 20 po 230 do 240 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Z dušikom nikakor ne jeseni

Z dušikovimi mineralnimi gnojili, kot so npr. kan ali urea in z NPK gnojili, ki vsebujejo več dušika, nikakor ne gnojimo v jeseni od septembra naprej in ne gnojimo čez zimo do februarja. Tak dušik je izgubljen, ker se izpere v podtalnico in tako pridelovalec povzroči dvojno škodo. Primer: če v mesecu oktobru gnojimo z 1 tono NPK 15-15-15, se bo zgodilo sledeče: do spomladi se bo okoli 150 kg dušika N izpralo v podtalnico. V vodi bo zato povečana koncentracija nitratov, hkrati pa bo pridelovalec izgubil 150 kg dušika N, ki je sicer nujno potreben za rast rastlin in dobi vegetacije. Pridelovalec zato izgubi približno 15% vrednosti gnojila.

V jeseni in čez zimo gnojimo z mineralnimi gnojili NPK, ki vsebujejo maksimalno 5% dušika N in ustrezno razmerje fosforja P in kalija K, ali gnojimo z gnojili PK, ki vsebujejo nič % dušika N. Manj je dušika N v gnojilu, boljše je. Poleg fosforja P in kalija K lahko gnojimo na zalogo še z magnezijem Mg in borom B. Mineralna gnojila za jesensko gnojenje, založno gnojenje in gnojenje preko zime do februarja: NPK 3-24-24, NPK 2-20-30, NPK 2-30-17, NPK 2-27-20, NPK 4-35-12, NPK 5-14-30; PK 0-26-26, PK 0-23-30, PK 0-30-21, PK 0-34-16, PK 0-9-48; NPK 4-12-24 + 5% MgO, NPK 3-14-20 + 6% MgO; PK 0-23-20 + 4% MgO, PK 0-18-24 + 5% MgO; NPK 4-12-24 + 3% MgO + 3% B₂O₃; PK 0-23-24 + 2% MgO + 1% B₂O₃; in PK 0-22-22 S + 3% B₂O₃ (S = kalij kot sulfat).

Če je le mogoče, izvedemo analizo zemlje, in sicer predvsem zato, da bomo ugotovili, ali moramo dodati več fosforja P ali kalija K in tudi, koliko magnezija Mg. Pri sladkorni pesi skoraj vedno primanjkuje bor B. Nikakor nas ne sme zavesti nizka cena gnojila. Dušik N je ponavadi najcenejši, zato so tudi dušikova gnojila poceni. S tako nabavo hkrati delamo sami sebi medvedjo uslugo: naslednje leto ne bo kvalitetnih pridelkov, hektarski pridelki bodo majhni, voda oziroma podtalnica bo zato ogrožena, v naše pipe pa bo prišla preko vodovoda slaba pitna voda itd.

Inž. JOŽE POVŠIČ
Fertil, d.o.o., Trebnje

ZVEZA ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

41. DRŽAVNO TEKMOVANJE

ORACEV
SLOVENIJE

NA POSESTVU
LOKVE PRI ČRNOMLJU
12. IN 13. SEPTEMBRA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA RS ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Pridelava rdečih vin zahtevnejša

Med belimi in rdečim vini je velika razlika pa ne samo v barvi. Med vrhunskimi degustatorji obstaja celo delitev na specialiste za rdeča in za bela vina. V Sloveniji se tudi neuradno ve, kateri pooblaščen degustatorji so bolj ali manj usposobljeni za eno ali drugo kategorijo vina. Manj je takih, ki do potankosti obvladajo ocenjevanje rdečih vin, in več je specialistov za bela vina. Med ljubitelji vin je delitev na poznavalce belih ali rdečih sort manj sporna. Za nami je daljše obdobje (20 let) večjega povpraševanja po belih vinih, zato se je razvilo tudi več specialistov za pridelavo belih vin.

Pri belih sortah ni takih razlik v tehnološkem postopku pridelave grozda in nege vin kot velja za rdeče. Primerjajmo žametovko in modro frankinjo! Prva vsebuje manj barvil, sadne arome s poudarkom na malini so prisotne v lepi količini, sladkorja je malo, kislina je dovolj. Modra frankinja daje bolj barvana vina, sploh je jagodna kožica bogatejša s taninskimi snovmi kot pri žametovki, sadne arome rdečega jagodičevja so prisotne, ne pa tako nežne kot pri žametovki. Modra frankinja lahko doseže dosti višjo sladkorno stopnjo, kislina pa manj od žametovke. Ta primerjava kaže, da sta si ti dve sorti zelo različni, dajeta dvoje zelo različnih vin. Zato ne smemo obeh sort pridelovati enako.

Glavna razlika med belimi in rdečimi vini je v vsebnosti fenolnih snovi. Fenolne snovi v jagodni kožici rdečih sort so dosti bolj dragocene kot pri belih sortah. Zato teče postopek pridelave rdečih vin tako, da se jagodne kožice med vrenjem namakajo v moštu in se na ta način iz njih potegne del teh dragocenih snovi. Zato čas namakanja jagodnih kožic ne sme biti enako dolg pri belih sortah. Izluževanje barvil iz jagodnih kožic kakor tudi taninskih in aromatičnih snovi je odločilno za kakovost bodočega rdečega vina. Od žametovke ne smemo pričakovati močno obarvanega rdečega vina. Sadne arome v jagodni kožici žametovke so zelo nežne in jih z dolgim namakanjem "tropin" lahko zapravimo, posebno če je temperatura drozge zelo visoka, nad 25° C. Visoke kisline v jagodnem soku žametovke ne prenesejo tudi visoke vsebnosti taninskih snovi v vinu. Vino z višjo kislino je okusnejše, če je manj taninskih, trpkastih snovi.

Vse to govori, da mora biti stik mošta in jagodnih kožic pri žametovki kratek, različno glede na kakovost letine, od dva do štiri dni. Kdaj bomo prešli je odvisno od okusa, zato mošt spremljamo s pokušanjem od prvega dne, da opazimo spremembe v okusu, vonju in videzu kipečega mošta. Sami lahko najtočneje določimo čas prešanja, ko smo v toku razvoja svojega mladega vina. V kletarstvu ne moremo uporabljati recepta tako kot v kuhinji, ampak splošna navodila prilagajamo kakovosti našega grozda.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIC

ZADRŽNI SEJEM NA GRABNU POSTAJA VSESLOVENSKE - Na letošnjem že 4. Zadržnem sejmu na Grabnu, ki ga je minuli konec tedna pripravil Mercator KZ Krka je sodelovalo okrog 110 razstavljalcev kmetijske mehanizacije, nadomestnih delov in drugih pripomočkov, ki jih kmetje potrebujejo pri kmetovanju. Poleg tega so na Grabnu pripravili strokovna predavanja in degustacije mesnih in mlečnih izdelkov, kruha, peciva in sadnih sokov, v zabavnem delu pa tekmovanje harmonikarjev in citrarjev ter akcijo za najtežji grozd. Na sejmu so letos prvič sodelovale kmetijske zadruge iz Suhe krajine, Sevnice, Škofje Loke in Vrhnike.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Kruha se ne da preobjesti

Stara ljudska modrost pravi, da kruha ne napravi moka, temveč roka. Prav zagotovo so za pripravo krušnega testa potrebne spretnost roke, toda pomembno je tudi znanje o posameznih vrstah žit in mokah. Vrsta moka in njena kakovost sta največkrat odločilnega pomena za dober kruh.

PŠENICA je najpomembnejše krušno žito. Zrnje vsebuje poleg 70% škroba in 10% beljakovin tudi nekaj maščob, kalcija, fosforja, železa in vitaminov skupine A, B in E. Najpomembnejše beljakovine pšeničnega zrna so tiste, ki v vodi nabreknejo (lepek) in povzročijo elastičnost in gnetljivost testa. Posebna odlika pšenične moka je tudi lahka prebavljivost.

Pšeničnemu zrnju podobno hranilno sestavo ima RŽ. Moka ima izrazitejši okus od pšenične in nekoliko počasneje vzhaja. Ker vsebuje dovolj beljakovin, ki v vodi nabreknejo, lahko zamesimo kruh iz same ržene moka.

Ena najstarejših kulturnih rastlin pa je JEČMEN. Po sestavi se od pšenice nekoliko razlikuje. Vsebuje več beljakovin, ogljikovih hidratov in vlaknin ter manj

maščob. Ima precej kalcija, železa in vitaminov skupine B. Zrnje pred mletjem oluščijo v ječmenovo kašo ali ješprenj. Luščina je groba in neprebavljiva.

KORUZA ima poleg velike količine škroba in beljakovin tudi veliko visokovrednih maščob (predvsem v kalčku), veliko kalija, fosforja, magnezija, vitamina E in karotina. Beljakovine koruznega zrna ne nabreknejo v vodi, zato je koruzni moki za peko kruha vedno potrebno primestati nekaj pšenične moka.

Žito z izrazito bogato hranljivo vrednostjo je OVES. V zrnju so ogljikovi hidrati, ki v vodi nabreknejo in so glavne sestavine ovsenih sluzi, ki zelo ugodno učinkujejo na sluznico prebavil. V vodi pa ne nabreknejo beljakovine, zato moramo ovseno moko za kruh mešati s pšenično. Splošno znano je, da oves povečuje duševno zmogljivost in telesno odpornost. Oves vsebuje več kot druga žita rudninskih snovi, predvsem pa elementa cink in mangan, ki sta pomembna pri nastajanju insulina in encimov. V zdravi prehrani ne sme manjkati ovsenih kosmičev!

Iz časa globin luč vse močnejša

Po nacističnem in fašističnem načrtu so bili Slovenci kot narod obsojeni na uničenje - Ohranile so jih tudi pesmi upora, močnejše od okupatorjevega nasilja

SEMIČ - O njih oziroma o štirih zvezkih zbranih pesmi, ki so pod naslovom Slovensko pesništvo upora 1941-1945 izšli - prvi leta 1987 pri Mladinski knjigi v Ljubljani, ostali trije pa v letih 1995, 1996 in 1997 pri Dolenjski založbi v Novem mestu - je tekla beseda na sobotni okrogli mizi v semiškem penzionu Smuk, zvečer itega dne pa je bil v tamkajšnjem kulturnem domu še literarni večer belokranjskih pesmi upora.

Slovensko pesništvo upora med drugo svetovno vojno je v evropskem merilu po svoji moči, širini

in globini nekaj posebnega. To je bilo videti kmalu potem, ko se je z njim v projektu širšega znan-

stvenega programa Kulturna ustvarjalnost na Slovenskem - vodil ga je prof. dr. Nace Šumi - začel resneje ukvarjati prof. dr. Boris Paternu s svojo ekipo. Leta 1986 je bilo zbrano gradivo pripravljeno za natis, a ko je leta 1987 izšla prva knjiga z naslovom Partizanske, je bila zbirka odstranjena s programa Mladinske knjige. Druga knjiga, prav tako z naslovom Partizanske, je šele leta 1995 zagledala luč sveta pri Dolenjski založbi, tam pa sta nato izšli še naslednji dve knjigi, Zaledne lani, Zaporniške in taboriščne, Izgnanske ter Iz tujih enot pa letos.

Prekinitev izdajanja zbirke se morda na prvi pogled zdi netolerantno in nekulturno dejanje, a v resnici je zbirki bolj koristilo kot škodilo, saj je njen sklepni del izšel v času, ki omogoča pogled nanjo z novega, strpnejšega in širšega zornega kota. Tako je izzvenela tudi okrogla miza o tej poziciji.

Urednik zbirke dr. Boris Paternu jo takole ocenjuje: "Okrogla miza na temo Slovensko pesništvo upora 1941-1945 je bila zelo bogata po vsebini in po pestri udeležbi. Iz križnega ognja pogledov je prišlo do zanimivih novih dognanj. Predvsem bi omenil dva referata. Prvi je referat Petra Kovačiča-Peršina, ki je to pesništvo predstavil na nov način in predvsem poiskal njegove etične, moralne in eksistencialne globine. Dokazal je, da je to pesništvo nekaj novega in ni isto, kar je bilo ob nastanku. Drugi referat, predstavil ga je dr. Lev Kreft, je pokazal na dinamiko partizanske poezije. Prej je bila to kanonizirana politično gojena in podpirana poezija, zdaj pa prosta tradicije političnega propagandnega aparata in pedagoške vsiljivosti živi neobremenjeno. Živi kot antropološki izraz ljudi vseh slojev in vseh spolov. Nek referat je poudaril tudi izredno velik del ženske poezije v njej, ki je novost. Skratka, noben narod nima tako kompletno zbrane poezije odpora kakor Slovenci in to bo gotovo vidno tudi v evropskih merilih. Za naše delo se že zanimajo Francozi in Nemci, skratka, vsa stvar je šele sedaj zaživela polno in neobremenjeno."

T. JAKŠE

"POMLAD" VABI

NOVO MESTO - Mešani pevski zbor "Pomlad" iz Novega mesta in njegova pevovodkinja Jožica Prus vabita vse dosedanje pevke in pevce pa tudi vse, ki se jim želijo pridružiti, na prvo pevsko vajo, ki bo v soboto, 13. septembra, ob 18. uri v večnamenski dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine.

J. DORNIŽ

O PESNIŠTVU UPORA - Semiški župan Janko Bukovec pozdravlja udeležence okrogle mize o slovenskem pesništvu upora. Glavo tega omizja so sestavljali (od leve proti desni) prof. dr. Nace Šumi, akademik prof. dr. Boris Paternu in prof. dr. Dušan Nečak. (Foto: T. Jakše)

LITERARNI NATEČAJ

LJUBLJANA - Zveza kulturnih organizacij Slovenije razpisuje literarni natečaj za 19. srečanje avtorjev drugih narodov in narodnosti, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji in pišejo v svojem materinem jeziku. Avtorji lahko pošljejo poezijo (do 10 pesmi), prozo ali dramatiko (do 10 strani) do 1. oktobra 1997 v treh izvodih na naslov: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Štefanova 5, 1000 Ljubljana, za 19. srečanje. Vsi prispevki morajo biti označeni s šifro, v posebni kuverti pa je treba poslati podatke o avtorju: ime, naslov, starost, poklic, tel. številko. Srečanje bo novembra 1997 v Mariboru.

Neutrudno iskanje lepote in resnice

Ob 100-letnici rojstva kiparja Franceta Goršeta so v Miklovi hiši odprli razstavo njegovih upodobitev javnih in kulturnih delavcev - Razstavo odprl minister Školč

RIBNICA - V petek zvečer so v galeriji Miklove hiše v Ribnici odprli spominsko razstavo del akademskega kiparja Franceta Goršeta "Upodobitve javnih in kulturnih delavcev". Razstavo, ki je predzadnja iz niza prireditve v počastitev 100-letnice umetnikovega rojstva - zadnja bo osrednja jubilejna slovesnost z odkritjem umetnikovega doprsnega kipa 21. septembra - je odprl minister za kulturo Jožef Školč.

V uvodu predstavitve umetnika in njegovega dela je kustosinja Moderne galerije Ljubljana mag. Breda Ilich Klančnik dejala, da je

• Da Ribničani z razstavo poravnajo dolg do svojega rojaka, se je strinjal tudi minister za kulturo Jožef Školč. Dejal je, da je bil Gorše brezdomec kot človek in umetnik, da pa brezdomec ni nikoli objokoval. "Bil je resnično dober umetnik, njegovo življenje pa pravi presek vseh nesreč 20. stoletja," je dejal in dodal, da slovenstva, čeprav je bil zaznamovan s tujstvom, zaradi česar si ga lahko predstavljamo kot osamljenca, ki stopa po brezmejnih poti brez končnega cilja, ni nikoli zanikal.

rij širom po Sloveniji, reprezentativni del Goršetove bogate umetniške birste. "Portretni izsek v Goršetovem opusu je zgovoren prikaz izpovednih oblik in slogovnih sprememb, hkrati pa tudi živa dokumentacija človeških srečanj in nemalokrat tudi oživljanje obrazov naše kulturne preteklo-

sti," je dejala. Poudarila je, da je bil Goršetov opus nemalokrat pozabljen in prezrt, da pa so po polstoletnem namernemu zavračanju globoko religioznega umetnika in njegovega dela, prav Goršetove besede, ki jih je dal vklesati v podstavek svojega avtoportreta: "V neutrudnem iskanju lepote in resnice je utripalo njegovo srce" postale njegovim rojakom vodilo, da (ko) so se ob 100-letnici umetnikovega rojstva odločili počastiti spomin na svojega rojaka.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PORAVNAVANJE DOLGA DO UMETNIKA - Kiparja Franceta Goršeta je predstavila kustosinja razstave mag. Breda Ilich Klančnik.

razstava, ki so jo v Ribnici postavili ob pomoči zasebnih lastnikov umetnikovih del in številnih gale-

Dolenjski zbornik Gorjanci

Izdal ga je novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine - 30 avtorjev, tudi s Hrvaške Gorjancev

NOVO MESTO - Gorjanci so prelepo dolenjsko pogorje, ki ga odkriva vse več ljubiteljev narave in pohodništva, žal pa je na Gorjancih tudi iz leta v leto več tistih, ki sozvočje človeka z naravo razumejo po svoje. Naravovarstveniki in pravi ljubitelji Gorjancev pa se zavzemajo, da ostanejo takšni, kot so, in

• Kakšna bo prihodnost Gorjancev? Urednik Andrej Hudoklin - zbornik sta uredila z Marinko Dražumerič - v zaključnem prispevku pravi, da mora temeljiti na varstvu bogate naravne in kulturne dediščine, vodnih virov, na sonaravnem gospodarjenju z gozdovi ter uveljavljanju naravi prijaznih oblik rekreacije in turizma. Ali kot je zapisal Janez Penca v prispevku z naslovom Spoštljivo stopanje po naravnih poteh: "Na krajih, kot so Gorjanci, moramo stopiti z višin zavojevalcev in postati spoštljivi občudovalci."

pozivajo na spoštljivo stopanje po naravnih poteh. To je tudi osnovno sporočilo Dolenjskega zbornika 1997 z naslovom Gorjanci, ki ga je pred kratkim izdal

novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. V zborniku sodeluje 30 avtorjev, ki razgrinjajo Gorjance z različnih področij, od naravoslovja, arheologije do zgodovine in etnologije. Med pisci so tudi hrvaški raziskovalci.

Na predstavitvi zbornika sredi prejšnjega tedna na grmskem gradu so predstavniki Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine povedali, da je ideja za zbornik o Gorjancih zorela že nekaj let, porodila pa se je iz pobude o Gorjancih kot krajinskem parku. Prve dogovore z avtorji je omogočila finančna pomoč nekdanje stranke novomeških Zelenih. Sicer pa so izid zbornika poleg Zelenih podprli še Ministrstvo za okolje in prostor, novomeška občina in nekateri sponzorji. Zbornik je začel nastajati leta 1993, dve leti so avtorji porabili za raziskave.

Med naravoslovnimi temi, teh je sedem, izstopajo raziskave sesalcev in ptic ter pelodne raziskave. Naravoslovne teme so obogatene še iz geografskega, hidrološkega in gozdarskega zornega kota, obdelane pa so tudi sociogeograf-

ske značilnosti območja, ki govorijo o nekdanji poselitvi prebivalstva, posestni strukturi, o rabi prostora in tudi infrastrukturi. Med arheološkimi prispevki, ki govorijo o pestri poselitvi Gorjancev v preteklosti, velja poseben poudarek izsledkom dveh najnovjših arheoloških raziskav, rezultatom izkopavanja na Gradcu nad Mihovim na slovenski strani in v Gornji vasi ter na Budinjaku na hrvaški strani. S področja raziskav sakralne dediščine so umetnostnozgodovinske interpretacije in konservatorski predstavitvi razvalin cerkva sv. Jere in sv. Elije na Trdinovem vrhu ter temeljita obdelava srednjeveške stenske poslikave v cerkvi sv. Miklavža nad Pangrč Grmom. V zborniku so predstavljena še naselja in

domačije, družbena skupnost žumberških vasi, ljudsko glasbeno izročilo v vasi Ošterc nad Kostanjevico pa zgodovina glažute, gozdnih železnic ter zgodovina planinstva na Gorjancih.

Čeprav so novomeški planinci, ki jih je po prvi svetovni vojni vodil vsestransko razgledani novomeški naravoslovec Ferdinand Seidl, že leta 1936 slovenski planinski zvezi dali pobudo za razglasitev nacionalnega parka Gorjanci, do tega kljub kasnejšim pobudam še do danes ni prišlo. Sosedje Hrvti pa so bili odločnejši, saj je njihov predlog zakona o naravnem parku Žumberak in Samoborsko gorje tik pred sprejemom v saboru.

PREDSTAVITEV ZBORNIKA - Dolenjski zbornik Gorjanci so predstavili (z leve): urednika Andrej Hudoklin in Marinka Dražumerič ter direktor novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Danilo Breščak. (Foto: J. D.)

ŠOLSKI CENTER NOVO MESTO

Šegova ulica 112, Novo mesto
Tel. (068)326-263; faks: (068)326-263

Izobraževanje odraslih

VPISUJEMO

v šolskem letu 1997/98 v naslednje programe za izobraževanje odraslih:

I. PROGRAMI USPOSABLJANJA - TEČAJI IN SEMINARJI

1. VOZNIK VILICARJEV
2. UPRAVLJALEC MOSTNIH IN UPRAVLJALEC VRTLJIVIH STOLPNIH ŽERJAVOV - ŽERJAVAR
3. UPRAVLJALEC LAHKE IN UPRAVLJALEC TEŽKE GRADBENE MEHANIZACIJE
4. VARJENJE: OSNOVNI IN NADALJEVALNI PROGRAM (PO NAČINIH: REO, TIG, MAG, PLAMENSKO...)
5. OSNOVNI IN NADALJEVALNI TEČJI RAČUNALNIŠTVA: WINDOWS, EXCEL, WORD, ACAD, WORDPERFECT...
6. SEMINARJI ZA OSNOVE REGULACIJ IN KRMILJENJA
7. SEMINARJI ZA RAČUNALNIŠKO VODENJE OBDELOVALNIH STROJEV
8. SEMINARJI ZA PNEVMATIKO IN HIDRAVLIKO (FESTO oprema)
9. STROJNIK CENTRALNEGA OGREVANJA, STROJNIK PARNIH KOTLOV
10. HIŠNIK (PROGRAM USPOSABLJANJA PO IV. STOPNJI)
11. ENOSTAVNA GRADBENA DELA (zidarska in tesarska)

Pogoji za vključitev: izpolnjena osnovnošolska obveznost in ustrezno zdravniško spričevalo.

II. PROGRAM USPOSABLJANJA

1. ZIDAR ZA ZIDANJE IN OMETAVANJE
2. TESAR OPAŽEV
3. POLAGANJE KERAMIČNIH OBLOG
4. UPRAVLJANJE LAHKE GRADBENE MEHANIZACIJE
5. VARJENJE V SERIJSKI PROIZVODNJI

Pogoji za vključitev: izpolnjena osnovnošolska obveznost in ustrezno zdravniško spričevalo.

III. DVELETNI PROGRAM POKLICNIH ŠOL

1. OBDELOVALEC LESA
2. PRIDOBIVANJE, PREDELAVA IN OBDELAVA KOVIN
3. UPRAVLJALEC GRADBENE MEHANIZACIJE
4. BOLNIČAR

Pogoji za vključitev: izpolnjena osnovnošolska obveznost in vsaj 6 razredov osnovne šole ter zdravniško spričevalo.

IV. TRILETNI PROGRAMI POKLICNIH ŠOL

1. OBLIKOVALEC KOVIN; POKLICI: STRUGAR, FREZALEC, BRUSILEC IN ORODJAR
2. PREOBLIKOVALEC IN SPAJALEC KOVIN; POKLICI: KONSTRUKCIJSKI KLJUČAVNIČAR, VARILEC, KLEPAR IN AVTOKLEPAR
3. MONTER IN UPRAVLJALEC ENERGETSKIH NAPRAV; POKLICI: MONTER VODOVODNIH NAPRAV, MONTER OGREVALNIH NAPRAV
4. MEHANIČAR; POKLICI: MONTER VOZIL IN VOZNIH SREDSTEV; POKLICI: AVTOMEHANIČAR
5. STROJNI MEHANIČAR; POKLIC: STROJNI MEHANIČAR
6. VOZNIK; POKLIC: VOZNIK
7. ELEKTRIKAR; POKLICI: ELEKTRIKAR-ELEKTRONIK
8. MIZAR IN TAPETNIK; POKLIC: MIZAR
9. AVTOELEKTRIKAR; POKLIC: AVTOELEKTRIKAR
10. KEMIJSKA DEJAVNOST; POKLIC: KEMIK

Pogoji za vključitev: Za udeležence, ki so uspešno zaključili 8. razred osnovne šole in so zdravstveno sposobni opravljati poklice tega programa. Vključijo se lahko tudi udeleženci, ki imajo nedokončano poklicno kovinarsko šolo, poklicno avtomehaniško šolo ali z nedokončanim programom kovinarstva in strojništva različnih smeri, ter udeleženci, ki so uspešno opravili SKR program kovinarske usmeritve. Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo. V vseh programih je možna prekvalifikacija iz drugih programov.

V. PROGRAMI TEHNIŠKIH ŠOL

1. STROJNI TEHNIK; POKLIC: STROJNI TEHNIK

Pogoji za vključitev: Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno kovinarsko ali poklicno avtomehaniško šolo ali z uspešno končanim programom za kovinarstvo in strojništvo. Izobraževanje traja 2 leti.

2. ELEKTROTEHNIK; POKLIC: ELEKTROTEHNIK-ELEKTRONIK

Pogoji za vključitev: Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno elektro šolo oz. s končanim programom elektronika, smeri elektrika-elektronik. Izobraževanje traja 2 leti.

3. LESARSKI TEHNIK; POKLIC: LESARSKI TEHNIK

Pogoji za vključitev: Za udeležence, ki so končali IV. stopnjo te usmeritve. Izobraževanje traja dve leti.

4. KEMIJSKI TEHNIK; POKLIC: KEMIJSKI TEHNIK

Pogoji za vključitev: Za udeležence, ki so končali IV. stopnjo te usmeritve. Izobraževanje traja dve leti.

5. ZDRAVSTVENI TEHNIK; POKLIC: ZDRAVSTVENI TEHNIK

Pogoji za vključitev: Trajanje izobraževanja: 4 leta za udeležence s končano osnovno šolo ali končanim SKR programom oz. 3 leta za udeležence s končanim programom bolničar.

6. PROMETNI TEHNIK; POKLIC: PROMETNI TEHNIK

Pogoji za vključitev: Trajanje izobraževanja: 4 leta za udeležence s končano osnovno šolo ali končanim SKR programom. Za udeležence s končano triletno poklicno šolo je izobraževanje ustrezno krajše.

VI. AVTOŠOLA

1. TEČAJI IZ PROMETNIH PREDPISOV ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL VSEH KATEGORIJ
2. POUČEVANJE VOŽNJE MOTORNIH VOZIL B, C, D IN E KATEGORIJE

Po konkurenčnih cenah z osebnimi vozili RENAULT R-5 DIZEL, CLIO 1,2 RN, R-19 ADAGIO ter s tovornjaki TAM 130, MERCEDES 1314 in avtobusom NEOPLAN N214H.

Za dijake in študente nudimo 10% popusta!

Prijave za vpis vložijo kandidati v oddelku za izobraževanje odraslih, soba 158, do vključno 15.9.1997. Tega dne bo ob 17. uri informativni sestanek kandidatov za izobraževanje ob delu in vpis v programe.

V programe usposabljanja, tečaje, seminarje in v avto šolo vpisujemo vse leto.

Podrobnejše informacije o programih in načinu izobraževanja dobite po telefonu 326-263 ali osebno v sobi 158.

POTA IN STRAN POT

dežurni poročajo

KATRCA BREZ RADIA - M. S. iz Krškega je bila 1. ali 2. septembra oškodovana s tatvino, saj je neznanec iz renaulta 4, ki je bil parkiran v Krškem, vzel avtoradio Blaupunkt, vredno približno 45 tisočakov.

S 180 NA URO - V četrtek, 4. septembra, ponoči so policisti krške UNZ merili hitrost na magistralni cesti Drnovo - Grmovlje. Ob 1. ponoči je mimo njih s hitrostjo 180 na uro švignil avstrijski državljani. Predlagan je sodniku za prekrške, saj je tam hitrost omejena na 100 km/h.

ILEGALEC POD SEDEŽEM - V četrtek, 4. septembra, ob 15. uri je policist na železniškem mejnem prehodu Dobova opravil mejno kontrolo in na vlaku pod sedeži v spalnem vagonu našel skrivnega Romuna, ki se je poskušal pretihotapiti v Slovenijo.

ODKLENJEN AVTO PRIVA-BIL TATU - Nekdo je v začetku meseca iz fiata tempere, ki je last I. L. iz Krškega, ukradel avtoradio Goldstar, vredno okoli 25 tisoč tolarjev. Neznanec za odpiranjem ni imel težav, saj je bilo vozilo odprto.

Boris Bevc

Pomanjkljivosti slaba popotnica v novo šolsko leto

Sicer brez zapletov

NOVO MESTO - Prvi šolski dnevi so v Novem mestu minili mirno in brez nesreč, v katerih bi bili udeleženi šolarji, za kar gre zahvala tako šolam in staršem kot policistom. Kljub naporom, ki so bili vloženi pred pričetkom šole, pa novomeške ulice še vedno kažejo nekatere pomanjkljivosti. Tako na začetku Seidlove ceste, ki je vedno polna učencev, dijakov in avtomobilov, na enem delu še vedno ni urejen pločnik, kolesarska steza pa ni označena. Začeli so delati tudi semaforji pri gimnaziji, vendar je zaradi tega v prometu precej zastojev. Pešce na pločniku ovirajo tudi avtomobili, parkirani pri A banki, kar bo možno urediti s prej omenjeno ureditvijo pločnika, pri OŠ Grm pa se dela na gradbišču zaključuje.

Sicer pa, kot pravi vodja policijskega okoliša Novo mesto - Center Boris Bevc, bo akcija "varna pot v šolo" potekala prva dva tedna v septembru, sodelovanje s šolami pa je bilo aktivno že prej. Policisti in učitelji so najmlajše seznanili tudi z varnimi potmi v šolo, samo nekaj minutno opazovanje prometa v centru Novega mesta pa kaže, da niti starši niso najboljše zglede najmlajšim. Ti morajo na primer iz avtov skakati kar sredi ceste, kjer jim pač starši ustavijo.

T. G.

Ilegalnih prehodov vse več

S tem pa tudi vse več kaznivih dejanj, tatvin in vlomov - Poziv občanom, saj je ilegalce lahko prepoznati

KRŠKO - V letošnjem letu se policisti UNZ Krško srečujejo s povečanim številom tujcev, ki nezakonito prihajajo v našo državo. Največ je državljanov balkanskih držav, njihov cilj pa ni Slovenija, pač pa zahodnoevropske države, kjer naj bi si poiskali zaposlitev. Lani so policisti na območju UNZ Krško pri nezakonitem prehodu prijeli 363 oseb, letos pa samo v prvih osmih mesecih že kar 390. Ta problem se je še posebej povečal v avgustu, ko je bilo na območju UNZ Krško prijeto 93 tujcev, 53 pa so jih prijeli policisti drugih uprav v Sloveniji. Med njimi prevladujejo državljani Romunije in Makedonije.

S povečanjem števila ilegalcev je povezano tudi naraščajoče število kaznivih dejanj. Tako so bili v avgustu v bližini državne meje odvzeti štiri osebnih avtomobili, enega pa jim ni uspelo spraviti v pogon. V dveh avtih so kasneje policisti prijeli tujce, ki so nezakonito prišli v Slovenijo, dva avtomobila pa sta bila najdena zapuščena v bližini Novo Gorice, zato policisti sumijo, da so jih odvzeli tujci, ki nezakonito prečkajo Slovenijo. V tem času so bili ugotovljeni tudi trije vplomi v stanovanjske objekte, ki so jih storili ti tujci.

Tujci, ki so nezakonito prestopili mejo, se v notranjosti države pojavljajo tako posamezno kot v skupinah. V glavnem se gibljejo ob prometnicah - cestah, železnici, v smeri italijanske ali avstrijske meje. Mnogokrat je možno že na prvi pogled ugotoviti, da gre za ilegalce: delujejo neurejeno, so temnejše polti, pri sebi nimajo prtljage, le kakšno vrečko ali potovalko s perilom. Nekateri se ustavljajo ob hišah in prosijo za vodo in hrano, če pa je priložnost, tudi kaj ukradejo.

S tujci so povezani znatni materialni stroški, ki bremenijo državni proračun. Policisti morajo namreč ravnati na human način in v skladu s človekovimi pravica-

mi. Če jih ne morejo vrniti v sednjo državo, od koder so prišli, so jim dolžni zagotoviti ustrezno bivališče, hrano, obleko, denar za

• **Policisti UNZ Krško prosijo vse prebivalce, predvsem tiste, ki bivajo ali se zadržujejo v bližini državne meje, da v primeru, če opazijo takšne osebe, o tem obvestijo policiste na tel. številko 113, prebivalcem pa svetujejo, naj ustrezno zavarujejo svoje premoženje, predvsem vozila in hiše.**

vrnitev v svojo državo, prevozne stroške in podobno.

T. G.

ZASEGLI OROŽJE

TREBNJE - E. B. iz Trebnjega, ki je bil pijan, je 8. septembra poklical policiste in jim dejal, naj se oglasijo pri njem, da jim bo izročil orožje. Ko so prišli k njemu, je dejal, da nima orožja. Žena E. B. je policistom povedala, da ji je mož tega dne že grozil z orožjem, in pokazala, kam ga je skrila. Policisti so potem našli puško v gozdu pod listjem, drugo so odkrili pod odejo pred hišo, pri osebni preiskavi E. B. pa so v njegovem hladnem žepu našli še dva tulca. Policija je puški in tulca zasegla, zoper E. B. pa bo napisala predlog sodniku za prekrške.

APLAVZ NI POTREBEN Uničevalci znakov

Na dolgoletno zaporno kazen so pred kratkim v Ameriki obsodili dekle in fanta, ki sta uničila prometni znak in je zato prišlo do prometne nesreče, ki se je končala s smrtjo. Kdor se vsaj malce vozi po naši deželi, bo videl na desetine zverženih, v napačno smer obrnjenih, s sprejem oškropljenih ali kako drugače poškodovanih ali uničenih cestnih prometnih označb.

Na prvi pogled so take stvari lahko celo duhovite, seveda le toliko časa, dokler ne postanejo nevarne. To pa se lahko kaj hitro zgodi. V jarek vržen znak STOP ima lahko tragične posledice, ki pa se jih ljudje, vračajoči se iz diskov v zgodnjih jutranjih urah domov, ne zavedajo. Da so luparji storili pod vplivom alkohola, ni nikakršno opravičilo, še manj, da se pri početju verjetno imenitno zabavajo.

Kar predstavljam si jih, kako se režijo, ko delajo škodo, ki niti ni tako majhna. Saj sem bral, da so v neki občini odšteli za popravilo oziroma nadomestilo uničenih prometnih znakov reči in piši milijon tolarjev. Seveda so tolarčke prispevali davkoplačevalci in ne morda kak stric iz bogate države. Če še tako brskam po spominu, se ne morem spomniti, da bi pri nas koga zašili zato, ker se je sprivil na cestnoprometno signalizacijo. Zdi se nam, da to ni potrebno, ker gre za stvari, ki so državne, države pa Slovenci nimamo radi.

TONI GAŠPERIČ

TRAKTORIST IZSILJEVAL PREDNOST

STARA VAS - V soboto, 6. septembra, nekaj po 10. uri se je na regionalni cesti pri Stari vasi zgodila prometna nesreča, v kateri se je en udeleženec huje poškodoval, dva pa lažje. Na vozilih je nastalo za okrog 2,5 milijona tolarjev škode. 38-letni Š. B. je vozil traktor po regionalni cesti iz Stare vasi proti Bizeljskemu. Izven Stare vasi je približno 120 m pred nepreglednim levim ovinkom s traktorjem začel zavijati v levo na makadamsko cesto, ravno takrat pa je iz smeri Bizeljskega z osebnim avtomobilom pripeljal 22-letni K. B. in s sprednjim delom avtomobila trčil v zadnje kolo traktorja. Oba voznika sta se poškodovala; potnik v osebnem avtomobilu lažje, 20-letni B. E., pa huje.

UDARIL GA JE PO GLAVI

NOVO MESTO - 58-letni J. S. iz Novega mesta je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja hude telesne poškodbe, ker je 6. septembra v Gotni vasi pri Novem mestu v okrepčevalnici Pri Daniči večkrat udaril po glavi 63-letnega B. L. iz Novega mesta in mu poškodoval uho.

ZA RESNICO O POSILSTVU

Kot prizadeta starša opozarjava vse tiste, ki razširjajo lažne govornice o posilstvu mladoletnice, ki se je zgodilo 26. februarja letos v osnovni šoli Šmihel (Novo mesto), da jih bova sodno preganjala. Hkrati pozivava uradne osebe, ki poznajo resnico o tem primeru, naj o njem javno spregovorijo, saj molk lažne govornice samo še spodbuja.

IVAN IN NEVENKA PETROVIČ

Romunski ilegalci za lažjo pot ukradli avto

Upognil vrata

KOSTANJEVICA NA KRKI - V noči na torek, 2. septembra, je v Kostanjevici izginil en avtomobil, drugega pa tatovom ni uspelo odpeljati. Najprej je krajo ugotovil T. A., saj pred blokom ni bilo več njegovega opel kadeta. Lastnik je imel srečo, saj so njegov avto že dopoldne odkrili idrijski policisti in vse kaže, da so bili storilci romunski državljani, ki so avto uporabili za prevoz po ilegalnem prehodu državne meje.

Še več sreče je imela lastnica twinga R. B. iz Ljubljane, ki je imela avto prav tako parkiran v Kostanjevici. Neznanec je ponoči prišel do twinga, na silo upognil zgornji del vrat, segel v notranjost in sprostil zatič na vratih. Ko je vrata odprl, je skušal odločiti ključavnico na volanu, vendar je pri tem zlomil volanski obroč. Potem se je, kot kaže, premislil. Policisti domnevajo, da so poskusa tatvine osumljeni državljani Romunije, ki so bili prijeti v Idriji.

Še pomanjkljivosti

Za varno pot otrok v šolo in iz nje

KRŠKO - Policisti UNZ Krško posvečajo veliko pozornosti varnosti otrok v cestnem prometu, tudi v prvih dneh šole, ko so vse sile usmerjene k varovanju otrok na poti v šolo in iz nje. Dnevno pri teh aktivnostih sodeluje okoli 45 policistov, sodelujejo pa tudi člani ZŠAM iz občin Brežice in Krško ter sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu iz občin Sevnica in Brežice. Občina Krško takšnega organa še nima.

Policisti ugotavljajo, da kljub pisnim in ustnim opozorilom niso bile opravljene nekatere naloge, ki so v pristojnosti vzdrževalcev oziroma upravljalcev cest. Slabo se vzdržuje horizontalna prometna signalizacija v bližini osnovnih šol, predvsem na območju občine Sevnica, prav tako pa so v Posavju redki prehodi za pešce, ki so ustrezno označeni z vertikalno prometno signalizacijo. Kljub temu je razveseljiv podatek, da se na območju Posavja v prvih dneh pouka ni pripetila nobena prometna nesreča, v kateri bi bil udeležen otrok.

Šoferji in mehaniki združeni 75 let

Vsa desetletja Zveza šoferjev in avtomehanikov brani interese zaposlenih v tej branži

DOLENJSKE TOPLICE - 75 let je že minilo od takrat, ko so bili položeni temelji Zveze združenih šoferjev in avtomehanikov Slovenije (ZŠAM), kar je kmalu zatem, ko so v začetku stoletja, takrat še po levi strani, na naše ceste zapeljali prvi avtomobili. Ob tej priložnosti je bila v Dolenjskih Toplicah slovesnost, na kateri se je zbralo preko tisoč članov in drugih gostov, ZŠAM Novo mesto pa je praznovanje tri četrt stoletja slovenske organizacije združila še s svojim visokim jubilejem - 45-letnico.

Kot je v pozdravnem govoru dejal predsednik predsedstva Zveze ZŠAM Slovenije Janez Dolenc, so temeljni cilji organizacije priznanje in spoštovanje poklica, urejen delovni čas in primerna plača, v sedanjem razvoju prometa in prometnih sredstev pa postaja vprašanje varnosti v

cestnem prometu eno bistvenih vprašanj. "Danes moramo spet tako kot nekoč govoriti o socialnem statusu. V zadnjih letih so se namreč povečale razlike delavcev v prometni branži. Ne glede na to, da statistični podatki kažejo realno rast plač, pa je resnica drugačna. Za avtomobilska transportna podjetja je še posebej značilno, da nimajo jasne perspektive razvoja, tako kot nimamo jasne strategije razvoja gospodarstva v naši državi in opredeljene vloge vseh vrst prometa in transporta," je dejal Dolenc in dodal, da Slovenija potrebuje organizacijo, kot je ZŠAM, ki se vsa desetletja sama financira. "Držali se bomo načela, da smo stanovska organizacija, da nismo politična, a če bo potrebno ščititi naše interese, bomo nastopili tudi politično."

Predstavnici organizatorice in gostiteljice osrednje proslave Alojz Dragan je opisal prehojeno pot novomeškega združenja in se spomnil še živečih ustanoviteljev: Alojza Sintiča in Jožeta Pavliča.

Državni sekretar v ministrstvu za promet in zveze mag. Igor Zajc pa je med drugim opozoril na nekaj nalog, ki čakajo organizacijo: od harmonizacije predpisov z Evropsko unijo do lokalnih problemov in graditve cestne infrastrukture. Ob tej priložnosti sta bila v Novem mestu 16. državno delovno tekmovanje poklicnih voznikov in 4. državno delovno tekmovanje avtomehanikov.

T. G.

GOREL KOZOLEC V KOSTANJKU

KOSTANJEK - V petek, 5. septembra, ob 20.35 je prišlo do požara na kozolcu D. K. iz Kostanjke. V požaru je zgorelo celotno ostrežje in seno, ki ga je bilo približno 30 prikolice, poginilo pa je tudi 30 zajcev, ki so bili v posebni lopi. Zgorelo je tudi nekaj kmetijskega orodja, puhalnik ter kosilnica. Pri gašenju požara je sodelovalo 15 poklicnih gasilcev iz Krškega, 11 gasilcev iz Spodnje Pohance in 25 gasilcev iz Zdol. Vzrok požara policisti še raziskujejo, domnevajo pa, da je požar povzročil samovžig.

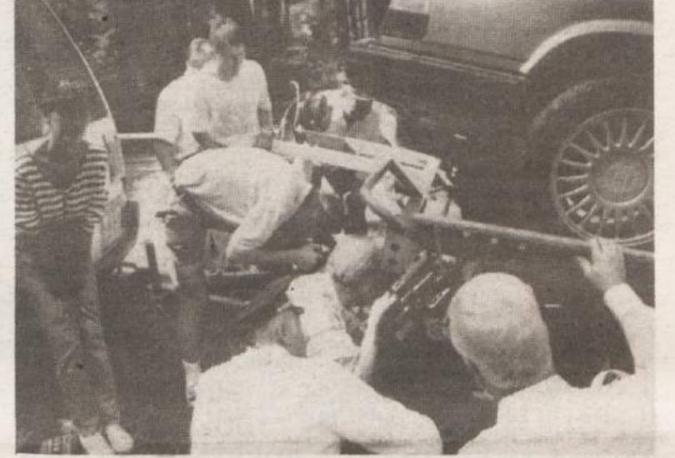
POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
Mobilni: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

5. SREČANJE POBRATENIH GASILSKIH DRUŠTEV - Minulo soboto je bilo v Škocjanu že 5. srečanje pobratenih gasilskih društev iz koroškega Štebna, hrvaškega Deseniča, Podčetrka, Prevalj in Škocjana. V Škocjanu, kjer so bili prvič gostitelji, se je iz omenjenih društev zbralo 74 gasilcev. Ob 10. uri jih je pozdravil škocjanski župan Janez Povšič, potem pa so si ogledali Gasilsko reševalni center v Novem mestu. Obiskali so tudi kočjo škocjanskega lovškega društva, kjer so jim postregli z golažem. Popoldan je bilo družabno srečanje, kjer so se gasilci pomerili v gasilskih spretnostih (na fotografiji je ekipa pri trodelni vaji). Namen srečanja je bil: izmenjava izkušenj na področju gasilstva, krepitev prijateljskih vezi in spodbujanje mladih za to humano dejavnost. (Foto: J. Dornič)

S SLICKOM CELO BREZ OLJA V MOTORJU - To je na nedavnem srečanju članov Zveze združenih šoferjev in avtomehanikov dokazal Jože Drnovšek, ekskluzivni zastopnik za Slick 50. Iz motorja njegovega Volva so mu namreč iztočili vse olje, z avtom je naredil 5 kilometrov, motor pa je bil nepoškodovan. Skrivnost je v dodatku Slick 50, ki vsebuje delce Du Pontovega teplona, ki je znan kot najbolj spolzka snov na svetu. Ti delci so vežejo na obremenjene kovinske površine v motorju, s čimer se zmanjša obraba le-teh za 50 odstotkov, zaščita omogoča mirnejši tek motorja, nižje in tišje delovanje, zagotovljena pa je tudi večja moč motorja in njegovo optimalno delovanje. Ze enkratna uporaba zaščiti motor za najmanj 80 tisoč kilometrov, čeprav vmes večkrat menjate olje. Prav Slick omogoča, da tudi v primeru, da ostanete brez olja v motorju, ne pride do uničenja ali poškodb v motorju. Sicer pa to uvoznik dokazuje s številnimi testi. Zaščita je na voljo v poslovalnicah AMZS po vsej Sloveniji in v boljših trgovinah z avtodeli. (Foto: T. G.)

ZŠAM PRAZNOVALA - Na jasi v Dolenjskih Toplicah se je zbralo preko tisoč članov in drugih gostov; ki so skupaj proslavili 75-letnico obstoja Zveze združenih šoferjev in avtomehanikov Slovenije in 45-letnico ZŠAM Novo mesto.

Filip in Murn med deseterico

Kolesarji Krke - Telekom na evropskem prvenstvu za mlajše člane (do 23 let) v Avstriji - Tekmovali so s spreminjajočo se srečo - Kronometer slab, cestna vožnja odlična

DROBOLJE - Korošci so bili organizatorji evropskega kolesarskega prvenstva za mlade, ki je pritegnilo vso evropsko kolesarsko elito, med njimi tudi vrsto proslavljenih profesionalcev. V tekmi na kronometer je med našimi reprezentanti nastopil tudi 22-letni Novomeščan Branko Filip, ki pa z 22. mestom ni bil preveč zadovoljen. Imel je tudi dovolj moči, vendar so bile noge pretežke, da bi se lahko uvrstil v prvo deseterico, kamor sodi.

Kar so naši reprezentanti zamudili v kronometru, so nadoknadili na 168 kilometrov dolgi cestni preizkušnji. Branko Filip je zasedel osmo mesto, njegov klubski kolega Uroš Murn pa deveto. Naš tretji reprezentant Martin Derganc je pristal na 73. mestu.

Branko Filip je osmi v Evropi

MERVAR SEDMI NA POLJSKEM

SIUPSK - Na veliki kolesarski etapni dirki Po Poljski vozi tudi veliko kolesarjem ekipa Krka - Telekom. Po prvi etapi je najvišje uvrščen Boštjan Mervar, ki je enajsti, drugi naši kolesarji pa so uvrščeni takole: 22. Šumanov, 36. B. Ravbar, 40. Zatti, 94. Eržen, 95. Papež itd. V prvi etapi so vsi kolesarji na cilj privozili v času zmagovalca Laurija. B. B.

do odličja. Branko je vozil v vodilni skupini, Uroš je nekoliko taktiziral in se prepozno priključil vodilni skupini.

Uroš Murn, ki je bil naš prvi adut, bi lahko dosegel več, vendar je tudi 9. mesto spoštovanja vredno. Zmagal je prvak letošnjih sredozemskih iger Italijan Comesso, ki mu je k uspehu malce "pomagal" tudi Branko Filip, saj sta kolesarja skupaj vodila dirko. S. D.

GREGOR ZAGORC OSVOJIL POKAL

PORTENON - Na mednarodni kolesarski dirki v Italiji je med 105 kolesarji zmagal Gregor Zagorc (Krka - Telekom), sedmi je bil njegov klubski kolega Jure Zrimšek (Jure je osvojil vse letošnje cilje), enajsti pa Tomaž Nose. Kolesarji Krka - Telekom so dosegli tudi ekipno zmago. B. B.

ODBOJKARICE SE PRIPRAVLJAJO - Odbojkarice novomeške TPV so sredi priprav na bližnje tekmovanje v republiški ligi. Trenerja Bojan Vernig in Eva Jožef imata na voljo enajst odbojkaric, med njimi sta tudi Blejčanka Špela Petrač in Ukrajinka Lidija Lutjiv, ki sta okrepili ekipo. V odbojkarice vrste se je vrnila tudi Žužemberčanka Mateja Smrke. Na sliki: odbojkarice pred trening tekmo z ljubljansko ekipo ŠOU Vital.

AFP DOBOVA - SINTELON (BAČKA PALANKA) 26:31 (12:17)

DOBOVA - V eni zadnjih prijateljskih tekem pred novim prvenstvom, ki se bo pričelo že v soboto, so Dobovčani imeli v gosteh rokometne iz Bačke Palanke, katere kot trener vodi nekdanji proslavljeni jugoslovanski rokometas Mile Isaković, medtem ko je bil vodja moštva ravno tako nekdanji as Zdravko Radjenović. Igralcem AFP Dobove v prvem polčasu ni šlo preveč v drugem pa so se gostom že povsem približali, a ko je bilo pričakovati preobrat, so znova popustili in prepuščili zmago Sintelonu. Strelci za AFP Dobovo: Begović 1, Simonović 7, Bogović 3, Voglar 1, Ocvirk 8, Kranjc 2, Deržić 2, Keše 2. E.S.

ŠPORTNO POPOLDNE ZA PREDŠOLSKE OTROKE

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto vabi vse predšolske otroke, njihove starše, posebno pa še prvošolce, da se udeležijo športnega popoldneva, ki bo v torek, 16. septembra, ob 16. uri na stadionu v Portovalu. V primeru slabega vremena bo športno popoldne v športni dvorani Marof.

RUDAR IZSTOPIL IZ LIGE

ČRNOMELJ - Kegljačice črnomajskega Rudarja, ki so igraly v 3. slovenski ligi, so zapustile tekmovalje, zato pa se toliko bolj za igranje na prvenstvu pripravljajo trebanjske kegljačice. N. G.

V NEDELJO NOGOMET V DOBU

DOB PRI ŠENTVIDU - V nedeljo ob 14. uri bo v Dobu pri Šentvidu nogometno tekmovanje, na katerem se bosta pomerili moški ekipi suhih in debelih ter ženski ekipi poročenih in neporočenih. Organizatorji, ki že imajo izkušnje z organizacijo tekme suhi-debeli, napovedujejo razburljivo športno-zabavno dogodek.

Kočevke za sredino lestvice

V prvi tekmi proti Velenju - Mikulin zaupa mladim

KOČEVJE - V soboto se bo začelo letošnje državno prvenstvo za rokometnašice. V ligi deseterice bodo kot edina občinska prvoligaška ekipa igraly tudi rokometnašice Kočevja. Tudi letos bo trener Zdenko Mikulin postal v ogenj doma vzgojene igralke, ki se ne bodo borile zgolj za obstanek v ligi, ampak celo za uvrstitve nekje na sredino prvenstvene lestvice. Priprave so potekale po načrtih oziroma v okviru denarnih zmogljivosti kluba, ki se vsa leta ukvarja s tovrstnimi težavami. Tudi zaradi tega se Kočevje že vrsto let opira na lastne ljudi, medtem ko so imele skoraj vse ekipe v svojih vrstah vsaj po dve tujki. Razmerje moči se bo v letošnji sezoni spremenilo v prid Kočevja, saj bodo rokometnašice Velenja, sobotne nasprotnice v Ribnici, igraly brez tujk, z močno pomlajeno ekipo. Tudi v drugih ekipah je prišlo do kratkega "stika"

zaradi odhoda dragih igralk. Ali je to prednost Kočevk, smo vprašali trenerja Mikulina?

"Mi se ne bomo ukvarjali z težavami drugih, temveč bomo skrbeli le za svoje vrste. Zavedamo se, da je pomembno v prvi tekmi "vknjižiti" točke. Storili bomo vse, da premagamo gostje", pravi odločno Mikulin. Kočevje bo igralo v enaki postavi kot lani, manjkala bo le vratarica Leničeva. Mikulin zaupa Jančičevi in Tekavčevi, veliko stavi na borbenost in dobro fizično pripravljenost vseh igralk. V soboto je bil v Ribnici turnir, na katerem so v odlični tekmi rokometnašice Zameta z Reke premagale Kočevje s 28:26. Čeprav so gostiteljice izgubile, Mikulin ni bil razočaran nad igro. V tekmi za tretje mesto je Škofja Loka premagala Sevnico s 15:14. M. GLAVONJIČ

Poraz šele v petem krogu

Nogometnaši novomeškega Elana najbolj prijetno presenečenje

NOVO MESTO - Nogometnaši Elana so prejšnji teden odigrali dve prvenstveni tekmi, kjer so iztržili eno samo točko. V srečanju z vodilno ekipo v ligi mariborskim Železničarjem so bili zelo blizu velikega uspeha, vendar je vseeno prišlo do delitve točk. Ko je v 19. minuti srečanja mrežo gostov načel Janez Gruden, je vse kazalo, da so gostitelj pripravljani na veliko zmago. Žal so v drugem polčasu igro prepuščili gostom in prišlo je do izenačenja in delitve točk. V nedeljo so gostovali na Ježi-

ci, kjer so se pomerili z ekipo Faktor Črnuče. Domači nogometnaši, ki so bili še brez zmage, so srečno zmagali s 3:2; usodna je bila spet osemdeseta minuta, ko so domačini dosegli zmogovati gol. Ponovila se je torej zgodba s srečanja z Železničarjem, ko so izenačujoči gol dobili ravno tako v 80. minuti.

Vendar ne smemo biti preveč kritični. Novomeški nogometnaši s svojo igro navdušujejo ljubitelje nogometa, niso pa še rekli zadnje besede. SLAVKO DOKL

MEDNARODNI ODBOJKARSKI TURNIR V NOVO MESTU

NOVO MESTO - Odbojkarški klub TPV Novo mesto organizira 5. mednarodni odbojkarški turnir, ki bo v novomeški športni dvorani Marof v nedeljo, 14. septembra, ob 9.30. Na turnirju bodo poleg gostiteljic igraly še hrvaški OK Dubrovnik, mariborski Infond Branik in avstrijski-ATSC Die Kärntner.

VABILO NA MOTO MITING OTOČEC 97

OTOČEC - Motoklub Novo mesto organizira na Jasi na Otočcu v soboto, 13. septembra, ob 12. uri veliko motoristično prireditev, kjer bodo pripravili različne aktivnosti za motoriste.

Zmaga Aleša Murna

Z mednarodnega badmintonskega turnirja v Trebnjem

TREBNJE - Mirnski badminton klub TOM je že tretjič pripravil mednarodni turnir TOM JUNIOR INTERNATIONAL, na katerem je sodelovalo več kot sto tekmovalcev iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije. Generalni pokrovitelj tekmovanja je bil Avto Center Vovk iz Trebnjega.

Mirničani so dobro štartali, saj se je v polfinale uvrstilo kar pet tekmovalcev, med njimi sta največ dosegla 18-letni Aleš Murn, ki je upravičeno veljal za favorita in je v finalu porazil Lipuščka (Ježica). 10-letna Špela Silvester, ki je v predtekmovanju izločila dosti bolj uveljavljeno sestro Urško, v finalu pa s štiri leta starejšo ljubljanko Majjo Tvrdo ni imela nobenih možnosti in je gladko izgubila. Dobro sta igrala tudi Nejc Vojnovič in Maja Klemenčič.

Rezultati: dečki do 14 let: 1. Pouh (Olimpija Lj.); deklice do 14 let: 1. Tvrdo (Olim.), 2. Š. Silvester (TOM); dečki do 16 let: 1. Horvat (Hrvaška); deklice do 16 let: 1. Mencez (Madžarska); fantje do 18 let: 1. Murn (TOM); dekleta do 18 let: 1. Gyorgyi (Madž.). MILE ČUK

Uspeh brežiških atletov

Gorazd Divjak in Primož Kozmus zmagala v Kranju -

KRANJ - Mladi atleti brežiškega FIT so se udeležili mladinskega atletskega prvenstva Slovenije v Kranju. Gorazd Divjak je bil prvi na 800 metrov, Primož Kozmus pa v metu kladiva. Divjak pa je tudi na 400 m dosegel klubski rekord za mlajše mladince. Rezultati - 100 m: 8. Pungerič 12,01, 9. Pangrič 12,35; 200 m: 6. Pungerič 24,08, 9. Pangrič 25,13; 400 m: 3. G. Divjak 51,81; 800 m: 1. G. Divjak 2:03,38; 1500 m: L. Divjak 4:45,44; 3000 m: 4. Tršelič 10:44,26; 110 ovire: 6. Pavlič 20,42; 400 ovire: 4. Gabrič 62,25; 2000

ovire: 4. Kolar 8:08,50; daljina: 4. Gabrič 6,14; višina: 3. Furar 180 cm, 5. Pavlič 165 cm; troskok: 3. Kostevec 12,62; palica: 2. Kostevec 400 in 3. Čurčič 400 cm; kladivo: 1. Kozmus 61,06, 2. Mešič 53,46; krogla: 2. Kozmus 13,24, 6. Jagič 11,18; disk: 4. Jagič 32,84, 8. Drolc 21,22; kopje: 6. Čurčič 39,98.

Ekipna uvrstitve: 1. ŽAK Ljubljana 13.739, 4. FIT Brežice 11.470 točk. POLDE ROVAN

VETERANSKI TURNIR

DOBOVA - Novoustanovljena veteranska sekcija RK kluba AFP Dobova je v soboto pripravila rokometni turnir, na katerem so sodelovali nekdanji igralci Brežic, Dobove, Cerkelj ob Krki in Artič. Turnir so presenetljivo osvojili veterani Cerkelj, favorizirani Brežičani in Dobovčani pa so ostali praznih rok. Rezultati: Dobova - Brežice 11:13, Cerklje - Artiče 15:7; za 3. mesto: Dobova - Artiče 17:13; finale: Cerklje - Brežice 12:11. Najstarejši igralec je bil 53-letni vratar Cerkelj Albert Lorber, največ zadetkov (11) je dosegel donedajni trener dobovskega prvoligaškega moštva Stane Ostreljč, za najboljšega vratarja pa so proglasili Vilija Logarja iz Brežic.

SISSI SARA ZMAGOVALKA LJUTOMERA - V okviru 35. kmetijskega živilskega sejma v Gornji Radgoni so bile v nedeljo v Ljutomeru velike kasaške dirke, kjer so nastopili tudi kasači iz Šentjerneja. V zahtevni konkurenci najboljših slovenskih konj se je najbolj odrezala Sissi Sara povajetmi Voja Maletiča (na sliki), ki je osvojila prvo mesto. Ne gre prezreti tudi dobre uvrstitve Fao Lobel, Peri Lobel in Jarda. Uvrstitve doljenjskih kasačev: 2. dirka za 3- do 12-letne kasače - 1. Sissi Sara (Maletič, Šentjernej), 4. dirka za 3- do 12-letne kasače - 3. Peri Lobel (Bele, Šentjernej), 4. Jarda (Cetin, Krško). (Foto: M. Hočvar)

SK KRKA ROG VABI NOVE ČLANE

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Krka Rog pred začetkom sezone vabi v svoje vrste zdajšnje in nove člane - ljubitelje smučanja. V alpsko šolo bodo vpisovali otroke, rojene v letih 1992 - 1989, z vsaj nekaj smučarskega predznanja in veseljem do telesne dejavnosti in razvedrila na snegu. Alpska šola je imela prvo vadbo na stadionu v Portovalu v torek, 9. septembra, ob 16.30 do 18. ure. Poslej bodo vadbe v navadenem terminu vsak torek in petek; prva dva tedna bo 15 minut pred začetkom vadbe možen tudi vpis novih članov.

POZIV UČITELJEM SMUČANJA

NOVO MESTO - Predsednik ZUTS pri SD Krka Rog Novo mesto Slavko Medle prosi vse učitelje smučanja, ki še niso vrnili izpoljenega "Evidenčnega kartona" in priložili dveh slik, naj to nemudoma storijo oziroma do 20. septembra. Po tem datumu si bodo morali sami urejati evidenco na sedežu ZUTS v Ljubljani.

ROKOMETAŠI ZA ŠUMEJEV MEMORIAL

SEVNICA - RK Sevnica je v spomin na nekdanjega svojega igralca Stojana Šumeja pripravil memorialni rokometni turnir za kadete, na katerem so sodelovale ekipe iz Celja, Velenja, Trbovelj in Sevnice. Mladi Sevničani so igrali najprej 4. Gorenjem iz Velenja in jo izgubili s 15:14 (6:6), da bi se potem za tretje mesto pomerili z Rudarjem iz Trbovelj. Zmagali so Sevničani s 16:12 (8:6). Vrstni red: 1. Pivovarna Laško, 2. Gorenje, 3. Sevnica, 4. Rudar.

STANKO JARC ODSTOPIL

TREBNJE - Stanko Jarc, pomočnik trenerja v trebanjskem keglaškem klubu Mercator, je nepreklicno odstopil. Vodja ekipe in glavni trener bo še naprej Niko Goleš, njegova pomočnica pa Milena Vebber.

DVOJMOČU 9. MESTO - 30. in 31. avgusta je v avstrijskem Ottmanngu pri Salzburgu tradicionalno strelsko tekmovanje s pištolami velikega kalibra Sicking cup 97, ki se ga je udeležilo preko 140 tekmovalcev iz vse Evrope. Tja se je odpravila tudi slovenska ekipa, ki je zasedla zavidljive rezultate. Ljubljancin Andrej Feguš (na sliki) je v kategoriji standard, v kateri se je pomerila polovica vseh sodelujočih, zasedel odlično 3. mesto, Dolenjec Ludvig Dvojmoč je bil 9., Bruno Leban iz Ljubljane 12., Šentjernečan Samo Jakše pa 14. (Foto: T. G.)

Šport iz Kočevja in Ribnice

• RIBNICA - Sobotna mednarodna rugby tekma med Kolinsko Bežigradom in Dunajskim Celticom je uvod v novo sezono v Ribnici. Ribničani imajo mladinsko vrsto, ki bo čez tri tedne začela z tekmovanjem v meddržavni ligi Slovenija-Hrvaška-Madžarska. Po besedah Miča Pejkoviča so Ribničani dobro pripravljani na sezono, kjer pričakujejo uvrstitev v zgornji vrh prvenstvene razpredelnice. Ob koncu tedna bo žreb za ligo.

• KOČEVJE - V 11. krogu občinske lige Kočevja v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi. Skupina A: Babilon - AS 3:2, Slovenka - Krempa Štalcerji 1:1, AG Inžineri - Željne 6:1, Rog - Tri Zvezde 2:4, Črni Potok - Kostel 3:2. Na lestvici vodijo Tri Zvezde z 31 točkami. Skupina B: Flamengo - Marof 1:14, Mahovnik - Mozelj 0:2. Vodi Mahovnik z 22 točkami.

• SODRAŽICA - V drugem krogu Notranjske balinarske lige je BSK Sodražica izgubil odločilno tekmo za uvrstitev v drugo ligo proti Logatcu 12:4. Gostitelji so z boljšo igro zasluženo zmagali, čeprav Sodražani niso bili v podrejeni vlogi. S porazom so zapravili vse možnosti za uvrstitev v višjo ligo, zanesljivo pa bodo osvojili drugo mesto. V nedeljo so pripravili tradicionalni že 12. turnir v četverkah. Nastopilo je 16 ekip, v finalu sta se nepričakovano, a povsem zasluženo pomerili Sodražica I in Sodražica II. Slednji so z zmago v finalu 13:5 osvojili prvo mesto. Nasploh pa so bili Sodražani razred zase, čeprav je bila konkurenca izjemno močna.

• RIBNICA - Na gostovanju po Sloveniji bi morali rokometiški novega italijanskega prvotigaša Enna s Sicilije odigrati tudi prijateljsko tekmo proti ribniškemu Inlesu. Italijani so sicer prišli v dvorano športnega centra, a so prizorišče dvoboja po 20 minutah zapustili. Razlog: bili so nezadovoljni s sojenjem Andoljška in Papgraca, ki sta upravičeno pokazala rdeč karton gostujočemu igralcu, ko je ta po obrazu udaril Ribničana Ivanca. Italijani so očitno segli čez mejo dobrega okusa, saj je nenavadno, da ekipa zapusti igrišče po eni sodniški napaki.

• RIBNICA - Rokometiški Inlesa se pospešeno pripravljajo za tekmovanje v 1.B ligi. S pripravami so začeli zgodaj, 1. avgusta. Doslej so odigrali več prijateljskih tekem. Nazadnje so premagali Škofljico s 25:23 in Dol s 30:20, izgubili pa so proti Dobovi z 26:21. V torek so se pomerili s Krimom, danes (četrtrek) ob 19.30 pa s Slovanom.

• KOČEVJE - Ob koncu lanske sezone se je članski rokometni klub Kočevje preimenoval v Grčo Kočevje. Novi sponzor bo brž "vplival" na boljše razmere v klubu, saj naj bi se že to sezono ekipa potegovala za uvrstitev med prve štiri v drugi ligi. Trener Ivan Žerjav je zadovoljen s prizadevnostjo na treningih, še bolj pa z igro na prijateljski tekmi proti Črnomlju kjer so visoko premagali gostitelje s 43:28. Za zmagovalce je Oberstar dosegel 12 zadetkov, pri domačinih je Kuzma sedemkrat zadel kočevsko mrežo.
M. GLAVONJIČ

PRI AMBROŽU ZMAGAL DRAGO AVGUŠTIN

DOLENSKE TOPLICE - Kanja, klub za prosto letenje Kanja iz Dolenjskih Toplic, je pripravil pri Ambrožu tekmo za pokal Slovenije v točnem pristajanju za jadrane padalce.

Na tekmi, ki se je udeležilo blizu 200 tekmovalcev, je zablestel domačin Drago Avguštin in zmagal, Slavko Šenica je bil sedmi, Dušan Gorenc pa dvajseti. KPL Kanja je v skupnem točkovanju za pokal Slovenije na prvem mestu.
M. Š.

SODNIK ZA PREKRŠKE NOVO MESTO, Glavni trg 7

objavlja prosti delovni mesti:

1. diplomirani pravnik - strokovni sodelavec
2. diplomirani pravnik - pripravnik

Pogoji:

pod 1: končana pravna fakulteta, opravljen državni pravniški izpit, državljanstvo Republike Slovenije, znanje slovenskega jezika, znanje računalništva,

pod 2: končana pravna fakulteta, državljanstvo Republike Slovenije, znanje slovenskega jezika.

Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje: pod točko 1 za nedoločen čas in pod točko 2 za določen čas.

Pisne vloge z dokazili pošljite v osmih dneh po objavi.

OBČINA ŠKOCJAN

objavlja, v skladu s 7. členom Statuta Občine Škocjan (Ur. list RS št. 29/95)

JAVNI RAZPIS

za oddajo del: ORANJE SNEGA V ZIMSKI SEZONI 1997/98

1. Naročnik: OBČINA ŠKOCJAN, 8275 ŠKOCJAN 67.
2. Predmet javnega razpisa je: ORANJE SNEGA V OBČINI ŠKOCJAN ZA SEZONO 1997/98.

3. Pogoji:

- a) Interesenti za prevzem del morajo imeti svojo ustrezno opremo za oranje snega ter ostala nujna vzdrževalna dela na cesti v zimski sezoni.
- b) Prednost bodo imeli občani, ki imajo s.p. ali d.o.o.
- c) Cena ne sme presegati najnižje cene za tovrstne storitve, ki jo oblikuje tržišče.

Ponudbo s ceno, ki ne sme presegati normativnih zmoglosti občine, pošljite na naslov: Občina Škocjan, Škocjan 67, s pripisom "Za javni razpis", in sicer do vključno 26. septembra 1997, do 12. ure.

PLESNI CENTER DOLENSKE

PLESNI TEČAJI ZA ODRASLE:

NEDELJA, 14. septembra

- začetni tečaj ob 18. uri
- nadaljevalni tečaj ob 18. uri
- izpopolnjevalni tečaj ob 20. uri

ČETRTEK, 18. septembra

- začetni tečaj ob 18. uri
- nadaljevalni tečaj ob 20. uri

CELOLETNA PLESNA ŠOLA ZA OTROKE:

- PONEDELJEK, 15. septembra
- ČETRTEK, 18. septembra

Vpis in informacije: tel. 321-685 ali 44-803

V novem telefonskem imeniku imate lahko svojo sliko.

No, ja, grafiko.

Telefonski imenik Slovenije

omogoča objavo logotipa ali oglasa pred telefonsko številko vašega podjetja. S tem olajšate iskanje svojih števil, vaš znak pa opazijo tudi tisti, ki ne iščejo prav vas. V okviru Telefonskega imenika Slovenije izidejo tudi Rumene strani s tematsko urejenim seznamom ponudnikov blaga in storitev. Na Rumelih straneh objavljamo tudi oglase, ki so večji od logotipa.

<http://tis.telekom.si>

Za podrobnejše informacije pokličite telefonsko številko (061) 159 20 88 in naš zastopnik vam bo razložil ugodne pogoje oglaševanja v Telefonskem imeniku Slovenije.

Telefonski imenik Slovenije bo izšel tudi na CD-ROM-u, najdete pa ga še na Internetu, na naslovu <http://tis.telekom.si>. Če se odločite za predstavitev tako v tiskanem kot elektronskem mediju, je cena še posebej ugodna.

Telekom Slovenije
Nacionalni operater telekomunikacij

MAVRICA

trgovsko podjetje z barvami in laki, d.d., Ljubljana, Resljeva c. 1

o b j a v l j a

za prodajalno v Novem mestu, Kandijska c. 60

prosto delovno mesto **poslovodja** s V. stopnjo strokovne izobrazbe poslovodske ali ekonomsko-komercialne smeri in z 2-3 leti ustreznih delovnih izkušenj.

Delovno razmerje za objavljeno prosto delovno mesto bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: **MAVRICA**, trgovsko podjetje z barvami in laki, d.d., Ljubljana, Resljeva c. 1, p.p. 4426. Kandidate bomo o izidu obvestili v 15 dneh po izbiri.

DOLENSKI LIST

SREDNJA GRADBENA ŠOLA KRANJ, Cankarjeva 2

Srednja gradbena šola Kranj razpisuje vpis v programe za odrasle za šolsko leto 1997/98

1. PROGRAM PREKVALIFIKACIJE IN DOKVALIFIKACIJE ZA NASLEDNJE POKLICE:

- slikopleskar, zidar, tesar, pečar (IV. stopnja)

2. PROGRAM ZA PRIDOBITEV PRVEGA POKLICA

- slikopleskar, zidar, tesar, pečar (IV. stopnja)

3. PROGRAM DELOVODJA - SLIKOPLESKARSKI DELOVODJA, GRADBENI DELOVODJA (V. stopnja)

POGOJI ZA VPIS IN DOKUMENTACIJA:

Pod 1 - spričevalo o pridobljenem poklicu, prijavnica za vpis (obr. DZS 1,20)

Pod 2 - spričevalo o končanem 8. razredu osnovne šole, prijavnica za vpis (obr. DZS 1,20)

Pod 3 - končana triletna poklicna šola (slikopleskar, zidar, tesar, pečar), 5 let delovnih izkušenj v poklicu, spričevalo o pridobljenem poklicu, prijavnica za vpis (obr. DZS 1,20)

Vsa dokazila o izpolnjevanju pogojev za vpis v programe izobraževanja pošljite na naslov: **Srednja gradbena šola Kranj, Cankarjeva 2, 4000 Kranj.**

Rok prijave: 15 dni po dnevu razpisa. O začetku izobraževanja bodo kandidati pisno obveščeni.

Skrita kamera v stranišču?

O dogajanju v Šparovcu moram javno spregovoriti

Med lanskimi šolskimi počitnicami sva se s sestrično odločili za honorarno delo v okrepčevalnici Šparovec (Stefan pri Trebnjem). Delo nikakor ni bilo naporno, lokalček je po svoje zanimiv, problem je bil edino v šefih. Nekateri pripombe so bile utemeljene, druge ne. Ves čas nama je šefinja dopovedovala, naj porabiva čim manj papirnatih brisač v WC-ju. Me pa sva bili prepričani, da je higiena rok zelo pomembna, saj vendar delava z ljudmi. Ščasoma mi je vsega postalo dovolj, kapljico do roba pa je dolil šef, ko me je obdoližil kraje cigaret. Nikoli v svojem življenju nisem še ničesar ukradla in sama misel na to, da bi lahko kdo kaj takega pomislil o meni; četudi bi bila to oseba, ki je prav nič ne maram, me je izredno prizadela.

Potem je ostal še problem denarja; za mesec dni dela mi nista hotela dati niti tolarja. Po-

tem sta se "omehčala" in mi ga s težkim srcem poklonila (seveda ne cele vsote). Vprašanje kraje cigaret se je čez nekaj mesecev razjasnilo. Tudi dekle, ki je v okrepčevalnici nadomstilo mene in je kadilo cigarete znamke Marlboro, sta šefa obdoližila kraje. Nekaj dni kasneje pa je natakarka zalotila šefinjo, ko je iz predala v njeni odsotnosti vzela zavitek cigaret Marlboro. Uganka rešena!

Ceprav je vse to za mano, nisem pozabila njunih spletk, hinavstva in laži. Se vedno kot gost včasih obiščem omenjeni lokal in - ŠOK: od nedavnega imam prepovedan vstop v sanitarne prostore. Zakaj? Ker me gospa šefinja baje vsakokrat vidi (čeprav je ni nikoli zraven), da porabim 2 metra papirnate brisače za brisanje rok. Nenehno se mi pojavlja vprašanje, ali so govorice, da imajo na WC-ju skrite kamere, resnične. Če so, ali je to v skladu z zakonom?

JASNA JURGLIČ

DVA PREDSEDNIKA - Lojze Hren in Jože Penca-Dečka

Zahvala odbora Gorjanskega bataljona

Sklepna ocena jubileja

VRBOVCE PRI ŠENT-JERNEJU - Pod velikim kozolcem ob zidnici Gašperja Majzla so se 4. septembra opoldne zbrali člani odbora Skupnosti borcev Gorjanskega bataljona na sklepno oceno jubilejne počastitve 55. obletnice ustanovitve te znamenite velike dolenske partizanske enote. Prav na dan, ko se je bataljon 25. maja 1942 z več sto svojimi borci predstavil množici domačih vernikov v Lurdu, vendar 55 let pozneje, je na šentjernejškem hipodromu potekla prrščna počastitev visoke obletnice.

Predsednik odbora Skupnosti Gorjanskega bataljona Lojze Hren je razen ocene slavja predstavil tudi izhodišča za nadaljnje delo odbora, ki so jih dopolnili s tekočimi nalogami prihodnjih tednov. Opravljeno delo sta pohvalila Ludvik Golob za območni in Jože Božič za izvršni odbor ZB NOV Slovenije. Osrednji del srečanja so namenili podelitvi zahvalnih priznanj in listin bataljona. Člani odbora so prisrčno pozdravili Jožeta Penca-Dečka, dolgoletnega predsednika te skupnosti in zaslužnega medvojnega organizatorja upora pod Gorjanci. Zdej je častni predsednik odbora.

Na srečanju je bilo tudi več častnikov Slovenske vojske, nekdanji predsednik okrožnega odbora OF Bogdan Osoinik, glavni direktor Krke Miloš Kovačič in šentjernejški župan Franc Hudoklin. Prek Dolenjskega lista se odbor Skupnosti bataljona še posebej zahvaljuje vsem nekdanjim borcev, aktivistom OF ter domačinom Podgorja, ki so kakorkoli pripomogli k uspehu praznika 25. maja.

T. G.

Sence ob prazniku vseh Slovencev

Uradna Italija ne obžaluje etnocida, ki ga je njen fašizem izvajal nad primorskimi Slovenci

Vsa domovina govori in piše te dni o nedeljski 50. obletnici priključitve Primorske k matični domovini, ki bo okronana v Novi Gorici z velikim vseljudskim slavljem ob tem zelo pomembnem dogodku. Mirovno pogodbo med Italijo ter zavezniškimi in pridruženimi silami so ZDA, Sovjetska zveza, Britanija, Francija in še 17 držav z vseh celin, med katerimi je bila tudi nekdanja Jugoslavija, podpisale 10. februarja 1947 v Parizu. Veljati je začela 15. septembra 1947.

Italija je z njo izgubila najvišjo oblast nad vsemi ozemlji na vzhodni obali Jadranskega morja, ki jih je dobila s tajnim sporazumom v Londonu spomladi l. 1915. Novembra 1920 je z Jugoslavijo v Rapallu podpisala sramotno pogodbo, ki je prisodila naši zahodni sosedni polovico Kvarnerskih otokov, Lastovo in Palagružo ter Zadar z okolico. Z Rapallom smo Slovenci izgubili Primorsko in šele naš boj ter zmaga na strani svetovnih zaveznikov proti nacifašizmu v letih 1941-1945 nam je ob koncu vojne pomagal k spremembi krivične rapalske meje.

Ob slavlju v Novi Gorici ne moremo in ne smemo mimo črnih oblakov, ki še vedno prihajajo od zahodne sosedje. Ze kakih 130 let smo vpleteni v odnose z Italijo v okviru prejšnjih držav tega območja. Ljudje ne pravijo zaman: "Italija je bila tepena skoraj v vsaki vojni, a se je na koncu s svojo dvoličnostjo vedno znašla med zmagovalci." Tako je bilo oktobra 1918 in novembra 1920 v Rapallu, ko je najprej zahtevala "pravične" in za tem še "strateške meje". Vedno je terjala plačilo za sodelovanje na strani zahodnih zaveznikov in jih izsiljevala kljub svojim prejšnjim vojaškim porazom.

Z Rapallom je izven matične

države ostalo pod Italijo približno 300.000 Slovencev in skoraj pol milijona Hrvatov. Italija je začela na tako "priborjenih" ozemljih takoj z grobim raznarodovanjem, s preganjanjem in celo z zločini. Zaradi tega so sledili številni pobegi in izselitve Slovencev iz teh krajev drugam, predvsem v nekdanjo Jugoslavijo. Kot okupator in "ustanovitelj" Ljubljanske pokrajine, ki jo je Italija celo proti mednarodnemu vojnemu pravu formalno vključila v svojo državno celoto, je fašizem na slovenskih tleh zagrešil številne vojne zločine nad civilnim prebivalstvom. Upejal je koncentracijska taborišča za Slovence in Hrvate. Vse to, požiđe naših vasi, streljanja talcev, ropanje naših naravnih bogastev in vsa druga vojna hudodelstva italijanska javnost že vsa povojna leta zanika. Ravnanje svoje vojske, policije in civilnih oblasti skuša predstavljati kot humane in poštenne odnose na "zasedenem" območju.

Slovenska partizanska vojska je naučila italijanske okupatorje na naših tleh drugačnih kozjih molitvic, kot so jih o sebi radi prepevali sami. Sklep Vrhovnega plenuma OF 16.9.1943 in njegova potrditev na Kočevskem zboru odposlancev slovenskega naroda 2.10.1943 o priključitvi Primorske k svobodni in združeni Sloveniji sta s hkratnimi vojaškimi zmagami ustvarila pravne in materialne pogoje, da se je Jugoslavija ob koncu druge svetovne vojne lahko pojavila s svojimi zahtevami po spremembi krivične rapalske pogodbe.

Dogodki po 1945 so si naglo sledili in dolga je zgodba diplomatskih zmag in porazov za uresničitev mirovne pogodbe z Italijo. Žal moramo ugotoviti, da so pri teh sejemskih pogajanjih zahodni zavezniki dostikrat prav špekula-

tivno in na našo škodo podprli Italijo. Ta je začela - in s tem ne more in noče prenehati, kot da jo nenehno zapušča zgodovinski spomin - spet odpirati zanjo "neresne probleme" s Slovenijo. Jokaje trka na "mednarodno zavest za pravično upoštevanje svetih italijanskih pravic".

Pri tem pa Italija še vedno ni uresničila 6. člena svoje ustave in 10. prehodne odločbe temeljnega zakona (ustave), ki ga je sprejela 1. januarja 1948. Slovenske narodne skupnosti še vedno ni zaščitila, čeprav ureja to že kar nekaj desetletij.

Zato z naših zahodnih meja še vedno pihajo strupene sape iredentizma, asimilacije Slovencev v Italijo in ponavljajočega se razvrednotenja vsega, kar je slovensko in živi danes v Italiji. Kljub prazniku in zgodovinski obletnici Primorske in vseh Slovencev je čas za najresnejše diplomatske poteze naše države do te naše zahodne "demokratske" države!

TONE GOŠNIK

ZA DRAGE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OÖ RK Novo mesto so prispevali: Vodno gospodarsko podjetje Novo mesto namesto cvetja na grob pokojnega Ferdinanda Avsca 50.000 tolarjev, sosedje novega naselja Ratež namesto cvetja na grob pokojne Vovkove mame Pepce 22.000, družina Knap (Milan, Cveta, Miran) namesto cvetja na grob pokojnega Jožeta Graha 15.000 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

DOLENJSKI LIST
vaš četnikov prijatelj

Ustreljena priča pripoveduje

Spomini pokojnega Martina Gramca, ki je čudežno preživel 14. september pred 55 leti, ko so ustaši Planino nad Podbočjem požgali in postrelili vse vaščane, stare nad 18 let

Bilo je v nedeljo, 14. septembra 1942. Lepo septembrsko jutro. Takrat smo prebivali še v Brezovici. Vračali sem se domov iz Podbočja. Mimogrede sem kupil v Šutni kilogram mesa in kratko vrvo za živino. Nič hudega slišati, sem šel po stari poti proti domu. Naenkrat sem zagledal pred seboj vojsko. Bili so ustaši, ki so prišli po cesti od Brežic. Nič ne vedel, da so namenjeni na zločinski pohod na Planino. Ustavili so me, me preiskali in nato odpeljali v Razkriže, kjer so imeli svojo komando. Tam sem zagledal znanca Žiberta iz Velikega Mraševa, ki so ga ujeli na poti k vinogradu. Bil je begunec. Ko smo prišli v Razkriže, so naju brez vsakega zasliševanja obsodili na smrt. Po obsod-

bi so naju gnali nazaj v Jarek do Gramčevega mлина. Zvezali so naju skupaj z vrvo, ki sem jo imel pri sebi. Pobrli so nama denarnice, Žibertu pa so vzeli tudi ključ od zidanice, da so si šli po zločinu gasit žejo v njegovo zidnico.

Ob potoku sva se morala uleči. Žibert je prosil, naj ga pustijo, ker ima ženo in nedorasle otroke. Ustaš ga je udaril in grobo zavrnil: "Pri nas se tako odgovarja na prošnje!" Takoj nato sta padla dva strela. Skupaj zvezana sva se prevrnili v potok. Nato sta padla še dva strela. Potem sem dobil strašne udarce s puškinim kopitom. Nisem se več zavedel. Kako se je to zgodilo, da sem ostal živ? Se danes si ne morem prav odgovoriti. Ko sem se zavedel, sem potre-

sel Žiberta, ni se ganil, bil je mrtev. Z eno roko in z zobmi sem se osvobodil vrvi. Ustašev ni bilo več. Vse omočije sem se priplazil do studenca pod mojo hišo. Tu sem zopet padel v nezavest. Zavedel sem se šele proti večeru.

K studencu je nekdo prišel. Bila je moja žena. Kriknila je, ko me je zagledala vsega krvavega. Domači niso ničesar vedeli, kaj se je z menoj zgodilo. Domov se me ni upala peljati, ker je bilo po vasi še polno ustašev. Prinesla je obveze, odejo in hrane. Vso noč sem prebil v goščavi pri studencu. Zjutraj sem se vrnil domov. Ustašev ni bilo več. Razlegal se je krik in jok žena in otrok s Planine, ki so prišli iskat zavetja k svojcem. Na Planini pa je ostalo strašno grobišče.

Anton Štampohar

Leto 1942 na Dolenjskem¹²

Nedvomno najzloglasnejši italijanski plačani vohun in ovaduh je bil Ivan Mohar z Uršnih sel. Ker mu je grozila likvidacija, je šel v zaščitno internacijo na Rab, kjer je nadaljeval z vohunjenjem med interniranci. Po kapitulaciji Italije ga je sodišče taboriščne organizacije OF obsodilo na smrt. Pokopali so ga pred vhomom na pokopališče umrlih internirancev.

Vladimir Svetek, agent Stanko BN 12, se je iz Šmarjete konec leta 1941 umaknil v Novo mesto, od koder je naprej vodil svoje obveščevalce. Ob kapitulaciji svojih delodajalcev si je v strahu pred kaznijo vzel življenje.

Ivan Lojk iz vasi Dole pri Suhorju se je v pismu visokemu komisarju Grazioliju, v katerem ga je prosil za materialno pomoč, obvezal: "A jaz hočem biti zaveden fašist in žrtvovati sam sebe in izdati vsakega, ki bi hotel količkaj škodovati Fašistični Italiji". Izdajal je do srede maja 1942, ko ga je usmrtila partizanska krogla.

Enaka usoda je doletela podzemeljskega organista, katerega "ostudne ovadbe" niso prizanesle niti sorodniku. Njegovo izdajanje je bilo razkrinkano s pomočjo uslužbenke okrajnega glavarstva.

V prvih dveh letih so italijanski

vojaki zagrešili nekaj poskusov posilstva, pri čemer so svoje žrtve tudi pretepli. Znan primer posilstva se je zgodil avgusta 1942 pri Mirni.

Prihajalo je tudi do spolnih razmerij in celo prostitucije nekaterih žena in deklet z italijanskimi vojaki, kar je bilo povezano z ovajanjem in izdajanjem. V izjemnih primerih je bila nad njimi izrečena smrtna kazen, sicer pa je bila pogosta kazen za taka dekleta, da so jih partizani ostrigili ali pa so aktivisti OF izvedli napisno akcijo s primernim besedilom.

V neki vasi na osvobojenem ozemlju v Beli krajini so taka dekleta spomladi 1943 vključevali v delo mladinske organizacije. O tem so takole poročali: "K sodelovanju pritegujemo tudi bivše italijanske vlačuge. Tako smo tem dekletom določile delo na njivi, kamor je prišlo delo gledat 400 ljudi iz večih vasi. Deklet ni bilo sram, pač pa so izjavljale, da jim OF z delom daje možnost, da operajo svoj greh in se z delom lahko vključijo v narodno skupnost".

Druženje žensk z italijanskim vojaštvom so obsojali skoraj vsi duhovniki. Frančiškanski kronist v Novem mestu je ogorčeno zapisal: "Zelo slabo so se skazala naša dekleta in tudi več žen, vse bo bodoč-

nost strogo obsodila. Odkar so odprli za vojake blizu kandijske postaje zloglasno hišo, je morala vojaštva in ničvredni strahotno padla. Sramota za slovenska dekleta in sploh ženstvo!"

"Zloglasna hiša" je bila "Casa di tolleranza" (javna hiša), ki so jo za ljubljansko in kočevsko odprli v novembru 1942, v njej pa je "delalo" okoli 5 žensk, ki so prišle iz Italije. Nekaj potrebne opreme je prispevala tudi bližnja kandijska bolnišnica. Italijanske oblasti so javne hiše, v katere je bil dovoljen vstop izključno vojakom in oficirjem v uniformah, odpirale z namenom, da zmanjšajo stike vojaštva s slovenskim prebivalstvom in s tem možnost posredovanja vojaških podatkov. Vstop v javno hišo je bil dovoljen tudi belogardističnim oficirjem.

Po nasilni vzpostavitvi belogardistične postojanke v kartuziji Pleterje v novembru 1942 so nastopili "najbolj črni dnevi" v njeni zgodovini. Belogardisti pod poveljstvom komandanta Milana Kranjca niso spoštovali hišnega reda. V kartuzijo, v katero dotlej še ni stopila ženska, z izjemo Pirkovičeve matere in njene hčerke iz Šentjerneja, so prihajale "kurirke" v vojaških plaščih in ostajale pri štabnih oficirjih do jutra. Prior dr. Edgar je zaradi tega

pri poročniku Kranjcu brezuspešno protestiral.

Bela garda

Priprave za ustanovitev oboroženih kolaboracionističnih oddelkov za boj proti narodnoosvobodilnemu gibanju pod okriljem združene buržoazije in vodstva ljubljanske škofije so dejansko tekle že v prvem letu okupacije. V črnomaljskem in novomeškem okraju sta bila do jeseni 1942 ustanovljena 2. in 3. bataljon "Legije smrti" ali MVAC (Milizia volontaria anticomunista - ProstoVOLjna protikomunistična milica). V svojem delovanju je bila ta vojska, med vojno splošno imenovana bela garda, njeni pripadniki pa belogardisti, podrejena uradu MVAC pri poveljstvu 11. armadnega zbora. Zvezni častnik za belogardistične oddelke na območju divizije "Isonzo" je bil podpolkovnik Filipo Ubaldini.

Jeseni 1942 sta belogardistična bataljona štela blizu 1.200 mož. Parizanska narodnoosvobodilna vojska je v tem času uničila dve belogardistični postojanki: konec novembra na Suhorju 3. četo 3. bataljona "Legije smrti" z bataljonskim štabom, v prvi polovici decembra pa belogardistično postojanko na Ajdovcu.

General Gambaro je cenil pomoč MVAC v boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju, a se je zavedal, da lahko pomeni nož z dvema ostrinama, zaradi česar je treba nanjo budno paziti. Ko bodo dosegli glav-

ni cilj, t.j. uničenje partizanske vojske, bodo preudarili, kaj storiti z njo, dotlej pa velja: belogardistične enote se morajo "ravnati po naših ukazih. Mi smo tisti, ki komandiramo."

Njegov predhodnik general Robotti se je pred odhodom na dolžnost poveljnika 2. italijanske armade zavzel, da bi MVAC za časa trajanja akcij kljub tveganju dodelili lahko in težko avtomatsko orožje, in dodal: "Ta milica je že prelila za nas veliko krvi..."

S tem da je italijanska vojska MVAC oboroževala, oskrbovala z obleko in hrano ter plačevala, je postala tipična kvizilinska formacija, ki ji celo njeni gospodarji niso nikoli zaupali. Sestavni del MVAC so bile tudi belogardistične vaške straže. Objektivno se je MVAC bojevala za zmago italijanskega fašizma in s tem posledično za uničenje slovenskega naroda. Ob tem dejstvu neargumentirana teza o državljanski vojni v Ljubljanski pokrajini ostaja le hipoteza! Realnost je tragičnost bratomorskega boja, ki so ga zagrešili idejni organizatorji in voditelji tistih, ki so izpisovali gesla: "V borbi za vero, Boga in domovino!" in "Legija smrti, naša nada - partizan naj krepa - tako naš narod sklepa!"

Že v začetnem obdobju so belogardistični oddelki zagrešili hude zločine nad pristaši narodnoosvobodilnega gibanja in partizanske vojske. Pri ubijanju so pogosto uporabljali hladno orožje, pri čemer ima največ žrtev na vesti četniško-belogardistični "Štajerski bataljon",

zametek "Legije smrti". Med njimi je bil uradnik Viktor Hajtnik, ki se je pred Nemci iz Štajerske zatekel v Novo mesto. Bil je povezan s "Štajerskim bataljonom", prepričan, tako kot premnogih njegove žrtve, da je partizanski. Ko se je sredi julija 1942 napotil v partizane, so ga belogardisti pri gradu Zalog po mučenju ubili. Imel je "Na dveh mestih prebito lobanjo, prerezan vrat in dolžini desetih centimetrov in razrezane prsi".

Kasneje so tehniko ubijanja "humanizirali". Eden od zloglasnih belogardističnih kuratov topliški kaplan Jakob Mavec je na kočevskem procesu proti belogardističnim in plavogardističnim organizatorjem izdajalskih oboževanih oddelkov izpovedal, kako so usmrčevali ujete partizane in aktiviste OF ob zidu cerkve sv. Duha pri Semicu. "Streljani so bili tako, da je vsakega streljalo po 5 mož, dva v glavo, trije v srce, in so bili takoj vsi mrtvi". Zanimal je, da so jih pred tem mučili razen mlinarja na Krupi Nika Žuniča, sekretarja rajonskega odbora OF in rajonskega komiteja KPS Semic. Kurat Mavec se je oborožen udeleževal tudi vojaških pohodov. Emilijo Primožič iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah, ki je bila izdana, da je vozila hrano za roške partizanske bolnišnice, je zaradi tega med zasliševanjem sam pretepal. Ob nemški ofenzivi oktobra 1943 je bil skupaj z dobrepoljskim kaplanom Ivanom Lavrihom v skupini kaznjencev, ki so se rešili tako, da so zaklali partizanskega stražarja.

ZLATOPOROČENCA BRAĐAČ IZ SOTESKE - Zakon se je obdržal predvsem z medsebojnim spoštovanjem, z odpovedovanjem in vzpodbujanjem.

Obljuba je držala

SOTESKA - Pred 50 leti sta se ob koncu poletja na skupno življenjsko pot podala Jože Brađač iz Loške vasi in Pavla Brankovič iz Cerklj na Gorenjskem. Jože je kot izkušen mlad mizar služil kruh v Ljubljani in na Gorenjskem, Pavla pa je kot tekstilna delavka zahajala v isti konec, vendar se nista poznala. Med vojno sta bila oba aktivna. Po vojni se je Pavla vrnila k staršem v Cerklje, Jože pa je služil vojake še na Gorenjskem. Prvič sta se srečala leta 1946 na zborovanju v Cerkljah. Jože se je kmalu za tem vrnil k staršem v Loško vas ter delal kot mizar v Soteski. Na svojo Pavlo kljub oddaljenosti ni pozabil, prijateljstvo se je še krepilo in Jože jo je zaprosil za roko. Za Pavlo slovo od gorenjskih vršacev, kjer je že samo iz jutranjih pogledov nanje vedela, ali rabi dežnik ali ne, ni bila lahka. Zanj je bil dolenski gričevnati svet z malo ravnice povsem nekaj novega. V prvem trenutku jo je očarala le lepa zelena Krka.

Skupno življenje sta začela v stari kmečki hišici, ki jo je Jožetu podaril njegov oče. Hiška je bila slaba, brez elektrike in vode, streha nad glavo pa je bila dovolj za začetek skupnega življenja. Oba sta trdo delala in dokupila še nekaj zemlje. Rodili so se jima trije otroci, tako da sta morala hišo dograditi. Veseleli sta se vsakega uspeha in napredka. Lažje bi živeli, če bi se zaposlila tudi Pavla, a otrok ni imela kje pustiti. Jože in Pavla kljub 79 oz. 77 letom še vedno obdelujeta vrt, vinograd in večjo njivo, čeprav jima ne bi bilo treba, a od malega sta bila naučena, da je treba zemljo ljubiti. Jože je bil tudi med najbolj prizadevnimi, da so v Soteski dobili elektriko, vodo in kasneje asfalt.

OLGA MLAKAR

PRVI ŠOLSKI DAN

Prvi šolski dan nam je učiteljica Mojca zaigrala lepo igrice. Po igrici smo zapeli pesmico "Mi se imamo radi". Potem nam je učiteljica razdelila učbenike, urnike, liste za starše in velike sladolede s čokolado. Po končanem srečanju sem šel z mamico, Bredo in Piko na pico. Bilo je lepo.

MATIC LAMPIČ
2. r., OŠ Krmelj

MOJ PRVI ŠOLSKI DAN

Tako! Začel se je pouk. Sedaj hodim v drugi razred. Teh dni sem se veselila in se nanje tudi pripravljala. Z mamico sva zavijali zvezke in knjige ter urejali ostale šolske potrebščine. Tako sem komaj čakala na prvi šolski dan in na srečanje s sošolci in tovarišico Mojco.

DANIELA METELKO
2. r., OŠ Krmelj

Mestna občina Novo mesto

razpisuje prosta delovna mesta

- vodja službe za investicije
- višjega strokovnega sodelavca na področju investicij
- strokovnega sodelavca na področju investicij

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, in posebnih pogojev, določenih v 4. členu zakona o delavcih v državnih organih (Ur. l. RS št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-I in 4/93), izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka strokovna izobrazba (VII/1) gradbene smeri
 - 8 let delovnih izkušenj
 - strokovni izpit iz gradbene stroke
 - poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki
- visoka strokovna izobrazba (VII/1) gradbene smeri
 - 5 let delovnih izkušenj
 - poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki
 - oz. izpit iz gradbene smeri
- srednja izobrazba gradbene smeri
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki.

Kandidati, ki še nimajo opravljenega upravnega strokovnega izpita, ga morajo opraviti najkasneje v enem letu po sklenitvi delovnega razmerja.

Delovno razmerje s polnim delovnim časom bo sklenjeno s pogojem uspešno opravljenega 3-mesečnega oz. 2-mesečnega poskusnega dela.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati na naslov: **Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1**, v zaprti kuverti, z oznako "Razpis delovnega mesta", v roku 8 dni po dnevu objave tega razpisa.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

RIC Razvojno izobraževalni center Novo mesto p.o.

sprejema prijave za vpis
v izobraževalne programe za leto 1997/98

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE IN MLADOSTNIKE

- 6., 7. in 8. razred, brezplačno

POKLICNE IN STROKOVNE SREDNJE ŠOLE

- GOSPODINJSKA POMOČNICA (II. stopnja izobrazbe)
- TRGOVEC (IV. stopnja izobrazbe)
- POSLOVNI TAJNIK (IV. stopnja izobrazbe)
- GOSPODINJA - OSKRBNICA (IV. stopnja izobrazbe)
- TRGOVINSKI POSLOVODJA (nadaljevalni program, V. stopnja izobrazbe)
- EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK (diferencialni program, V. stopnja izobrazbe)
- UPRAVNI TEHNIK (V. stopnja izobrazbe)
- POSLOVNI TEHNIK (3+2 program, V. stopnja izobrazbe)
- TEHNIK GOSPODINJSKIH STORITEV (3+2 program, V. stopnja izobrazbe)

PROGRAMI PREKVALIFIKACIJ

- prekvalifikacija za poklic **PRODAJALEC**
- prekvalifikacija za poklic **TRGOVINSKI POSLOVODJA**
- prekvalifikacija za poklic **EKONOMSKI TEHNIK**

PROGRAMI USPOSABLJANJA po končani V. stopnji

- program usposabljanja za poklic **RAČUNOVODJA**
- program usposabljanja za poklic **KOMERCIALIST**

IZREDNI ŠTUDIJ

- EKONOMSKO POSLOVNA FAKULTETA Maribor
 - visokošolski strokovni program "Poslovna ekonomija"
- VISOKA UPRAVNA ŠOLA Ljubljana
 - visokošolski strokovni program "Javna uprava"
- FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE Kranj
 - visokošolski strokovni program "Organizacija in management"

Prijave in informacije

RIC Novo mesto, Novi trg 5
telefon: (068) 326-319, 326-341

• *Nikoli ne mislim na prihodnost. Dovolj zgodaj pride. (Einstein)*

• *Za branje med vrsticami ne potrebujemo očal. (Jurič)*

VPIS ŠOLSKIH NOVINEV ZA ŠOLSKO LETO 1998/99

OŠ BRŠLJIN, OŠ GRM, OŠ CENTER, OŠ ŠMIHEL

- 22.9. od 8. do 17. ure (z začetno črko priimka A do K)
- 23.9. od 8. do 17. ure (z začetno črko priimka L do Ž)
- 24.9. od 8. do 14. ure

OŠ STOPIČE

- 22.9. od 8. do 17. ure

PODRUŽNICE:

- BIRČNA VAS 25.9. od 10. do 16. ure
- DOLŽ 23.9. od 8. do 16. ure
- MALI SLATNIK 24.9. od 10. do 16. ure
- PODGRAD 24.9. od 8. do 16. ure

Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1991, ter januarja in februarja 1992, pogojno pa tudi tiste, ki so rojeni od marca do vključno avgusta 1992.

K vpisu pripeljite otroka in prinesite njegov izpisek iz rojstne matične knjige, iz katerega bo razvidno otrokovo državljanstvo.

Najugodnejša bančna posojila v Sloveniji!

- Najnižje obrestne mere - že od T + 6,8 odstotkov

- Najdaljši odplačilni roki - za potrošniška posojila do 5, za stanovanjska do 15 let

- Anuiteta pri potrošniških posojilih znaša lahko celo do 50 %, pri stanovanjskih pa do 40 %, vaše redne mesečne plače ali pokojnine.

Vašo vlogo rešimo takoj!

Zanimivo?

Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko 0608 / 62-031!

Nova KBM d.d.
Podružnica BREŽICE

30. MEDNARODNI OBRTNI SEJEM

OGLEDALO
SLOVENSKE
USPEŠNOSTI

CELJSKI SEJEM, 12.-21. 9. 1997

GENERALNI POKROVITELJ
KOVINOTEHNA

DOLENJSKI LIST

vaš četrtikov prijatelj

UJEMITE ŠE POLETNE CENE!

Ugodna ponudba kurilnega olja po izvensezonskih cenah velja tudi v mesecu septembru!

Gotovinsko plačilo:
pri nakupu nad 1000 litrov 46,10 SIT/liter
pri nakupu nad 3000 litrov 45,60 SIT/liter

Plačilo s kartico Magna:
pri nakupu nad 1000 litrov 46,60 SIT/liter

Obročno plačilo na 5 obrokov:
pri nakupu nad 1000 litrov 47,60 SIT/liter

Brezplačen prevoz!

Za naročilo kurilnega olja pokličite:
skladišče Novo mesto 068/323-814
skladišče Brežice 0608/61-188
BS Kočevje 061/851-461
BS Črnomelj 068/53-245

PETROL

Grafika

Le
čevlje
sodi
naj
kopitar

- časopisi v 24 urah
- komercialni tisk
- knjige
- brošure
- plakati
- oblikovanje
- marketing
- trgovina
- servisiranje računalnikov

☎ 068/323-611; fax: 068/321-693

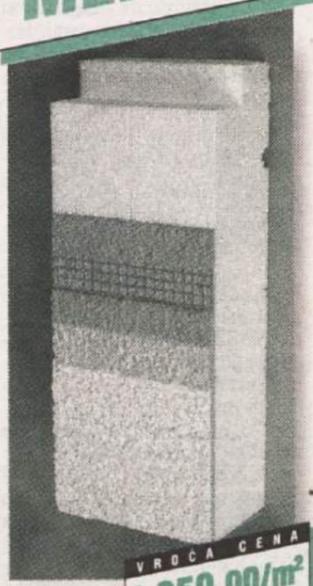
od 4. do 27. septembra 1997
MERKURJEVE VROČE CENE

peč na trda goriva, LOKATERM, Planica, z medeninastimi obroči, mere: 550 x 840 x 400 mm, moč 7 kW, za ogrevanje površine od 35 do 50 m²

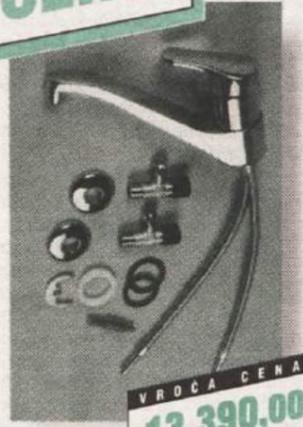
plinska peč, CORONA, F 130, mere: 425 x 713 x 490 mm, moč 4500 W, poraba plina do 350 g/h, 3 stopnje gretja, varovanje z elektromagnetnim ventilom, avtomatski vžig

toplotno - izolacijska fasadna obloga, TIM Laško, Demit-plus, timstiropor plošča debeline 5 cm, malta za lepljenje, prvi sloj malte, armaturna mreža, udarni vijaki, drugi sloj malte, timpredmaz, dekorativni fasadni omet, bele barve

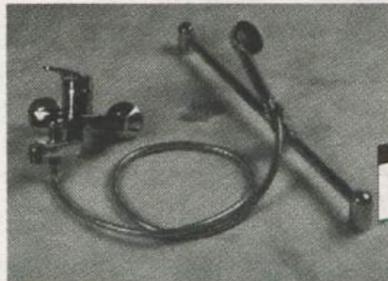
enoročna sanitarna baterija za umivalnik, MLM - ARMAL, 58/510/100 F, s sifonom

enoročna sanitarna baterija za korito, MLM - ARMAL, 58/520/100 F

veržna žaga, BLACK & DECKER, GK 430, moč 1500 W, dolžina meča 30 cm, darilo: rezervna veriga

VROČA CENA
18.990,00

enoročna sanitarna baterija za kad, MLM - ARMAL, 58/550/130, s konzolo

VROČA CENA
14.990,00

Vroče cene veljajo od 4. do 27. septembra 1997 za izdelke v zalogi.

električni kalerifer, CORONA, Maestral 101, moč 2000 W, termostat za regulacijo sobne temperature od 5° do 35° C

VROČA CENA
6.590,00

VROČA CENA
11.990,00

vibracijski vrtalnik, ISKRA ERO, XSR 559 S, moč 710 W, hitropenjalna vrtna glava 13 mm, vrtenje levo/desno

VROČA CENA
8.890,00

kolni brusilnik, ISKRA ERO, KB 69 A, z rezilno ploščo, premer plošče 115 mm, moč 800 W, 11.000 vrt / min

VROČA CENA
23.990,00

udarni zavijec - set 1/2", RODCRAFT, 2201, 10 nastavkov od 9 do 27 mm, podajšek, naoljevalec in kovček

VROČA CENA
890,00

žaga lokarica, URBAN, dolžina lista 762 mm

VROČA CENA
990,00

aluminijasta folija za hrano, IMPOL, 1 kg, v roli, širina 40 cm

VROČA CENA
390,00

zleživ zabojnik, ŠPILAK, iz PVC

obešalnik za brisače, CORAM, Tayana, 558, bele barve

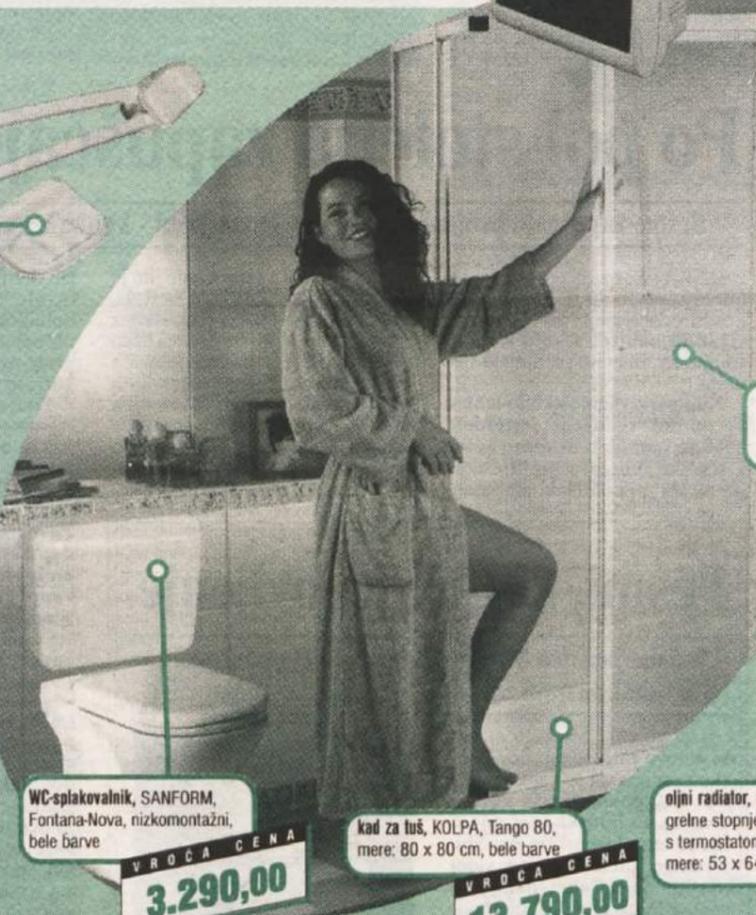
posodica za milo, CORAM, Tayana, 555, bele barve

držalo za WC-papir, CORAM, Tayana, 559, bele barve

posoda za zobne ščetke, CORAM, Tayana, 556, bele barve

obešalna kljuka, CORAM, Tayana, 567, 2 kosa, bele barve

držalo za brisače, CORAM, Tayana, 557, okroglo, bele barve

WC-splakovalnik, SANFORM, Fontana-Nova, nizkomontažni, bele barve

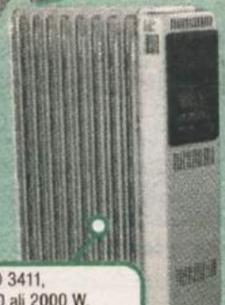
VROČA CENA
3.290,00

kad za tuš, KOLPA, Tango 80, mere: 80 x 80 cm, bele barve

VROČA CENA
13.790,00

kabina za tuširanje, KOLPA, TK 80/90, mere: 80 x 80 cm, bele barve

VROČA CENA
14.990,00

oljni radiator, PHILIPS, HD 3411, grelne stopnje: 750, 1250 ali 2000 W, s termostatom, ogrevanje prostora do 45 m², mere: 53 x 64,5 x 16 cm

VROČA CENA
17.990,00

vlažilec zraka za radiator, REISCHL, 600052

VROČA CENA
990,00

MERKUR JE MOJ SVET...

... ker ima pestro izbiro dobrega blaga,

... ker mi pri nakupu znajo svetovati.

... ker z Merkurjevimi karticami nakupujem še ceneje.

Z Merkurjevo kartico zaupanja **PRI TAKOJŠNJEM PLAČILU nad 5000 SIT ŠE OD 4 DO 10 % CENEJE!**

Pri plačilu s kreditno-plačilno kartico Diners-Merkur **ŠE 4 % CENEJE!**

... ker lahko nakupujem tudi na 12 obrokov.

Pri plačilu na čeke z odloženim plačilom: do 5 čekov **BREZ OBRESTI!**

Pri nakupu na posojilo: do 5 obrokov **BREZ OBRESTI!**

Pri nakupu nad 5 čekov oz. obrokov pa so obresti naslednje:

6-1%, 7-2%, 8-3%, 9-4%, 10-5%, 11-6%, 12-7%.

... ker mi večino blaga dostavijo na dom brezplačno,

... ker lahko kupljeno blago zamenjam za drugo,

... ker lahko najamem orodje in stroje za domača dela.

žično pletivo, DIRICKX, Axial Residence, v roli 25 m, višina 120 cm

VROČA CENA
7.990,00

žično pletivo, DIRICKX, Axial Residence, v roli 25 m, višina 100 cm

VROČA CENA
6.690,00

kovinski regal, WEISS, mere: 75 x 150 x 30 cm, bele barve

VROČA CENA
2.090,00

nerjavna posoda za mleko, LOGAR, prostornina 80 l

VROČA CENA
13.990,00

nerjavna posoda za mleko, LOGAR, prostornina 60 l

VROČA CENA
12.990,00

nerjavna posoda za mleko, LOGAR, prostornina 60 l

VROČA CENA
8.590,00

nerjavna posoda za mleko, LOGAR, prostornina 30 l

OBIŠČITE MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

GRADAC: NOVOTEHNA. GROSUPLJE: Vimont. KOSTANJEVICA NA KRKI: NOVOTEHNA. KRŠKO: NOVOTEHNA. NOVO MESTO: PC Železnina, NOVOTEHNA - Glavni trg, NOVOTEHNA - Tehnični center in NOVOTEHNA - Gradbeni center. ŠENTVID PRI STIČNI: Agrograd. SLOVENSKA VAS PRI ŠENTRUPERTU: Kovinoprodaja. TREBNJE: PC Kovinoprodaja in NOVOTEHNA.

LABOD
Podoba
ZAPELJIVOSTI

V ponedeljek, 15. septembra, bo ob 9. uri majhna svečanost v prenovljeni Labodovi prodajalni. Na ta dan pa vam omogočamo nakup z 10-odstotnim popustom.
Prisrčno vabljeni!

PRODAJALNA KRŠKO
8270 KRŠKO, Cesta 4. julija 28
telefon: 00386(0)608 231 290
fax: 00386(0)608 31 470

LABOD Konfekcija, d.d., Seidlova 35, Novo mesto

KOMUNALNO PODJETJE
KOMUNALA - RIBNICA
1310 RIBNICA
Tel.: 861-138

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO
direktorja podjetja za dobo 4 let (reelekcija)

POGOJI:

- srednja ali višja strokovna izobrazba družboslovne ali tehnične smeri (gradbene ali komunalne)
- tri (3) do pet (5) let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti iz dosedanjih zaposlitev
- šola za poslovodne kadre
- predložen izdelan program razvoja dejavnosti podjetja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 15 dneh po objavi na naslov:

KOMUNALNO PODJETJE
"KOMUNALA", RIBNICA
Breže 1/B

Razpisna komisija za imenovanje direktorja

AVTOKLINIKA

☎ 068/ 323-035

Poleg mehaničnih popravil na vseh tipih vozil je AVTOKLINIKA tudi uradni zastopnik za športne vzmeti **JAMEX** in amortizerje **MONROE**

JAMEX
Motori

MONROE
amortizerji

VEČJA VARNOST NA CESTI

TRADICIJA ALI PRONEMŠKA USMERJENOST?

Netopir, ki daje jamam nemška imena

V Kočevju trenutno delujeta dve jamski društvi: staro Društvo za raziskovanje jam in mlado društvo Netopir. Medtem ko staro društvo "miruje" in so aktivni le posamezni člani, pa so člani še ne dve leti starega društva Netopir na novo odkrili in uradno registrirali že 56 jam. Zanimivo pri tem pa je, da novo odkritim jamam na Kočevskem dajejo kočevska imena oziroma imena v nemščini.

"Prvi jamarji na Kočevskem so bili Kočevarji staroselci oziroma kočevski Nemci in naše društvo nadaljuje njihovo tradicijo. Zato ni nič čudnega, da jamam, ki jih odkrijemo, dajemo imena v nemščini. Tako so namreč delali tudi Kočevarji," pravi predsednik društva Netopir Drago Jolič. Tako imajo jame, med katerimi je najdaljša, kar so jih odkrili, dolga kilometer in pol, najgloblja pa 125 metrov, imena: Seiger, Schacht, ki je najgloblja, in Ebenthal, ki je najdaljša novoodkrita jama: Weisse Eule, ki je ena najlepših, in Kleiner ter Grosser Zun in podobno. Prevedeno v slovenščino: Navpično brezno, Polom, Bela sova ter Mala in Velika ograja. Idej za poimenovanje jam jim ne zmanjka, saj jih poimenujejo po kakšni posebnosti, ki so jo opazili v bližini jame ali v njej. Zato imajo jame tudi imena po krajih, kjer so bile odkrite, kot, denimo, velja za jama Ebenthal, ki je staro kočevsko ime za vas Polom, ali pa po živalih, kot denimo jama Weisse Eule, v kateri so našli, ko so se v jama prvič spuščali, sovo bele barve. Dejstvo, da dajejo jamam imena v nemščini, pa jim pri tem ne dela nobenih težav. Če

Drago Jolič

namreč česa ne vedo, preprosto pogledajo v slovensko-nemški slovar!

V želji, da bi nadaljevali tradicijo prvih jamarjev na Kočevskem, kot kočevskim Nemcem pravijo člani društva Netopir, so tudi svojemu društvu nadali nemško ime, vendar pa se kot Höllenverein Fledermaus Götschee uradno niso mogli registrirati. Tako so se registrirali v slovenskem prevodu kot Jamarsko društvo Netopir, neuradno - na svojih oblačilih in opremljenosti - pa uporabljajo ime v nemščini. Tisto, kar jim pri "državi" oziroma ob registraciji imena društva ni uspelo doseči, pa so dosegli pri Jamarski zvezi Slovenije, v katero so bili sprejeti juni-

ja lani oziroma ob registraciji imen novoodkritih jam. Kljub začetnemu močnemu odporu so po vztrajanju članov društva Netopir tudi pri uradni registraciji novoodkritih jam z nemškimi imeni na Zvezi popustili. Obveljalo je namreč pravilo, da ima tisti, ki jama odkrije, pravico jami dati tudi ime, kot pravi Drago Jolič, pa nikjer ne piše kakšno in v kakšnem jeziku.

Zaradi te svoje posebnosti, ki ji člani društva pravijo "nadaljevanje tradicije prvih jamarjev na Kočevskem", drugi pa "pronemška usmerjenost", so ob že obstoječem jamarskem društvu v Kočevju ustanovili svoje društvo. Predsednik Jolič sicer pravi, da to ni bil glavni razlog, ampak "neaktivnost obstoječega društva", vendar pa je bil razlog za "neujemanje" predvsem še precej mlajši članov društva Netopir (najmlajši ima 16, najstarejši pa 38 let) z že nekoliko starejšimi člani takrat že obstoječega društva, vejeto vsaj deloma tudi v tem. Da pa je bilo tudi "mirovanje" starega društva nedvomno velikega pomena, pa 10 fantov in štiri dekleta, kolikor jih društvo danes šteje, dokazujejo že vse od ustanovitve društva. Na leto preživijo v jamah 221 dni po najmanj 4 do največ 24 ur skupaj, ponavadi po trije skupaj, nikoli pa nihče sam. Čeprav ljubiteljsko, se odkrivanja jam in njihovega raziskovanja lotevajo zelo resno, o njihovi požrtvovalnosti in pripravljenosti za pomoč pa pričajo tudi srebrni znak CZ, ki so ga prejeli letos za izkazano požrtvovalnost pri reševanju ponesrečenec

v breznu pri Livoldu. Lani so bili med 54 društv v Sloveniji na 9. mestu po svoji aktivnosti in novoodkritih jamah, letos pa pričakujejo, da bodo v samem vrhu. Za društvo, ki je bilo ustanovljeno šele decembra 1995 in ki je letos začelo pridobivati podmladek tako, da je osnovnim šolam ponudilo pomoč pri izvedbi naravoslovnih dnevoev, pa so to zelo lepi dosežki.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

MODNI KOTIČEK Visoka moda in mi

Sodeč po oblačenju na ulici, v pisarnah ali na svečanih prireditvah, je njena prisotnost zelo majhna. To je vsekakor razumljiv pojav, saj so že dohodki posameznega Slovenca neprimerljivo manjši v primerjavi z dohodki prebivalcev zahodne Evrope. Le peščica ljudi je takšnih, ki si lahko privoščijo oblačila, ne da bi se pri tem obremenjevali s ceno. Visoka moda je priznana tako po kvalitativnih materialih in vrhunski izdelavi kakor tudi po visokem cenovnem razredu, ki je dostopen le redkim. Kljub vsem neveščostim, ki nam preprečuje nakupovanje

v dragih butikih evropskih velemest, se tudi Slovenija poskuša uveljavljati kot stabilna država, ki je tako kot druge sposobna gojiti kulturo oblačenja. Sem pa nedvomno sodi tudi visoka moda.

Tako so v slovenski prestolnici pretekli teden odprli novo trgovino, kjer prodajajo izdelke vrhunske nemške modne blagovne znamke Escada in je opremljena po svetovnih standardih. To pomeni, da je Ljubljana bogatejša za prodajalno, ki je enaka tistim v New Yorku, Londonu in Parizu. Pri nas se bodo svojim stalnim strankam, ki so lahko njihove izdelke kupovale že štiri leta, predstavili s tremi linijami izmed dvanajstih. JERCA LEGAN

A. JERNEJČIČ

Po pol stoletja zapuščajo Rako

Sestre zapuščajo propadajoči grad - Denarja ni - Velika izguba za prebivalce

RAKA - Sestre hčere kršćanske ljubezni se po 49 letih bivanja v gradu odseljujejo po Sloveniji. Grad je namreč v zelo slabem stanju, za sanacijo pa nimajo denarja.

Njihovo življenje ni bilo lahko. Po splošni "redukciji" sester leta 1948 so morale tudi sestre hčere kršćanske ljubezni zapustiti delovna mesta po bolnicah, ambulanc

in šolah. Za stanovanje jim je takratna oblast dala grad na Raki, ki je bil brez vode in elektrike, z razbitimi okni in vrati. Električno so dobile šele naslednje leto. Za vse so morale skrbeti same. Tudi hrane ni bilo, iz Ljubljane so jim pripeljali le nekaj kilogramov moke, 60-im sestram pa je bilo dovoljeno prodati le dva kilograma mesa. Na pomoč so jim prisko-

čili dobri vaščani. Sestre jim niso ostale dolžne, saj so hodile k bolnikom, kjer so jih potrebovali, jih negovale, jim nosile hrano in prale perilo. Nabirale so veje za kurjavo in zdravilne rastline.

Pred selitvijo jih je v gradu žive-

• Kaj bo z gradom, ki je v lasti lokalne skupnosti, župan krške občine Danilo Šiter ni vedel povedati. Vsekakor bo poskušal z Zavodom za naravno in kulturno dediščino Ljubljana ugotoviti možnosti za ohranjanje in vzdrževanje gradu. Ob odhodu sester hčere kršćanske ljubezni pa je poleg prebivalcev Rake žalosten tudi župan, saj se zaveda, kako težka in neprijetna je selitev zanje.

lo 28, sedaj jih je ostalo še 9, ki pospravljajo zadnje stvari. Pred gradom so lepo uredile vrt in sadovnjak. Zaradi slabega stanja gradu se morajo odseliti, saj nimajo denarja za sanacijo. Vsak dan se pride k njim posloviti kak domačin. Tudi sestre niso vešele selitve, saj so se navezale na kraj, prebivalce in skupno življenje.

A. JERNEJČIČ

Pesmi, ki ljubijo življenje

Ljudska pesnica Micka Tomažin s Sel pod Rogom - S svojimi nastopi razveseljuje topliške upokojence

Upokojenka Micka Tomažin bi gotovo zaslužila naslov ljudske pesnice, saj je napisala več kot 200 pesmi pa še veliko gradiva za ljudska srečanja o narodnem slovenskem izročilu. Ni dolgo, kar sem jo prvič videl in slišal na srečanju upokojencev na Jasi v Dolenjskih Toplicah. Na oder je prišla drobna ženska iskrivih oči in nam zbranim recitirala himno topliških upokojencev tako doživeto, da je prejela velik aplavz.

Micikine pesmi so vesele, so pesmi, ki ljubijo življenje, svetlobo, sonce in človeka. Prav vsaka je del nje same in del našega življenja. Micka je Gorenjka, rojena leta 1930 v Domžalah v delavski družini. Otroštvo je preživela kot pastirica. Tista čudovita jutra so ji dajala navdih. "Do vsega stvarstva sem imela spoštljiv odnos. Na paši sem tako lepo prepevala, da me je živina poslušala," pravi. Ko so nacisti zasedli našo domovino, je bilo lepega otroštva konec. V nemški šoli je naskrivaj pesnila v slovenskem jeziku. Najlepša leta svojega življenja je pustila v tovarni Toko v Domžalah. Sodelovala je na proslavah, porokah, krstih, birmah...

"Dvakrat sem bila poročena," mi pove. Zazrem se vanjo, v njenih očeh najdem lesk srečnih zakonskih let, materinstva in zvestobe, pa tudi lesk njene pastirčine ljubezni. "Pred de-

Micka Tomažin

setletji sem bila na Gorenjskem, presrečna," pravi. Življenje pa jo je zaneslo v vasico Sela pod Rogom in pravi, da je tudi tukaj lepo. Večino svojih pesmi ima Micka ohranjenih v izvorniku, mnogo pa se jih je žal tudi porazgubilo, saj jih je Micka razdajala ljudem po gorenjskih vaseh kar brezplačno. Težko razume, da je danes vsaka "črma" od teh novejših pesnikov tako draga, pa ni počene-ga groša vredna...

Upokojenci Dolenjskih Toplic so lahko upravičeno ponosni, da imajo v svoji kulturni sekciji ljudsko pesnico Tomažinovo. Na svojih nastopih jih resnično razveseli, da pozabijo na starost.

TONE VIRANT

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA
prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Kako živeti z rakom?

Dolgo smo gledali na raka kot na smrtno obsodbo. Čedalje več pa je tistih, ki to bolezen gledamo v povsem drugačni luči. Za mnoge to pomeni, da se morajo naučiti živeti s kronično boleznijo. Za to je potrebno obvladati bolezenske znake in načine terapije. Istočasno pa se je potrebno vrniti k normalnim dejavnostim vsakodnevnega življenja, če je le mogoče.

Pomembno je, da življenje s to boleznijo teče naprej, kolikor se da normalno. Morda se ne boste mogli ukvarjati s športno dejavnostjo tako intenzivno kot do sedaj ali pa ne boste mogli na načrtovane počitnice. Odlučilo je, da se ne počutite kot nemočna žrtev usode. Če hočete ozdraveti, priti v remisijo ali vsaj izboljšati kvaliteto življenja,

morate postati agresivni. Boj proti raku je skupen trud, deljena odgovornost med bolnikom in zdravstvenimi delavci. To partnerstvo temelji na odkritosti, sodelovanju, znanju in pripravljenosti, da vsak opravi svoj del. Zdravstveni delavci prevzemajo odgovornost za najučinkovitejše zdravljenje in nudenje duševne opore. Bolnik mora prevzeti skrb za ustrezno prehrano, ustrezno telesno aktivnost in ustrezno telesno razpoloženje.

Če bo vsak opravil svojo nalogo, bo obvladovanje bolezni učinkovitejše, okrepljena bo volja do življenja in življenje bo postalo prijaznejše. Včasih utegne to biti podobno bojevanju, toda ali ni življenje en sam boj?

NAŠI KRAJI IN LJUDJE

Luža, Lužarji in Lužarjev breg

Lužarji so zadnja vas na Dolenjskem pred mejo z Notranjsko. Tu je tudi razvodje, saj teče en potoček proti severu v Iško, drugi pa proti vzhodu v pritoke Rašice. Do Lužarjev se da priti iz treh smeri: od Roba preko Rut, od Karlovice in iz Nove vasi na Notranjskem.

Alojz Drobnič, ki je bil rojen leta 1921, je plezal po lestvi in pri hiši obrezoval zelo visoko vrtnico in mi pojasnil: "Porejžem, kjer se posuši". Beseda je dala besedo in povedal je, da je vas dobila ime po luži. "A ne po tej, ki je na koncu vasi, ampak po oni, ki je bila sredi vasi, za drvarnico, in smo jo zasuli, ko je v vas privedli dvajsetimi leti dobila vodovod." Dodal je še, da je v Lužarjih deset hiš. Vse so naseljene, a je v treh le še po en prebivalec. Veliko ljudi se je od tod odselilo v Ameriko.

Tik pred Lužarji je na hribčku lepa cerkva. Alojz Drobnič je povedal, da je to cerkev sv. Ožbolta, katerega kip je v stranskem oltarju, medtem ko je v glavnem kipi Marije Snežne. Cerkev je zelo stara in je bila večkrat prezidana, med vojno, leta 1943, pa so jo partizani požgali. Domobranci so namreč nameravali v njej imeti postojanko. To je zvedel mežnar, ki je bil doma iz Maršičev, se pravi od tam, kot je bil doma tudi partizanski duhovnik in po vojni znani zgodovinar dr. Metod Mikuš. O nameri belih sta obvestila partizane, ki so se odločili, da je cerkev bolje zažgati, kot da bi postala sovražno oporišče. Prebivalcem pa so povedali, kaj bodo naredili, in so tako lahko odnesli iz cerkve najpomembnejšo opremo. Pred 21 leti so cerkev obnovili in odneseno opremo vrnilo.

Luža z belimi lokvanji

Alojz Drobnič je šel nato pokazat lužo na koncu vasi. V njej so cveteli beli lokvanji, za katere se ne ve, kdo jih je tja zanesel. V luži so še žabe in ribice, ki jim pravijo domačini menki, ki pa niso podobni tistim v Krki ali Kolpi. Malo verjetno pa je, da bi bili to pravi menki (kapeljni), saj so veliki le po nekaj centimetrom. Gotovo bi "menke" in drugi živeli v tej luži z veseljem raziskovali strokovnjaki, če bi vedeli za to lužo, ki leži na nadmorski višini nad 700 m.

Ta luža je nekakšno rezervno napajališče za živino, če bi odpoval vodovod. Ob njej je turistični kozloček z napisom: "Lužarji, košček slovenske dežele."

Hace in črna roka

Lužarjev breg je bil od nekdaj

LUŽA PRI LUŽARJIH - Na fotografiji je luža pri vasi Lužarji in 76-letni Alojz Drobnič iz Lužarjev. (Foto: J. P.)

najprimernejša bližnjica in najnižja točka za prehod iz Dolenjske, se pravi od Velikih Lašč, na Notranjsko. Gotovo je bila ta cesta nekaj zelo prometna, zato ni razumljivo, zakaj se danes ni asfaltirana. Za časa stare Jugoslavije, ko je bila pri Blokah meja med Jugoslavijo in Italijo, so prekupčevalci z živino iz Blok in Loža gonili preko Lužarjevega brega živino, ki so jo nakupili na Dolenjskem, jo doma poredili in jo nato z dobičkom prodali, najpogosteje "prešvercali", v Italijo.

Ivan Prijatelj iz Retij je povedal dve zanimivi zgodbi, povezani z Lužarjevim bregom: o Hacetu in črnoroku. Prva je taka: "Hace je bil v stari Jugoslaviji razbojnik, ki smo se ga vsi bali še bolj kot coprnice. Celo žandarji so trepetali pred njim. Nismo pa slišali, da bi kdaj komu kaj hudega naredil.

Kradel je konje pa tudi govejo živino. Zato smo hleve vedno zaklepali. Nihče ne ve, koliko konj je stiral v Italijo, s katero smo imeli mejo na Blokah. Pri Zužku v Gornjih Retjah je konje vzel, jih zajahal in jih tiral čez Lužarjev breg. Kradel je le bogatim, ki so imeli več. Dajal pa je tistim, ki so imeli malo, ki so bili revčki. Morda se je šel že tiste čase neke vrste komunizem."

Prisluhniko še drugi Prijateljevi zgodbi: "Tisti črnorok iz okolice naše vasi mi je požrl najmanj deset let življenja. Saj veste, črnorokci so bili tisti, ki so med vojno pobijali ljudi in nato za seboj pustili sled: narisano črno roko. Takrat sem bil v vojski in vso našo brigado so iz Ptuja premaknili v Ribnico in Sodražico, prav našo četo pa k Sv. Gregorju. Naši so bili takrat v Sodražici in takrat je tisti huduč-črnorok, preoblečen v partizanskega političnega komisarja, na konju jahal skozi Sodražico. Najprej ga ni nobeden spoznal, končeno pa ga je eden izmed stražarjev. In potem se je začelo.

En teden smo ležali po vseh križiščih v okolici. Vsa brigada je noč in dan "vahtala", če se bo spet kje pojavil. En vod je stražil Lužarjev breg. Domačo hišo črnoroka smo imeli obkoljeno. Mene pa so z mitraljezom postavili prav pred njegovo hišo in mi naročili, naj ga kar počim, če ga bom zagledal. Vse skupaj pa je bilo zaman in se je spet izmuznil. To je bilo junija 1945, takrat so bile češnje zrele. Slišim pa, da zdaj pristo hodijo v domači kraj in po okolici. Zdaj mu noben ne naredi nič. Pripovedujejo pa, da ga je strah in previdno pogleduje okoli..."

JOŽE PRIMC

Še droben nasvet

Maske iz domače šrambe

Zelo hitro in na enostaven način si lahko s pomočjo živil, ki jih najdete v domači šrambi, pripravite različne maske za vašo utrjeno, občutljivo, izsušeno ali mozoljasto kožo na obrazu. S pomočjo maske iz enega kuhane in polovice surovega naribanega krompirja, ki jo pustite na obrazu 20 minut, bo vaša utrjena in stresna koža zopet prepojena z energijo. Če ste utrjeni in neprespani, zmešajte lonček običajne polnomastne smetane z jedilno žlico medu. Masko na debelo nanesite na kožo, po 20 minutah pa splaknite s čisto vodo. Za izsušeno, blede in utrjeno kožo je dobrodošla maska iz polovice pretlačenega avokada, dveh jedilnih žlic korenčkovega soka in ene žlice sladke smetane. Po 20 minutah mešanico izmijte z mlačno vodo. Proti mozoljem in razširjenim poram je zelo učinkovita nemastna skuta, zmešana s sesekljanimi zelišči. Masko, ki tudi pospešuje prekrvavljenost kože, nanesite na obraz enkrat na teden za deset minut.

in moči. Ustanovil je sadjarsko in vrtnarsko društvo Metlika in dal pobudo za ustanovitev čebelarstva društva. Leta 1923 je organiziral veliko sadno razstavo v Metliki, nato je medvojno razpadlo društvo reorganiziral in ustanovil podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva Slovenije. Leta 1929 je uprava Dravske banovine proglasila metliški sadni vrt za vzornega in kot primer vestnega oskrbovanja. Ob upokojitvi je Konrad dobil posebno priznanje od banovine, kot upokojenec pa je še naprej deloval, spodbujal zlasti učiteljstvo in napredne kmetovalce za sodobnejše načine kmetovanja. Zelo veliko je prispeval za precepljanje, uvajanje debeloplodnih sort domačega kostanja; preizkušal je nove sorte breskev in pomagal povsod tam, kjer so ga potrebovali. Umrl je 13.7.1951. Belokranjci se ga še danes s hvaležnostjo spominjajo.

Dr. FRANCE ADAMIČ

Podatki so večinoma iz družinskega arhiva gospe Ružke Barle-Ogorevc iz Ljubljane, drugo od podpisane avtorja in iz njegovega arhiva. Glej tudi zbornik 225 let Novomeške gimnazije, 1971.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Dr. Trdinovih kopisikov

■ **Popadiada** - Šmih. in Bavtovski župnik - oba brez kurbe in sploh poklicana v duh. stan. Mirnopski odmika nevestam zavratne robce, da vidi, če niso morda nosne!

■ **Vaše gnade** - Tone brbal po nosu o pogovoru, Ida po ustih in v kuhinji po vsaki jedi po mleku etc. enkrat i po papriki. Ida obžalova, da je tako bogatih roditeljev, bi bila raje oblečena po kmečko.

■ **Gosposka "dolžnost"** - Langohr kmetičam dokazuje, da f... na vse strani zato, ker njemu to že stan naklada za dolžnost, to je šega, nobel pri gospi. Pisarnica v Kandiji - kurbarnica. Petriča pošilja onda po kakem poslu proč - ali mu včasih tudi pokaže partijo. 5 f. daje, vse eno če se gnjusneje. Enkrat s Tonetom oba eno kavala.

■ **Dober za sadje** - Za sadje (jabolka, hruške, črešnje) je posebno dober kraj Rigelj pri Toplicah. Kočevci hodijo kupovat ga. Tudi v Polji raste vsako sadje. V prečin. Župi ne.

■ **Ženijo se brez ljubezni** - Ko se v Zalogu v krčmi začudim in razjezim, da se ženijo tod sploh brez ljubezni. Bedasto pogleda me pošteni Pepe in praša: I kaj bi bilo bolj prav, ko bi hodile v cerkev neveste z otroci ali breje? Dolenec ne more si misliti ljubezni brez kurbarije.

SPRAY IN NOVO MESTO

Balzam ali nočna mora?

Kdor piše po zidu, bo že vidu. (Grafit)

Novomeški grafiti so žalosten izraz možnosti, ki jih ponuja ta, lahko bi rekli, umetniška veja. Poleg tega jih niti ni kaj dosti. To je seveda v veselje tistih, ki jih morajo ali želijo čistiti.

Poraznost grafitov na nek način preseneča. Grafitiranje, če izraz razumemo čim širše, ima večdesetletno tradicijo in se torej prebudi že kar skupaj z jamskim človekom. Omeniti velja v svetovnem merilu znano dolino Dordonje, kjer še posebno izstopajo jamske slikarje kromanjonskega človeka, ki je naslednik neandertalcev. Tam najdemo več jam, med njimi tudi Font de gaume, kjer je naslikanih veliko podob mamutov, konjev, bizonov, severnih jelenov. Verjetno najbolj znana pa je - naredili so ji celo dvojnika - jama Lascaux, kjer so prebivalci pred okrog 17.000 leti na stene slikali bojda kar z brizganjem barve iz ust. Tako so nastale prave umetniške podobe nemajhnih dimenzij.

Seveda bi se lahko vprašali, kaj grafit sploh je. Ali so to tudi podobe v egiptovskih svetiščih, freske, mozaiki, morda celo tetovaža in še kaj? Odgovor bi lahko podkrepil zgodovinsko prisotnost in razvoj grafitov. Za naš trenutek pa ni neizbežno nujen. Grafiti današnje dobe zlahka prepoznamo! V sodobnem času je gotovo najbolj buril domišljijo in kazalec na roki Berlinski zid, ki je bil prava enciklopedija hladne vojne.

Grafiti so način komunikacije, bolje povedano, izpoved, ki dopušča odziv. Pišejo in rišejo jih in so jih jeznoriti pionirski, pijani mladinci, politični zatiranci in okupiranci, z dolgočasenci, zaljubljeni najstnice, razočarani štrajkarji ali celo umetniki in intelektualci. Lahko so odziv na stanje v družbi, na odnose med ljudmi, izraz stanja človeka, njegovega iskanja sebe, njegovih strahov, sreč ali polomov, morda kar samopredstavitve, dokaz lastne eksistence v družbi brez oči za človeka, konfliktnosti in tudi nezmožnosti nastopanja v drugih prostorih. So provokacija, agresija, humor, ironija, sanjar-

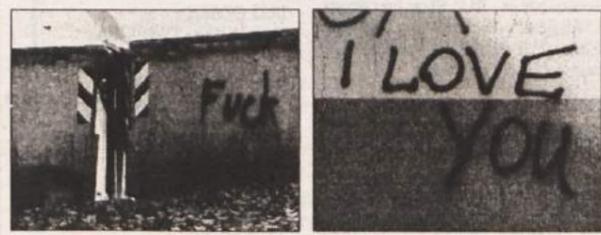
jenja, izkazana lahko kot enostavne črtne rešitve, celo zgolj tekst, ali pa bogato kolorirane ploskve in torej pravi slikarski izleti v zavetju noči in daru lune ali baterijske svetilke, po katerih zid postane kar platno, ali pa ga jutraj berete kot strip v mladosti. Nahajajo se na raznih mestih, vse od kracanja imen in še česa po šolskih klopih in stenah na WC-jih, po zidovih tovarn, kjer pošiljajo nekam tatarske direktorje, na starejših pa se morda najde še kakšen OF ali Tito v vseh izpeljankah. Ponavadi so na ne najbolj izpostavljenih mestih, na vsak način pa jih oko pešca, voznika, kapitalista ali oblastnika ugleda in zazna moč njihove sporočilnosti. Avtorji ponavadi niso razpoznavni ali pa se skrivajo za imenom brez priimka.

Novo mesto žal nima skupine, kot so ljubljanski Stripkorovi, ki so ozaljšali že kar nekaj zidov, ali pa duo Leben-Grgičević, ki je z murali popestril nekaj požarnih zidov v Ljubljani, in, če verjamete ali ne, to celo v sodelovanju z Oddelkom za urbanizem in okolje MO Ljubljana. Tudi zato pri nas ni tega povsem logičnega in legitimnega izraza urbanosti, mestnega življenja v našem okolju. Vse skupaj ostaja na ravni nacionalizmov, vulgarnosti, "občudovanj" že nekoliko pozabljenejše punka ter marihuane in nacistoidnih izbruhov. To grozo nekje na avtobusni postaji nekoliko omili poetičnost deklet in barvitost na sicer groznem Novem trgu.

Grafiti v takšni ali drugačni obliki seveda ne spadajo na kakršnokoli mesto. Odnosu do okolja bi morali verjetno reči "grafitarska etika", ki je neredko primanjkuje. Tako da se razne obscenosti, vulgarizmi in grdote znajdejo na nepravilnih mestih, na arhitekturi, ki jih sploh ne potrebuje.

Grafitarji so lahko balzam za mesto ali pa prava nočna mora. Lahko jih podpiramo ali zatiramo. Zagotovo pa bodo vsem konfliktom navkljub in prav zaradi njih vedno nekje na očeh.

TOMAŽ LEVIČAR

Pod Cvingerjem zlato tele

Nad Meniško vasjo utrjeno halštatsko gradišče

MENIŠKA VAS - Meniška vas, ki se razprostira pod pobočji nizkega in podolgovatega Cvingerja, je postala znana z mnogimi arheološkimi odkritji, katerih najdbe si je mogoče ogledati v arheoloških muzejih v Ljubljani in na Dunaju. Iz zgodovinskih virov je razvidno, da je bilo na Cvingerju v halštatski dobi utrjeno staroselsko gradišče. Vas je dobila ime po nekdanjem cistercijanskem samostanu malo nad vasjo, ki ga viri omenjajo iz leta 1256, kasneje pa je bil porušen.

Nad Meniško vasjo stoji cerkev Sv. Antona Puščavnika, ki je danes priljubljena izletniška točka. Sloves o vasi sega stoletja nazaj, ko je bil Sv. Anton Puščavnik čaščen svetnik in priprošnjik. Ob žegnanju 17. januarja so se k njemu zatekali mnogi romarji. Stari ljudje vedo povedati, da jim je pomagal pri boleznih živine, prav tako pa tudi dekletom, ki so se z glavo dotaknile stare lipe, dobiti ženina. Da so bile uslišane številne

prošnje, so ljudje darovali svetniku obilo mesnih in drugih dobrot, ki so jih na licitaciji prodali, denar pa namenili za vzdrževanje cerkve.

Pred prvo svetovno vojno je Cvinger raziskovala vojvodinja Mecklenburška, med vojnoma pa Hrast. Šele leta 1946 je začel Narodni muzej iz Ljubljane strokovno raziskovati ilirske gomile. Okrog leta 1985 so bili na Cvingerju na delu arheologi s študenti, a so zaradi pomanjkanja denarja raziskave opustili. Tako niso našli zlatega teleta in zlata, ki se skriva globoko pod Cvingerjem. Vsaj tako pripovedujejo najstarejši vaščani, ki so se še nedolgo tega ukvarjali s furmanstvom. Bili so dobri tešaci in gozdni delavci. Pred drugo svetovno vojno so ženske še prale v Radešci, v kateri se je poleti hladilo polno kopalcev. Električno so vaščani dobili v letih 1937 in 1938. Čar starožitnosti pa so Meniški vasi dajale s slamo krite hiše.

TONE VIRANT

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 11. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.00 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.55 VIDEORING
10.25 TEDENSKI IZBOR
HOGANOVA DRUŠČINA, amer. naniz., 8/26
10.50 STEKLENA MENAŽERIJA, amer. film
12.35 DIVJA AVSTRALIJA, poljudnozn. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
14.45 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
15.10 CADFAEL, ponov.
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
SPREHODI V NARAVO
17.25 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGODIVŠČINE, fran. serija, 21/26
18.00 PO SLOVENIJI
18.35 KOLO SREČE, tv igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.05 FORUM
21.15 FRASIER, amer. naniz., 14/24
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 OMIZJE

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.45 Tedenski izbor: Izobraževalna oddaja; 14.15 Koncert simfonikov RTVS; 15.00 Grace na udaru, amer. naniz., 2/25; 15.25 Šport; 17.10 Pacific drive, 41. del - 17.40 Tri krone, šved. nadalj.; 18.30 Očividec, angl. dok. serija, 3/11 - 19.00 Računalništvo - 19.30 Pacific drive, 42. del - 20.00 Svenoova skrivnost, nem. film - 21.35 Zapik - 22.00 Jazz

KANAL A

10.20 Risana serija - 10.45 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.15 Ta čudna znanost - 11.40 Korak za korakom (ponov.) - 12.05 Oprah show (ponov.) - 13.20 'alo, 'alo (ponov.) - 15.10 Danniejeve zvezde - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.30 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Elen (naniz.) - 20.30 Omakeževana nedolžnost (film) - 22.05 Remington Steele (naniz.) - 23.00 Avtovizija - 23.30 Vojak naj bo (naniz.) - 0.25 Danniejeve zvezde

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.30 Krivda (serija, 28/80) - 13.15 Santa Barbara (serija) - 14.15 Skrita kamera - 14.40 Izobraževalni program - 17.40 Poročila - 17.50 Obalna straža (serija) - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvška spominška knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Izobraževalna oddaja - 20.45 Ekran brez okvirja - 21.50 Reševalci (dok. oddaja) - 22.40 Opazovalnica - 23.05 Seinfeld (hum. serija) - 1.05 Filmska noč: Umor po naročilu

HTV 2

14.00 Tv koledar - 14.10 G - men (nem. film) - 15.40 Potovanja (dok. oddaja) - 16.35 Dvorec Hohenstein (serija) - 17.30 Telo in duša (serija) - 17.55 Risanka - 18.05 Hugo (tv igrice) - 18.30 Hollywoodski ustvarjalci akcije (serija, 10/20) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.30 Dosje X (serija) - 21.20 Francoska revolucija (franc. film)

PETEK, 12. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.15 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
10.10 VIDEORING
10.40 TEDENSKI IZBOR
TRI KRONE, šved. nadalj., 3/13
SVENOVA SKRIVNOST, nem. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE
13.35 OMIZJE
15.05 KONCERT ŠTUDENTOV, 2. oddaja
15.35 MED NEBOM IN ZEMLJO, ponov.
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ČEBELICA MAJA, 9/24
17.35 PRAVLJICA O CARJU SALTANU, 6/6
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 NAGRADA EVROPE
21.40 MARS: RDEČI PLANET, amer. dok. oddaja
22.35 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.15 MURPHY BROWN, amer. naniz., 19/25
23.40 50 ČEVLJEV ŽENSKA, amer. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.20 Tedenski izbor: Mostovi; 11.50 Slovenski utrinki; 12.50 Jazz; 14.15 Zapik; 14.45 Forum - 14.55 Zgodbe iz školjke - 15.25 Bivši, angl. film - 16.50 Frasier, amer. naniz., 14/24 - 17.15 Pacific drive, 42. del - 17.45

Saga o McGregorjevih, avstral. naniz., 24/26 - 18.35 Kraljičin nos, angl. nadalj., 1/6 - 19.30 Pacific drive, 43. del - 20.00 Krokodili, ital.-franc. film - 21.40 Koncert Big Banda

KANAL A

10.20 Risana serija - 10.45 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.15 Ta čudna znanost (naniz.) - 11.40 Korak za korakom (naniz.) - 12.05 Oprah show (ponov.) - 13.20 Charles je glavni (ponov.) - 13.50 Remington Steele (ponov.) - 15.05 Karma (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Očka major (naniz.) - 20.25 Smith in Jones (naniz.) - 21.00 Opolzke besede v mraku (film) - 22.30 Veliki slepar (film) - 0.20 Ulica ljubezni (naniz.) - 0.50 Karma

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.30 Krivda (serija, 29/80) - 13.15 Santa Barbara (serija) - 14.40 Izobraževalni program - 17.50 Zvezdne steze - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvška spominška knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dok. oddaja - 20.50 Lepa naša (show program) - 22.20 Opazovalnica - 22.40 Potovanja (dok. oddaja) - 23.30 Resnični Divji zahod - 0.25 Poročila

HTV 2

13.50 Tv koledar - 14.00 Seinfeld (hum. serija) - 14.20 Sneguljčica (film) - 15.50 Hiše v cvetju (serija) - 16.35 Dvorec Hohenstein (serija) - 17.30 Telo in duša (serija, 11/160) - 17.55 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Hollywoodski ustvarjalci akcije (dok. serija, 11/20) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.20 Madson (serija) - 21.15 Popolni tuji (serija, 14/24) - 21.45 Pogum in pravica (amer. film) - 23.20 Detektiv (hum. serija, 5/12) - 23.50 Reši me (amer. film)

SOBOTA, 13. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.05 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.00 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
9.15 TABORNIKI IN SKAVTI
9.30 SPREHODI V NARAVO
9.45 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.15 NAŠA PESEM 97
10.45 TEDENSKI IZBOR
SAGA O MCGREGORJEVIH, avstral. naniz., 24/26
11.35 HUGO, tv igrice
12.05 TEDNIK
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 STRELA Z JASNEGA, nem. naniz., 18/28
15.10 NOSOROG OTTO, dan. film
17.00 OBZORNIK
17.10 PORTOROŽ: SREČANJE PREDSEDNIKOV VLAD DRŽAV CEFTJE
18.00 4 x 4
18.25 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.00 CORRINA, CORRINA, amer. film
21.45 ZA TV KAMERO
22.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
22.10 UTRIP
22.40 PORTOROŽ, prenos
23.05 RUNWAY ONE, angl. nadalj., 2/4

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 12.00 Krokodili, ital.-franc. film - 13.35 Pomp - 14.35 Pacific drive, avstral. nadalj., 43. del - 15.00 Gimnastika - 19.30 Pacific drive, avst. nadalj., 44. del - 20.00 Poletni festival Lent - 21.10 National geographic, amer. dok. oddaja - 22.00 Zlata šestdeseta slovenske popevke - 23.00 V vrtincu - 23.30 Sobotna noč

KANAL A

10.00 Kaličopko - 11.00 Risana serija - 11.25 Kapitan Planet - 11.50 Najstniki proti vesoljcem (naniz.) - 12.15 Marco Polo (ponov. film) - 14.05 Vitez za volanom - 14.55 Daktari (naniz.) - 16.00 Alf - 16.30 Muppet show - 17.00 Aladin: Račje zgodbe - 17.50 Miza za pet (nadalj.) - 18.40 Atlantis - 19.25 Dva neumna psa (risana serija) - 20.00 Brinkov posel (film) - 21.50 Roka pravice (naniz.) - 22.40 Steelova pravica (film) - 0.15 Ulica ljubezni - 0.45 Fantazije (erotični film)

HTV 1

9.25 Tv koledar - 9.35 Poročila - 9.40 Program za otroke - 12.00 Poročila - 12.25 Skrita kamera - 12.50 Tudi to je življenje (serija, 11/19) - 13.40 Izzivalci (kan. film) - 15.15 Risanka - 15.35 Otroški film - 16.35 To je Amerika (dok. serija, 11/12) - 17.05 Neskončnost sveta (potopisna serija) - 17.35 Poročila - 17.40 Živa resnica - 18.15 Masada (serija) - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvška spominška knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Festival: Krapina 97 - 22.20 Opazovalnica - 22.40 Svet zabave - 23.10 Nočni program

HTV 2

12.30 Tv koledar - 12.40 Obalna straža - 15.40 Telo in duša - 17.30 Madson (serija) - 18.20 Dok. film - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Biti ali ne biti (amer. film) - 22.00 Hišice v cvetju (serija) - 23.15 Vidikon

NEDELJA, 14. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.50 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.55 OZARE
9.00 OTROŠKI PROGRAM
ČEBELICA MAJA, risana naniz.
9.25 MED VETROM IN VODO, nizoz. nadalj., 5/8
9.40 KONCERT ZA MLADE
10.35 DIVJA AVSTRALIJA, serija, 2/12
11.00 50-LETNICA PRIKLJUČITVE PRIMORSKE K SLOVENIJI
12.10 OBZORJE DUHA
12.40 4 x 4
13.00 POROČILA
13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
13.55 NAGRADA EVROPE
15.25 SINGS OF LIFE, amer. film
17.00 OBZORNIK
17.10 ZMENKI, amer. naniz., 2/16
17.35 PO DOMAČE
18.30 DOKUMENTARNA ODDAJA
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 ZOOM
21.10 INTERVJU
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.35 OBRAZI, amer. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 10.30 V vrtincu - 11.00 Zlata šestdeseta slovenske popevke - 12.00 Pacific drive, 44. del - 12.25 Motociklizem za VN Španije - 15.00 Dlan v dlani - 17.55 Košarka - 19.20 Pacific drive, avstral. nadalj., 45. del - 20.00 Jakovo otroštvo, angl. nadalj., 8/8 - 20.55 Alpe Jadrana - 21.25 Prelomni trenutki zgodovine, amer. dok. oddaja - 21.50 Šport - 22.35 Komorni orkester Mendelssohn Strings, 1. oddaja

KANAL A

10.00 Kaličopko - 11.00 Risana serija - 11.25 Kapitan planet (risana serija) - 11.50 Super samuraj (naniz.) - 12.15 Mantis (film) - 13.45 Atlantis (ponov.) - 14.35 Miza za pet (ponov.) - 15.30 Dva neumna psa - 16.00 Alf (naniz.) - 16.30 Muppet show - 17.00 Boogiedjeva nevesta (mlad. film) - 17.50 Lovca na krokodile - 18.40 Kung Fu (naniz.) - 19.30 Sam svoj mojster (naniz.) - 20.00 Lepotica in Denise (film) - 21.40 Odklop - 22.15 Vojak po ciklonu (film)

PONEDELJEK, 15. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.45 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 VIDEORING
10.00 TEDENSKI PROGRAM
ZMENKI, amer. naniz., 2/16
10.25 OBRAZI, amer. film
12.30 UTRIP
12.45 ZRCALO TEDNA
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.35 ZOOM
14.35 LJUDJE IN ZEMLJA
15.05 VEČERNI GOST
15.55 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.30 POUKA JE KONEC, niz. nadalj., 3/13
17.45 MEJNIKI, nem. dok. serija, 16/50
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 LINGO, tv igrice
19.10 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 x 3
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TV KONFERENCA
21.00 TURISTIČNA ODDAJA
21.20 OSMI DAN
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.50 HUDSONOVA ULICA, amer. naniz., 11/21
23.15 NASVIDENJE ŽELEZNIČARJI, fin. film

NAGRADI V SLOVENSKE KONJICE IN DRAGATUŠ

Žreb je izmed reševalcev 18. nagradne križanke izbral Lučko Mestnik iz Slovenskih Konjic in Kristino Puhek iz Dragatuša. Mestnikovi je pripadla denarna nagrada, Puhekova pa bo za nagrado prejela knjigo. Obema nagradjenkama čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 22. septembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 20". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vzhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 18. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 18. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: OKTAVAN, PRIMERA, PRORAČUN, LES, RABA, PORAZ, VIJAK, OKIT, KOL, SRT, BOLIVAR, TAM, EMISIJA, ASIGNAT, NAV, VEKAČ, VDAJA, AKAD, EKLAN.

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.00 Na potep po spominu - 13.00 Tedenski izbor: Izobraževalna oddaja; 13.20 Šport; 14.05 Naša pesem; 14.35 Mesec, mars in onkraj, amer. dok. oddaja; 15.35 Obzorje duha; 15.55 Komorni orkester; 16.50 Jakovo otroštvo, angl. nadalj., 8/8 - 17.40 Pacific drive, 45. del - 18.05 Lovejoy, ang. naniz., 1/13 - 19.00 Recept za zdravo življenje - 19.30 Simpsonovi, amer. naniz., 82/92 - 20.00 Banan ni, angl. nadalj., 1/10 - 21.00 Kri na snegu, amer. dok. serija, 3/10 - 21.55 Popmp - 22.55 Brane Ronček izza odra

KANAL A

10.20 Risana serija - 10.45 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.15 Ta čudna znanost (naniz.) - 11.40 Korak za korakom (ponov.) - 12.05 Oprah show (ponov.) - 13.20 Alf (ponov.) - 13.50 Kung Fu (ponov.) - 15.10 Danniejeve zvezde (ponov.) - 16.10 Rajska obala (nadalj.) - 16.35 Drzni in lepi (nadalj.) - 17.00 Oprah show (ponov.) - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Strahilo in gospa King (naniz.) - 21.20 Odklop - 21.55 Nenavadna doživljaja - 22.40 'alo, 'alo (naniz.) - 23.15 Vročica noči (naniz.) - 0.05 Bergerac (naniz.) - 0.55 Jezero pri Podpeči (dok. oddaja)

TOREK, 16. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.40 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.05 VIDEORING
9.35 TEDENSKI IZBOR
LOVEJOY, angl. naniz., 1/13
10.25 BRUBAKER, amer. film
12.30 DOKUMENTARNA ODDAJA
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
13.55 TEDENSKI IZBOR
PO DOMAČE
14.50 TV KONFERENCA
15.40 TURISTIČNA ODDAJA
15.55 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.25 MED VETROM IN VODO, nizoz. naniz., 6/8
17.40 ZLATI PRAH
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 GORE IN LJUDJE
21.00 STUDIO CITY
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 KIR ROYAL, nem. naniz., 3/6
23.45 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.35 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.35 Dlan v dlani; 13.05 Recept za zdravo življenje; 13.35 Murphy Brown, amer. naniz., 19/25; 14.00 Osmi dan; 14.30 Kri na snegu, amer. dok. serija, 3/10; 15.20 Alpe Jadrana; 15.50 Banan ni, angl. nadalj., 1/10; 16.40 Simpsonovi, amer. naniz., 82/92 - 17.05 Havajski detektiv, amer. naniz., 13/25 - 18.00 Dober večer - 18.30 Pacific drive, 46. del - 18.55 Laško: 1. krog evropskega pokala v košarki - 20.40 Maribor: Nogomet za pokal UEFA - 22.35 Faust, češ. film

KANAL A

10.20 Risana serija - 10.45 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.15 Ta čudna znanost (naniz.) - 11.40 Korak za korakom (ponov.) - 12.05 Oprah show (ponov.) - 13.20 'alo, 'alo (ponov.) - 13.50 Osumljeni (ponov.) - 15.10 Atlantis (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show (ponov.) - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Družinske zadeve (naniz.) - 20.30 Strahilo in gospa King (naniz.) - 21.20 Odklop - 21.55 Nenavadna doživljaja - 22.40 'alo, 'alo (naniz.) - 23.15 Vročica noči (naniz.) - 0.05 Bergerac (naniz.) - 0.55 Jezero pri Podpeči (dok. oddaja)

SREDA, 17. IX.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
11.15 VIDEORING
11.45 TEDENSKI IZBOR
HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 13/25
12.30 PRELONNI TRENTUKI ZGODOVINE, amer. dok. serija, 5/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.30 TEDENSKI IZBOR
POLETNI FESTIVAL LENT
15.05 SLONICA ECHO, angl. poljudnoznan. serija, 2/2
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ERAZEM IN POTEPUH, nadalj., 4/5

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Marjani Pečjak iz Žužemberka. Nagradjenki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

- (3) Pivo - JOŽE BURNIK S PRIJATELJI
- (1) Kjer ljubice spijo, so kratke noči - ANS. ROSA
- (5) Ne joči dekle - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- (2) Ne pozabi - ANS. LABIRINT
- (4) Pod Gorjanci smo doma - MLADI DOLENJCI
- (8) Ljudje, ljubite se med seboj - SALOŠKI FANTJE
- (6) Laboda - ANS. LABOD
- (-) Spet konjičke so napregli (venček) - ANS. LOJZETA SLAKA
- (7) Fantje muzikantje - ANS. IVANA PUGLJA
- (9) Dolenjski cviček - ANS. AKORD

Predlog za prihodnji teden: Srečni dan - ANS. KORENINE

KUPON ŠT. 36

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 20

DOLENJSKI LIST	IME VEČ POGORJI NA APENINSKEM POLOTOKU	VEČANJE ZARADI NARAVNEGA RAZVOJA	GOSTA BOMBAŽNA TKANINA ZA BLAZINE	NEKDANJI BOLGARSKI PREMIER (GEORGIJ)	STARO-RINSKI SREBRNIK	VELIKA AFRIŠKA PTICA	DALMATINSKO ŽENSKO IME
GR. MIT DIONIZOVA ŽENA (INTI)							
SVETIŠČE BOGOV							
SANITETNI MATERIAL							
AVTOR: JOŽE UDIR	NAMEČJI MORSKI SESALEC	IME MLAD. PISATELJICE PEROCULJEVE	TIPALKA PRI ŽUŽELKAH				INDUSTRIJA KULTURNO SREDIŠČE SIBIRIJE
SKUPINA ZAH. EVR. PLEMEN (UMNK PRED GERMANI)							Z MERIJE NJEM. DOLG ČENA VŠIŠNA KAKE TOČKE
REDKEJŠE ŽENSKO IME							
PROPADU MARIBORSKI INDUSTRI. GIGANT							
DOLENJSKI LIST	NAGON	PRIPOVEDNA PESNITEV					
DOLENJSKI LIST		IME PEVKE PRODNIKOVE					
RODILNIK (DRUGI SKLON)							
MANUŠI KOS POHŠTVA							
GOSTINSKU DELAVEC							

UGANKARSKO REKLAMNI LIST

ŠPICA

je Špica

068/323-706

Šolski center
Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto
razpisuje delovno mesto

1. učitelja praktičnega pouka,
gradbeni tehnik s predhodnim poklicem tesar

Prosto delovno mesto razpisujemo za določen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v osmih dneh po preteku roka za prijavo.

ZAHVALA

Življenje je kratko, spomini so večni.

Prezgodaj, v 61. letu, si nas zapustil, dragi mož, oče, dedek, brat in stric

ALOJZ GORJANC

iz Tolstega Vrha

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem in vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto za trud in nego v času bolezni, g. župniku za opravljen obred, govornici za poslovilne besede, pevcem za zapete pesmi ter Čebelarstvu društvu Šentjernej. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

IMP PROMONT-ELEKTRO
ŠEGOVA 116
8000 NOVO MESTO
Zaposlimo več KV elektro-
monterjev s področja
Dolenjske in Bele krajine.
Informacije na tel. 068/
322-327 ali mobilni 0609/
649-137.

V SPOMIN

Pet let mineva, odkar je odšel v pravičnejši svet moj ljubljeni mož

MATIJA

Hvala sosedom in vsem, ki se ga s prijaznostjo spominjate. Posebej hvala tudi nečakinji Marinki, ki skrbi, da na njegovem grobu gori svečka in diši cvetje.

Žalostna žena Marija
Radeče, september 1997

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, ata, tast, brat in stric

ANTON ZUPET

iz Slepška 20 pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom za izraženo sožalje, podarjene sveče in cvetje. Zahvala osebj ZP Mokronog, PGD Beli Grič in vsem ostalim gasilcem, pevcem iz Mokronoga, g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala g. Mavru in Zupančiču za poslovilne besede in kolektivu Kovinoplastike Puščava. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Mimi, sin Miran in hčerka Mojca z družinoma, sestra Vera ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 43. letu nepričakovano zapustil dragi

ALOJZ SAJE

Dol. Karteljevo 10

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pomoč v težkih trenutkih, za vsa izrečena sožalja ter podarjeno cvetje in sveče. Posebna hvala govorniku in vsem, ki ste pokojnega pospremili na zadnji poti. Pogrešali ga bomo.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 64. letu starosti zapustila naša draga žena, mama in sestra

MARIJA ZUPAN

roj. Berlogar
iz Gor. Podboršta 7

Z globoko žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in za vso pomoč, ki ste nam jo nudili v težkih trenutkih. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter vsem, ki ste pokojnico spremili na zadnji poti. Še enkrat hvala!

Žalujoci: mož Polde, sin Dušan, hčerka Poldka z družino, brat Milan z družino ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družni nas. So vezi močnejše, brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas. (Mila Kacič)

9. septembra je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš

ZDENKO JORDAN

Podturn 78 a,
Dolenjske Toplice

Hvala vsem, ki se z lepimi spomini nanj ustavite ob njegovem grobu in mu prinašate sveče in cvetje.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu nas je prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, babica in sestra

MARIJA VRČEK

roj. Bregar
Grmovlje 26, Škocjan

Zahvaljujemo se sorodnikom, vasčanom, prijateljem, znancem in vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Hvala za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter darovane svete maše. Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, govornici za poslovilne besede in vsem, ki ste pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala vsem!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Življenje celo si garal, za svoje, znanke vse bi dal. Sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

V 49. letu nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric in nečak

JANEZ SLAK

iz Dol. Podboršta
pri Mirni Peči

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem za vsak storjeni korak in prevoženi kilometer, ki je bil namenjen lajšanju bolečin v času njegove bolezni. Prav lepa hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, darovali pokojnemu cvetje, sveče, sv. maše in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala zdravstvenemu osebju, njegovim nekdanjim sošolcem, Govedorejskemu društvu Mirna Peč, kolektivu Beti iz Mirne Peči, duhovnikoma za lep obred, govorniku ter pevskemu zboru iz Mirne Peči.

Žalujoci: žena Anica, sin Janez, hčerka Silva, mama, brat Martin, sestre Marinka, Lojzka, Anica in Jožica z družinami

ZAHVALA

v 69. letu starosti nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož, dobri oče in stari ata

ANTON PEČAVAR

iz Kota pri Semiču 82

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih in žalostnih trenutkih. Posebno zahvalo želimo izreči dobrim sosedom, članom GD Kot-Brezje, govornikom, cerkvenim pevcem in gospodu kaplanu, ki so pomagali pospremiti pokojnega v njegov poslednji dom. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V SPOMIN

S cvetjem ti grob krasimo v trajno ljubezen in spomin, cvetje s solzami svežimo, a v srcu je polno bolečin.

12. septembra minevata dve žalostni leti, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil ljubi mož, ati, stari ata in tast

EDI VOGLAR

iz Krškega

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu, mu prižigate svečke in prinašate cvetje, pristrčna hvala!

Vsi njegovi

OPHEL ASCONO 1.3 S, letnik 12/83, registriran do konca decembra 1997, ugodno prodam. ☎ (068)57-491. 8343

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za bele piščance ter prodamo kombajn Deutz Fahr M 770, z obema adapterjema. ☎ (0608)89-038. 8933

FRIZERSTVO MARIJA iz Vavte vasi obveščata stranke, da bodo brezplačni pregledi lasišča 16. septembra popoldan. 9045

preklici

ANA KOCJAN, Klenovik 6, prepovedujem vožnjo po moji parceli v Zburah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. 8969

MAJDA STERMEC, Vavpča vas 5, prepovedujem vožnjo po moji parceli št. 1304/2, Viktorju Novaku, Vavpča vas 11, Dobrič. 9000

OPOZARJAM DOTIČNE, ki širijo nesramne laži in ogovarjajo, da jih bom sodno preganjal. Boris. 9061

AVTOPREVOZNIŠTVO Andrej Divjak, s.p., Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica, obveščam, da zapiram dejavnost, registrirano pod Avtoprevozištvom Andrej Divjak, s.p., Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica na Krki, in sicer s 30.9.1997. 9132

pohišstvo

KOTNO sedežno garnituro, raztegljivo v dvojno ležišče, ugodno prodam. ☎ (0608)77-479. 8908

DVE ENAKI otroški posteljici z jogiji in več kosov rabljenega pohišva prodam. ☎ (0608)64-096. 8921

OTROŠKO POSTELJICO in voziček s košaro, oboje dobro ohranjeno, prodaj po polovinski ceni mama zdravica. ☎ (068)69-313. 8930

ODLIČNO OHRANJEN kavč in 2 fotelja prodam. ☎ (068)322-902. 8941

RAZNO POHIŠTVO in drugo zaradi selitve prodam. ☎ (068)321-691. 8949

POSTELJICO z jogijem ter odcjico prodam. Marjetka Klemenčič, ☎ (068) 42-490, popoldan. 8973

ZIBELKO z jogijem v rjavi barvi prodam. ☎ (068)85-660. 9070

posest

STARO HIŠO na Mirni, Podlog 11, z zemljiščem, 2400 m², prodam za 20.000 DEM. Ogleđ v soboto in nedeljo. ☎ (061)58-28-79. 8909

OPUŠČENO KMETIJO na dostopni razgledni legi, do 10 km od avtoceste Ljubljana - Zagreb, kupim. ☎ (061)1311-107, Laznik, služba, od 8. do 15. ure.

V NOVO MESTU prodam parcelo, 1000 m², za 15.000 DEM. ☎ (068)22-924. 8927

V NEPOSREDNI BLIŽINI Metlike na atraktivni lokaciji ob glavni cesti zelo ugodno prodam starejšo hišo, primerno tudi za dejavnost. ☎ (068)58-280 ali 60-539. 8931

VINOGRAD na Vinjem vrhu, 12 a, na žici, prodam. Možna gradnja. Marjan Mesojedec, Drama 27, Šentjernejske. 8945

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom v Krmelju prodamo. ☎ (0608)84-057, dopoldan, (0608)84-018, popoldan. 8987

Klub za konjski šport Šentjernejske oddaja v najem najboljšemu ponudniku gostinski lokal na hipodromu v Šentjernejski. Ponudbe pošljite na naslov: Klub za konjski šport Šentjernejske, p.p., 8310 Šentjernejske, do 25.9.1997. Informacije na telefon (068) 81-135

V NAJEM oddam gostinski lokal blizu Novega mesta. ☎ (068)21-043.

NJIVO, 30 a, ob asfaltni cesti, prodam, oddam pa prijaznega psa, mešanca med ovcarjem. ☎ (0608)78-368. 8997

GRADBENO PARCELO, 762 m², vodovod, telefon, elektrika, asfalt ob parceli, prodam. ☎ (068)73-219. 9025

DVE PARCELI vinograda z zidanico po 6 a, grozdje in vino šmarnice ter hladilnik Bira Gorenje, 115 x 50 x 52, prodam. ☎ (068)79-692. 9028

ŠMARJETA, v lepem, urejenem naselju prodam nedograjeno, delno vseljivo hišo (asfalt, telefon). ☎ (061)817-204 ali (068)73-334. 9125

STARO STAVBO, lahko tudi ruševino, z nekaj zemlji, na Dolenjskem, ob cesti, kupim. ☎ (068)323-824. 9126

prodam

PREŠO ZA GROZDJE prodam za 33.000 SIT. ☎ (068)25-577. 8895

KVALITETEN CVIČEK prodam. ☎ (068)24-456. 8896

RDEČE VINO prodamo po 120 SIT/l. ☎ (0608)79-809. 8898

KAKOVOSTNO belo vino rizižing, pinot in rdeče vino prodam. ☎ (068)26-891. 8899

DALJINSKI TELEFON, dometa do 30 km, pralni stroj in dvojni plinski kuhinjski prodam. ☎ (068)25-662. 8902

SENO prve in druge košnje, balirano in razsutu, možna dostava, ter jelševa drva prodam. ☎ (061)781-425. 8904

VINO ŠMARNICO in krompir za ozimnico prodam. ☎ (068)85-839. 8906

GROZDJE, belo, na rastilu, in belo vino prodam. ☎ (068)52-603. 8911

HRASTOV SOD, 500- ali 600-litrski, odlični, prodam. ☎ (068)323-290. 8912

VINO CVIČEK in belo, brez samorodnice ter 3 kom. rabljenih vrat in 2 kom. oken prodam. ☎ (068)76-373. 8913

BATNI KOMPRESOR Omega Air, 300 litrov, pretok 650 l/min, nerabljen, prodam za 300 DEM. ☎ (068)326-157. 9063

EKSCENTRIČNE strojne škarje za pločevino, 2 m x 3 mm, in ekscentrično stiskalnico (Stanco), 45 t, oboje zelo ohranjeno, prodamo. Kop Longar, d.o.o., ☎ (068)83-147. 8915

SOBNI invalidski voziček (tudi za na asfalt) ugodno prodam. ☎ (068)44-553. 8919

VINO, namizno belo, po 300 SIT in silivsko po 800 SIT prodam. ☎ (068)60-460. 8922

ZBIRALCI STARIN! Prodajam glavno šivalnega stroja Singer, star cca 100 let. ☎ (068)68-644. 8924

MALO RABLJEN sod, 1100-litrski, vino, belo in rdeče ter žganje prodam. ☎ (068)25-550. 8928

GROZDJE žametne črnine in frankinje ter 2 hrastovi novi preši za grozdje prodam. ☎ (068)68-203. 8934

CVIČEK in koruzo v zrnu prodam. ☎ (068)87-611. 8935

GROZDJE šmarnice prodam. ☎ (068)73-228. 8936

GROZDJE šentlovrenko prodam. ☎ (068)59-082. 8937

5 CM hrastove plohe, zapravljičevka in silažno koruzo prodam. ☎ (068)30-156. 8939

ZA IMV KOMBI, letnik 1986, poceni prodam kompletni motor z menjalnikom, vsa stekla, leva in desna vrata, sedeže in streho. ☎ (0608)42-171, popoldan. 8940

100LITRSKO prešo za grozdje, novo, prodam za 50.000 SIT. ☎ (061)310-871. 8943

KVALITETNO VINO cviček in koruzo, naravno sušeno, prodam. ☎ (0608) 59-435, popoldan. 8944

200 LITROV namiznega belega vina in potopni hladilnik za mleko prodam. ☎ (068)45-446. 8947

HRASTOVO KAD, 1200-litrsko, novo, prodam. ☎ (068)40-135. 8948

NA RASTILU prodam mešano grozdje šmarnico in drugo prodam ali menjam za telička ali koruzo. ☎ (068)73-443. 8951

PLANIRNO DESKO, vrtljivo, in elektromotor, 7,5 W, prodam. Ivan Pisek, Orehovec 53, Kostanjevica, ☎ (0608)87-649. 8952

TRIFAZNI ELEKTROMOTOR, hladilnik in kompresor prodam. ☎ (068)79-763 ali (0609)621-512. 8953

BELO GROZDJE prodam. ☎ (068) 67-295. 8955

GROZDJE ŠMARNICE ugodno prodam. ☎ (0609)638-836, zjutraj in zvečer. 8959

VINO CVIČEK in grozdje žametne črnine in frankinje prodam. ☎ (068)42-598. 8962

OVES in žitni kombajn z grebenom 3 m prodam, Karol Miklavčič, Gor. Brezovica 20, Šentjernejske. 8967

STREŠNO KRITINO Strešnik, za cca 180 m², s krajniki in slemenjaki, ugodno prodam. ☎ (068)58-034, dopoldan, 59-555, popoldan. 8971

AGREGAT TOMOS, 600 W, in 250-litrski sod za vino, hrastov, prodam. ☎ (068)85-767. 8975

AVTOPRALNICO Jeklo Ruše ugodno prodamo. Avtomoto, d.o.o., Zvitrova 1, Novo mesto, ☎ (068)322-159. 8976

1100-LITRSKI hrastov sod za 15.000 SIT in stiskalnico za grozdje za 27.000 SIT prodam. ☎ (068)67-367, zvečer. 8980

APARAT za avtogeno varjenje, rezanje, prodam. ☎ (068)44-878. 8984

4 HRASTOVE SODE, 2 po 300 litrov, 1 za 200 litrov in 1 za 60 litrov, prodam. ☎ (068)57-502. 8987

LIČKALNIK, drva, frezo D, 14 KM, s priključki, prodam. ☎ (068)65-434. 8991

MEŠANO rdeče vino po 150 SIT prodam. ☎ (0608)69-528 ali (0608)64-365, zvečer. 8992

2000 KG koruze v zrnu prodam. ☎ (068)73-634. 9002

TRGATEV ŠMARNICE na Ljubnu prodam. ☎ (068)79-605, po 20. uri. 9004

KORUZO za siliranje, 0,5 ha, ter cepljeno grozdje, belo in žametno črmino, prodam. ☎ (068)47-645. 9006

GROZDJE šmarnice in vino prodam. Staniša, Vinja vas 34 A, ☎ (068)89-717. 9014

DIATONIČNO harmoniko, staro 6 mesecev, duri C,F,Bc, prodam. ☎ (068) 44-417. 9016

15 m³ DRV prodam. ☎ (068)78-526. 9021

17 m³ BUKOVH DRV prodam. ☎ (068)324-579. 9023

ZABOJČKE za krompir in jabolka prodam po 350 SIT ter košare in žganje prodam. ☎ (068)89-095. 9026

SODA, 60- in 100- litrska, ter dvodelno RF pomivalno korito ugodno prodam. ☎ (068)22-384. 9027

SODE, 100 do 300 litrske, prodam. ☎ (068)23-551. 9032

CEPLJENO belo grozdje in krompir sante prodam. ☎ (068)52-131. 9035

TRGATEV na Stražnjem Vrhu prodam. ☎ (068)52-433. 9037

OPAŽ, 690 SIT z dostavo, smrekov, suh, prve klase, in talnega po 1.150 SIT prodam. ☎ (063)451-082, Andrej. 9039

RABLJENO vinko sosode (sode in kadi) prodam. ☎ (068)81-492. 9041

SINTHEZYER YAMAHA PSR 210, 5 oktav, 100 zvokov, ritmi, ohranjen, ugodno prodam. ☎ (0608)87-716. 9044

RDEČE in belo grozdje ugodno prodam. ☎ (068)41-074. 9048

VINO ŠMARNICO po 90 SIT in grozdje šmarnice po 25 SIT prodam. ☎ (068)75-550. 9051

KRITINO SALONIT, novo, 8-valno, in slemenjake ugodno prodam. ☎ (068) 52-909. 9053

GROZDJE, rumeno šmarnico in strehne letve, 5 x 3 cm, prodam. ☎ (068)84-272 ali 25-254, po 19. uri. 9057

OBDELAN LES za ostrejšje, enovalno betonsko kritino in našaganca drva, suha, prodam. ☎ (068)73-104. 9058

JEDILNI KROMPIR sante prodam. ☎ (068)42-956. 9059

STISKALNICO ZA GROZDJE Gorenje Muta in mizarski stroj s tremi operacijami, 400 mm delovne širine, prodam. ☎ (068)85-698. 9062

VINO ŠMARNICO prodam po 110 SIT. ☎ (068)78-427. 9063

BELO in rdeče vino iz grozja kvalitnih vrst ugodno prodam. ☎ (068)42-356. 9066

7 M³ hrastovih plovov in 1 m³ plovov divje češnje prodam. Les je star 2 leti. ☎ (068)42-058, po 15. uri. 9067

GROZDJE šmarnice in vino šmarnice prodam. ☎ (068)65-012. 9076

GROZDJE beli pinot, pozneje pa še laški rizižing, kraljevino in žametno črmino, prodam. ☎ (068)76-414. 9078

DOMAČE ŽGANJE in konec meseca neškropljena jabolka domače sorte prodam. ☎ (068)22-025. 9082

KORUZO za silažo ali za zrnje prodam. ☎ (068)78-662, popoldan. 9083

BUKOVE kalane metre ali našaganca zelo ugodno prodam in dostavim na dom. ☎ (068)322-754. 9084

SOD za belo vino, 440 l, prodam. ☎ (068)73-451. 9089

RAZNO RABLJENO GOSTINSKO OPREMO prodam. ☎ (068)21-764, po 16. uri. 9090

LEPO silažno koruzo prodam. ☎ (068)44-383. 9092

ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, opremljene, ugodno prodam. Možnost dostave in montaže. ☎ (061)751-432 ali (061)751-425. 9094

10 M³ bukovih drv, parceli, velikosti 86 a in 17 a, prodam. Parceli sta ločeni. ☎ (068)83-502. 9098

ŠROTAR za mletje žita, žago za obžaganje grušta, hrastove sode in 3 desetdnevne teličke prodam. ☎ (068)26-726. 9102

NOV KLARINET Amati Special, novo 120-basno klavirsko harmoniko Delicija in agregat Honda, 1500 W, prodam. ☎ (068)87-214. 9103

VINO ŠMARNICO, 2 m³ bukovih, 3 m³ češnjevih in 4 m³ hrastovih plovov, 5 cm, ter 2 m³ smrekovih plovov, 8 cm, prodam. ☎ (068)65-624. 9105

SUHA bukova drva prodam, kupim pa klavirsko harmoniko, 72- ali 80-basno. ☎ (068)49-426. 9106

DOBRO belo vino prodam po 100 SIT. ☎ (068)25-044. 9108

GROZDJE šmarnico, otelo ter žametovko, frankinjo in rdeče vino prodam. ☎ (068)42-929. 9109

GROZDJE šmarnico prodam. ☎ (068)83-211, popoldan. 9110

SONČNE CELICE, komplet, ki proizvajajo električno energijo za osvetlitev vikend hišice, brunarice, garaže ali čebelnjake prodam. Delujejo tudi pozimi! ☎ (068)40-034. 9111

GROZDJE šmarnico prodam. ☎ (068)78-595. 9112

BELO in črno grozdje, šmarnico ter breje ovce prodam. ☎ (068)89-592. 9113

BRIKETE za kurjavo iz bukovega lesa ugodno prodam. ☎ (068)53-771. 9115

BUKOVA DRVA, suha, 10 m, prodam. ☎ (068)323-290. 9122

KORUZO v zrnu ter tepkovo žganje prodam. ☎ (068)42-193. 9123

CEPLJENO mešano grozdje in rdeče vino prodam. ☎ (068)42-071. 9138

POCENI PRODAM nov hrastov »ponk«. Tone Premru, Gruča 1, Šentjernejske. 9139

BELO IN RDEČE grozdje prodam. ☎ (068)59-634. 9141

70 LITROV vina frankinje in 400 litrov cvička prodam. ☎ (0608)75-190, zvečer. 9144

200 LITROV rdečega vina in 100 litrov domačega žganja prodam. ☎ (0608)75-296. 9145

GROZDJE ŠMARNICO in 70 a koruzo na rastilu prodam. ☎ (0608)33-628. 9147

STARINE, kredenco, mize, stole, omare, poslikano skrinjo, potovalni kovček, kolovrat, vprežne sani in okrasno predmete prodam. ☎ (0608)62-687. 9151

GROZDJE GAME in druge vrste prodam. ☎ (068)68-158. 9151

2800 KOM, strešne opeke Mediteran, stare 10 let, ugodno prodam. ☎ (0608) 65-547. 9152

PREŠO na kamen poceni prodam. ☎ (068)76-165. 9153

razno

APARTMAJE v Novljah na otoku Pagu, v neposredni bližini morja, vam nudimo po posezonskih cenah. ☎ 0038553 661-458 ali 0038553 661-963. 8547

2 OTROKA sprejemem v varstvo. ☎ (068)25-492. 8926

INŠTRUKTORJA matematike za višjo strojno šolo (odvod, integral, vektorji) iščem. ☎ (068)75-638. 8938

NA UGODNI LOKACIJI oddamo v najem poslovni prostor, primeren za trgovinsko ali podobno dejavnost, v izmeri 10m². Možna uporaba večjih parkirnih prostorov. Avto moto, d.o.o., Zvitrova 1, Novo mesto, ☎ (068)322-159. 8977

V NOVO MESTU oddam v najem poslovni prostor, 20 m². ☎ (068)323-785 ali (0609)638-734. 9013

V NOVO MESTU oddam poslovni prostor, 35 m², za kakršnokoli dejavnost ali skladišče. ☎ (068)89-804. 9056

OPAŽNE PLOŠČE, plohe in kovinske punte ugodno posodim ter prodam peč za CK za 10.000 SIT. ☎ (068)342-506. 9093

PREHRAMBENO TRGOVINO v obratovanju (ali podobno) na dobri lokaciji oddam v najem. Naslov v oglašnem oddelku. 9131

ZDRAVIM čustvene težave (stres, strah, žalost, skrb, jezo, ljubosumje, zavist, depresijo, bulimijo, anoreksijo, živčnost idr.). ☎ (068)28-250. 9156

službo dobi

V OKREPČEVALNICI iščemo natakario in kuharico, redno ali honorarno. ☎ (068)65-863 ali 21-279. 8950

NATAKARICO zaposlim. ☎ (068)42-117. 8978

ZA NEDOLOČEN ČAS zaposlimo dekle za delo v strelžni in KV kuharja. ☎ (068)57-502. 8985

KOLIKO TRUDA ste pripravljeni vložiti za cca 4000 DEM mesečno? Zatevamo

Dane Mižigoj

delo, predsednik sveta staršev v varstveno-delovnem centru Leskovec in predsednik društva za pomoč duševno prizadetim osebam Posavja Sožitje.

Sicer pa je znan kot človek, ki rad prisrčno na pomoč: pa naj je šlo za ustanovitev vseh treh obrtnih zadrug v Posavju (dvema je bil tudi na čelu), za pomoč v obrtni zbornici, kjer je predsednik upravnega odbora obrtnikov, ali za pomoč v domačih krajih, saj ima zasluge tudi za prvo javno pralnico v Krškem, za organiziranje prvega dispanzerja za ženske in še za kaj.

Zadnja leta njegovo življenje močno oblikuje tudi ljubezen do konj, ki si jo je pridobil že v mladosti, zadnjih 5 let pa rad na ogled postavi tudi svoja dva višje raščena ponija, s katerima ne zamudi nobene konjeniške prireditve v Posavju. Celo v Celju je bil z njima na paradi, Daneta pa, kjer je le mogoče, spremlja tudi Danči. Dane je aktiven tako v konjeniškem klubu Posavje in Dobova kot tudi v rejskem društvu konj Posavje.

In kje poleg številnih hobijev najde čas zase? "Vsak človek je svet zase in je tudi odgovoren za svoje življenje, zato naj ga tudi živi, kot ga sam čuti. Sam v poležavanju pred televizorjem ne vidim nič. Človek mora biti stalno aktiven, če ne, nekako zarjavi in vidi samo tegobe življenja," razmišlja Dane, ki pravi, da kljub številnim aktivnostim, ki jih ima toliko, da smo ga tudi za tale portret tedna komajda dobili, daje prednost humanim organizacijam, predvsem društvu Sožitje, kateremu predseduje štiri leta. Poudarja, da ne smemo pozabiti, da so prizadeti ljudje drugačni od rojstva do smrti, da je njihovo stanje ves čas enako, medtem ko jih razveseli že najmanjša pozornost. Žal za drobne stvari sodobna družba vse prevečkrat nima poslušala.

TANJA GAZVODA

Starejše ljudi običajno preveva strah, da bodo z upokojitvijo odrinjeni od sočloveka in od dogajanja v družbi. Za Daneta Mižigoja iz Krškega je dan, kljub temu da je tri leta upokojen, vedno prekretek, saj se je odločil, da bo prosti čas posvetil hkrati kar večim stvarim: delu na socialnem področju in konjeništvu.

Dane je mladost preživel v Stari vasi pri Krškem, kasneje pa se je preselil v Krško. Po poklicu je gradbeni tehnik in prav v gradbeni stroki je dosegel več vidnih uspehov. Zadnjih 18 delovnih let pa se je usmeril v povsem drugo delo: odprl je svoje podjetje kovinske stroke. Odločitvi, da bo dobro službo v gradbeništvu zamenjal s povsem drugim delom, je pripisati tudi dejstvu, da se mu je pred slabimi štirimi desetletji rodil delno prizadeti sin Danči.

"Ker ni bilo delavnice ali zavoda, kjer bi lahko otroka pustil v varstvu, sem prilagodil svoje delo," pravi Dane in prav neurejeno varstvo prizadetih oseb je bilo razlog, da je v Posavju razvoje te veje socialnega skrbitva tudi po njegovi zaslugi. Bil je med prvimi pobudniki za ustanovitev delavnice, sicer pa je še vedno član sveta centra za socialno

MLADI HARMONIKAR IZ HUDENJ - Na srečanju obrtnikov novomeške obrtne zbornice minulo soboto v Škocjanu je v kulturnem programu nastopil tudi mlad harmonikar, Janez Lekše iz Hudenj, ki obiskuje 5. razred škocjanske osnovne šole. Janez je kljub mladim letom pobral že marsikatero priznanje na harmonikarskih tekmovanjih. S svojim igranjem pa je navdušil tudi tokrat, še posebej, ko je na harmoniko zaigral s pomočjo pivske steklenice. (Foto: J. D.)

FILATELISTI V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - V soboto, 13. septembra, bo v restavraciji Hotela Krka od 9. ure dalje 17. mednarodno srečanje filatelista, numizmatikov in kartofilov, ki ga prireja Filatelistično društvo Novo mesto. Novomeško društvo je ob izidu znamke "šentjernejski petelin" izdalo tudi razglednico petelina avtorice Danje Bajc.

KLUB V ČRNOMLJU VABI

ČRNOMELJ - V mladinskem kulturnem klubu Bela krajina v Črnomlju bodo v soboto, 20. septembra, s pričetkom ob 21. uri, nastopile skupine Žoambo Žoet workestra in Sirup za izkašljevanje plus presenečenje.

• Človek ne pozna nikoli mere svoje ljubezni. Ta je zmeraj prikrita in se odkrije le v danih trenutkih, in vsakokrat nas preseneči, bodisi s svojo majhnostjo ali s svojo velikostjo. M. Kundera

Preteklost povezali s sedanostjo

22. ribniški semenj privabil na tisoče obiskovalcev - Bogat program tridnevni prireditve

RIBNICA - Tradicionalni ribniški semenj suhe robe in lončarstva je tudi letos prvo nedeljo v septembru Ribnico dobrodu napolnil z obiskovalci od blizu in daleč. Čeprav so mu ohranili tradicionalno obliko s povorko in programom, pa je bil letošnji že 22. semenj zapovrstjo, če že nekoliko manj oblikovno, pa zato toliko bolj vsebinsko drugačen kot prejšnja leta.

Čeprav so v turističnem društvu Ribnica že lani začeli razmišljati o tem, ali naj bi semenj ohranili v tradicionalnem okviru prikazovanja najbolj značilnih ribniških obrti in z njimi povezane preteklosti Ribniške doline ali pa naj bi ga posodobili, so slednje uresničili šele letos. Tako so iz tradicionalne povorke, s katero se je semenj ob 9.30 pričel, izključili stare kmečke vozove, ohranili pa narodne noše in na skoraj vsaki večji ribniški prireditvi domala obvezne ribniške krošnjarje. Ti so se kot simbolični prikaz ribniške preteklosti v povorki, v kateri je sodelovalo okoli 300 ljudi, uspešno združili s predstavitvijo sodobnega utripa Ribniške doline, ki ga je s svojimi uniformami, dresi, značilnimi oblačili in drugo opravo

ter opremo "pričaralo" 25 od približno 30 društev in klubov, ki danes delujejo v ribniški občini. Povezanost preteklosti s sedanostjo pa je bilo na semnju čutiti tudi drugače. Šeškova ulica je bila tudi letos namenjena izključno prikazovanju opravi mojstrov domače obrti, prodaji suhorobar-

skih in lončarskih izdelkov ter domačih zdravilnih izdelkov in medu. Sicer pa je vrvež na drugih ribniških ulicah spominjal bolj kot na tradicionalni semenj, na sodobne sejemske prireditve, na katerih lahko vsak obiskovalec dobi kaj primerne zase.

M. LESKOVŠEK-SVETE

RIBNIŠKI SEMENJ - Na največjem ribniškem prazniku, ki sodi med največje etnološke prireditve v Sloveniji, je bilo v lepem sončnem vremenu tudi letos zelo živahno (Foto: M. L.-S.)

Crnoja presenetil raketarje na SP

V Katowicach član ARK Vega Sevnica, Novomeščan Crnoja, tretji, njegov klubski kolega Štricelj pa je s 4. mestom zadržal vodstvo v SP - (Pre)malo denarja za OI in EP v Turčiji

KATOWICE, SEVNICA - Na predzadnji izjemno zanimivi in razburiljivi tekmi raketnih modelarjev za svetovni pokal v kategoriji S6A (raket s trakom) v Katowicach na Poljskem so se spet izkazali slovenski tekmovalci. Vodilni v svetovnem pokalu v tej kategoriji, Sevnčan Igor Štricelj, je tudi po tej tekmi v samem vrhu najboljših raketarjev in ima lepo priložnost, da osvoji ta svetovni pokal še drugič zapovrstjo, kar doslej še ni uspelo nikomur.

V Katowicach je za prijetno presenečenje poskrbel član ARK Vega, Novomeščan Kristjan Crnoja, ki se je zavihtel kar na 3. mesto in osvojil bronasto kolajno, za Poljakoma Jossom in Jozefom Boniekom. Četrti je bil Igor Štricelj.

Od 13. do 21. septembra bodo v Turčiji Olimpijske igre in hkrati Evropsko prvenstvo raketnih modelarjev za člane. Teh tekmovalcev se bosta udeležila tudi člana ARK Vega iz Sevnice in slovenska

državna reprezentanta Drago Perc in Igor Štricelj, ki je sicer še vedno mladinec. Za to veliko tekmovalno preizkušnjo je žal še vedno premalo sponzorskega denarja, posluh za tehnično kulturo in šport pa so doslej pokazali: Občina Sevnica, Pharmaco Ptuj, Pekarna Kruhek Sevnica, Instalomat Krško, Kozmus - strojenje kož Sevnica in Magic NO1 Sevnica. P. P.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Napišite tudi, kje lahko kupimo knjigo - Kako je z odločbami o dohodnini? - Poročajte o smrti princeze Diane - Denar za metliške prireditve - "Podpiram dr. Rodeta"

V uredništvo je najprej poklical Marjan Pavliha iz Domžal, ki je v Dolenjskem listu prebral zapis o Dularjevi knjigi Mesto nad Bojico. "Večkrat objavljate v Dolenjskem listu, da izide kakšna publikacija, vendar ne zapišete, kje se kupi. Atlas Kolpe sem iskal vsepovsod, končno sem ga našel v neki gostilni." Pripombo sprejmemo, vendar se sprašujemo, če ne bi bilo mogoče, ko bi vsaki ob predstavitvi nove knjige najavili zraven sezname prodajnih mest, ki so lahko kaj dolgi.

Zlata iz Novega mesta meni, da davkarija neupravičeno zamuja z odločbami o dohodnini. Rok za oddajo davčne napovedi je znan, rok za plačilo je tudi, roka za vročitev odločbe pa kot da ni." Po mnenju iz davčnega urada Novo mesto, kamor smo sporočili vprašanje, bodo odločbe o dohodnini dobili davkoplačevalci do 31. oktobra, tj. do veljavnega roka. Vsaj za zdaj kaže, da ne bo zamud.

Marija Ruperčič iz Loškega Potoka je bila kar malo razočarana, ker Dolenjski list ni poročal o dogodkih v zvezi s smrtjo princeze Diane. Dianina smrt je dogodek,

o katerem bi po njenem morali kaj napisati. "Po Marijinem mnenju bi Dolenjski list moral poročati tudi o dogodkih iz sveta, vsaj o največjih." "Kdor nima televizije, ima pa npr. samo Dolenjski list, bi rad v tem časopisu bral o takih dogodkih."

Bralca iz Metlike so zbudila poročila o metliškem kulturnem dogajanju. Prireditve, "večeri, ki bogatijo duha", po njegovem stanejo preveč. Vsekakor bi bilo prav, če bi prireditelji objavili, koliko davkoplačevalci dajo za te prireditve. "Tam toliko denarja za te večere, vasi v KS Metlika pa brez vodovoda!" se je hudoval. "Večeri naj bodo, a ne taki, kot so zdaj, ker je vse to predrago. Prireditve niso množično obiskane, saj prebivalci nimajo toliko denarja, da bi lahko cele družine hodile tja."

NAJTEŽJI GROZD JE PRINESLA SONJA BOGOVIČ - Tednik Kmečki glas je v sodelovanju z novomeškim Agroservisom na Zadružnem sejnu na Grabnu minulo nedeljo izpeljal že drugo akcijo zbiranja najtežjega grozda. Grozde je prineslo na tehtnico prav toliko vinogradnikov kot lani - 28. Zanimivo pa je, da je najtežji grozd prišel na tehtnico zadnji, prinesla pa ga je Sonja Bogovič iz Dolenje vasi pri Krškem. Tehtal je 1.555 g, še vedno pa je bil za slabih 400 g lažji od lanskega zmagovalca. Sonja in njen mož (na fotografiji na sredini) sta dobila za nagrado 100-litrski sod za vino iz nerjaveče pločevine in steklenico Veljaka 96. Drugi najtežji grozd je prinesel Jože Fabjan iz Dolenje vasi pri Mimi Peči (desno), tehtal je 1.505 g, za nagrado je dobil majolico s kompletom kozarcev in knjigo dr. Julija Nemanica Spoznajmo vino. Tretji najtežji grozd pa je prinesel Belokranjec Jože Kuzma iz Adlešičev (levo), tehtal je 1.415 g. Nagradili pa so ga s paketom škropiv za vinsko trto in knjigama Brajde in Varstvo vinske trte. (Foto: J. Dornič)

GROF PRED GRADOM - Jože Tori v grofovski opravi pred vhomom v otoški grad. (Foto: A. B.)

Otoški grof

Animator Jože Tori vodi goste po gradu v starodavnem oblačilu

Skupine otoških gostov in obiskovalce Otočca po gradu in njegovi okolici popelje sam otoški graščak, ki jim, odet v opravo, kakršno so nosili pred stoletji, razkaže ta prelepi romantični grad na otoku sredi Krke in jim pove marsikaj iz njegove bogate zgodovine. Seveda to ni pravi grof, saj so njihovi časi pri nas dokončno minili, ampak animator v Hotelih Otočec Jože Tori.

"Sprva smo se v starodavna grajska oblačila, ki jih je izdelala šivilja Vesna Barbo iz Karteljevega, natakarije, natakariji in jaz oblekli samo ob pomembnejših dogodkih na gradu, ob raznih sprejemih in prireditvah. Zaradi nepraktičnosti so natakariji opustili to navado - zlasti poleti jim ni bilo prijetno v težkih in debelih oblačilih - grajska stražarja in jaz kot grof pa si jih še nadenemo," pripoveduje zgovorni Jože.

To, da po Otočcu skupine obiskovalcev in goste vodi sam

"grof", se je hitro razvedelo in zanimanje za tak vodeni zgodovinski ogled gradu je vse večje. Najavljajo se skupine iz cele Slovenije, med njimi je največ šolarjev, upokojevcem in seveda tistih, ki na Otočcu preživljajo del svojih počitnic oziroma dopusta. "Goste popeljem na ogled gradu in jim ob tem pripovedujem o njegovi zgodovini, ki jo umestim v širše zgodovinsko dogajanje na Dolenjskem od leta 1.000 naprej. Ogledamo si grad odzunaj in njegovo notranjost, viteško dvorano pa lovsko sobo; ljudi to zelo zanima, prav tako, kako so urejene grajske sobe in apartmaji."

Animator Tori gostom pove tudi marsikatero zanimivo anekdoto v zvezi z Margheriji, zadnjo rodbino, ki je bila lastni gradu Otočec in bližnjega Starega gradu. O tem Tori prece je tako rekoč iz prve roke. Na Otočcu je bil namreč od leta 1989 do 1994 župnik in ga je večkrat obiskal potomec zadnjih lastnikov grof Karl Villavicenzio Margheri. Ta rodbina ima na otoškem pokopališču svojo grobnico, ki so jo pravzaprav dali zgraditi Schweigerji, prejšnji lastniki otoškega gradu in zavedni Slovenci. Preden pa je Jože Tori prišel za župnika na Otočec, je bil več let kaplan v Šentjerneju, tako da dobro pozna te kraje, njihove zanimivosti in znamenitosti ter zgodovino, ki je tesno povezana s številnimi gradovi v tej prelepi deželi pod Gorjanci. To svoje znanje na privlačen način vključuje v delo animatorja.

"Z otoškimi gosti gremo tudi na obisk sosednjega gradu Struge in tamkajšnjega konjeniškega centra, kjer imajo šolo jahanja. Peljemo jih na izlet na Trško goro, kjer jim pripravimo večerjo v zidnici, včasih pa se tja z Otočca mimo Starega gradu odpravimo tudi peš. Mimo Gracarjevega turna jih popeljemo na ogled kartuzijanskega samostana Pleterje in naprej v Kostanjevico, ki slovi po tem, da ima več umetniških del kot prebivalcev. Seveda je na našem programu tudi ogled Novega mesta in njegovih znamenitosti in še marsikaj," našteva Jože Tori.

A. B.

NARAVA USTVARJA - Da je narava res pravi umetnik, je spoznal tudi Bogomir Longar iz Rumanje vasi, ki je na njivi za hišo pridelal rumeni korenček, ki je izrezana roka. Da se v zemlji skriva nekaj nenavadnega, je spoznala že žena Anica, saj je koren zelo težko spravila iz zemlje. Sicer pa to ni edina posebnost pri Longarjevih: iz semena sončnice, ki ga je Anica kupila za miniaturo, so zrastle kar 4 metre visoke rastline. (Foto: T. G.)

Vsah teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Utrudljivo predavanje

Pred leti, ko so bili nabavljeni prvi računalniki, smo imeli člani strokovnega kolegija GG Novo mesto predavanje iz računalništva. V osnove in skrivnosti tega novega področja sta nas vpeljavala mlada, zelo sposobna predavatelja. Delovala sta kot dobro usklajena sodelavca. Zaradi pestre vsebine sta kar naprej predajala besedo eden drugemu. Na primer: "Sedaj pa vam bo Ciril povedal..." "Nakar je čez čas drugi zaključil: "Sedaj pa vam bo Žiga razložil..."

Po končanem utrudljivem poslušanju je neki naš starejši kolega rekel: "In kaj smo si sploh zapomnili?" "Jaz najbolj to, da je bil eden Ciril, drugi Žiga," je odvrnil šaljivec Janez Sebenik iz Črmošnjic.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.